

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ-ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ**

**Έρευνα χρηστών της Δημόσιας Κεντρικής
Βιβλιοθήκης Σερρών**

**Καταγραφή των προτιμήσεων των χρηστών,
αποτύπωση της ποιότητας των παρεχομένων
υπηρεσιών, αντιμετώπιση προβλημάτων**

**Πτυχιακή Εργασία της: Πετρούλας Λιάμης
Επόπτρια : Γεωργία Ζαφειρίου**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2009

«Ο καθένας έχει το δικαίωμα στην ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης · αυτό το δικαίωμα περιλαμβάνει τόσο την ελευθερία της διατήρησης των απόψεων απερίσπαστα όσο και την αναζήτηση, τη λήψη και τη μετάδοση πληροφοριών και ιδεών με οποιοδήποτε μέσο και ανεξάρτητα από σύνορα.»

Άρθρο 19 της Διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων –
Ηνωμένα Έθνη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας συνέβαλαν αρκετοί άνθρωποι και έμπρακτα αλλά και συναισθηματικά τους οποίους θα ήθελα να ευχαριστήσω, αφού η βοήθεια τους ήταν πολύτιμη και βοήθησε ώστε να ολοκληρωθεί η παρουσίαση της εργασίας.

Πρώτα απ' όλους, οφείλω να ευχαριστήσω την υπεύθυνη καθηγήτρια κα. Γεωργία Ζαφειρίου της οποίας η συμβολή και η καθοδήγηση της υπήρξαν καθοριστικοί παράγοντες για την ολοκλήρωση της πτυχιακής μου εργασίας. Τον κ. Ιωάννη Σαπουντζή, τους κ.κ Αγνή Σιούλα, Αθανάσιο Ταουσιάνη για την βοήθεια τους στην αναζήτηση και στη συλλογή υλικού, καθώς και όλο το προσωπικό της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών για τη βοήθεια και τις πληροφορίες που μου προσέφεραν σχετικά με τη Βιβλιοθήκη και τη δημιουργία της και τέλος, εκείνους που έδειξαν έμπρακτα την συμπαράσταση τους καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης αυτής της εργασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	7
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	8
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο ΛΑΙΚΕΣ - ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	14
1. ΛΑΙΚΕΣ - ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	15
1.1 Οι Βιβλιοθήκες στον αρχαίο κόσμο	15
1.1.2 Οι πρώτες Δημόσιες Βιβλιοθήκες	15
1.2 Οι νεότερες βιβλιοθήκες- 20 ^{ος} αιώνας	16
1.3 Ο ρόλος της βιβλιοθήκης σήμερα	17
1.3.1 Ορισμός	17
1.3.2 Λαϊκές Βιβλιοθήκες	17
1.3.3. Υπηρεσίες Λαϊκών Βιβλιοθηκών	18
1.3.4 Υπηρεσίες Πληροφόρησης	19
1.3.5 Υπηρεσίες σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες	21
1.3.6 Υπηρεσίες για παιδιά	21
1.3.7 Υπηρεσίες σε σχολεία- Κινητές βιβλιοθήκες	22
1.3.8 Υπηρεσίες για άτομα με ιδιαιτερότητες	23
1.3.9 Υπηρεσίες πολιτιστικών και κοινωνικών παροχών	23
1.4 Δημόσιες Βιβλιοθήκες	25
1.4.1 Νομικό καθεστώς Δημοσίων Βιβλιοθηκών	25
1.4.2 Οι Λειτουργίες των Δημοσίων Βιβλιοθηκών	27
1.4.3 Οι βασικότερες λειτουργίες των Δημοσίων Βιβλιοθηκών	28
1.5 Το προσωπικό της βιβλιοθήκης	30
1.5.1 Ακαδημαϊκά προσόντα – δεξιότητες	30
1.5.2 Αρμοδιότητες – Καθήκοντα	33
1.5.3 Παραγγελίες και Προσκτήσεις νέου υλικού	34
1.6 Σύγχρονες Δημόσιες Βιβλιοθήκες Βορείου Ελλάδος	36
1.6.1 Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας	36
1.6.2 Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ελευθερούπολης	37
1.6.3 Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Δράμας	38
1.6.4 Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Φλώρινας «Βασιλικής Πιτόσκα».	39
1.6.5 Μανούσεια Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σιάτιστας	39
1.6.6 Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Γρεβενών	40
1.7 Οι εξελίξεις στις Δημόσιες και Δημοτικές Βιβλιοθήκες	40
1.7.1 Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες ως κέντρα παροχής κυβερνητικής Πληροφορίας	41
1.7.2 Βιβλιοθήκες για Τυφλούς στην Εποχή της Πληροφορίας-Κατευθυντήριες Οδηγίες για Ανάπτυξη	43
1.7.3 Το ειδικό μοντέλο αξιολόγησης ποιότητας LISIM	45
1.7.4 Έρευνες σχετικά με την ικανοποίηση χρηστών σε Ελληνικές Δημόσιες και Δημοτικές Βιβλιοθήκες.	47
1.7.5 Έρευνες σε Ξένες Δημόσιες και Δημοτικές Βιβλιοθήκες.	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ	52
2. Νομός Σερρών	53
2.1 Συνοπτική Ιστορία του Νομού	53
2.1.1 Βυζαντινή περίοδος	54
2.1.2 Τουρκοκρατία	54
2.2 Η εξέλιξη του νομού Σερρών	56
2.2.1 Ιστορικοί χώροι - Μνημεία	57

2.3 Φυσικές ομορφιές	58
2.3.1 Μοναστήρια- Εκκλησίες	59
2.3.2 Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης	59
2.4 Πνευματική ζωή	60
2.4.1 Πολιτιστικοί Σύλλογοι	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΕΡΡΩΝ	63
3. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών	64
3.1 Ιστορική αναδρομή	64
3.2 Σκοποί και στόχοι	65
3.3 Συλλογή	67
3.4 Ταξινομικό σύστημα	69
3.5 Εφορευτικό Συμβούλιο Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης	70
3.6 Προσωπικό Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών	71
3.7 Κτίριο	72
3.8 Προσφερόμενες υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης	74
3.8.1 Ωράριο Βιβλιοθήκης	75
3.8.2 Δανεισμός	75
3.8.3 Αναγνωστήριο	76
3.8.4 Προτάσεις βιβλιογραφίας	77
3.8.5 Πληροφοριακό υλικό	77
3.8.6 Δημόσιο Κέντρο Πληροφόρησης	79
3.8.7 Αναπαραγωγή αντιγράφων	80
3.8.8 Κέντρο Πληροφόρησης για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α.)	80
3.8.9 Παιδική βιβλιοθήκη	81
3.9 Δραστηριότητες Βιβλιοθήκης	83
3.9.1 Παρουσιάσεις βιβλίων	84
3.9.2 Εκπαιδευτικά προγράμματα	86
3.9.3 Λογοτεχνικά Σεμινάρια	87
3.9.4 Κινηματογραφική Λέσχη	88
3.9.5 Κινητή βιβλιοθήκη	89
3.9.6 Εκδόσεις - Εκδοθέντα Βιβλία	91
3.9.7 Δικτυακός τόπος της Βιβλιοθήκης	92
3.9.8 Υπηρεσίες προς Μετανάστες	93
3.9.9 Φ.Ε.Κ	94
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	95
4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	96
4.1 Επιστήμη και Επιστημονική έρευνα	96
4.2 Χαρακτηριστικά της Επιστημονικής Έρευνας	97
4.3 Μεθοδολογική πορεία της έρευνας	98
4.3.1 Το Δείγμα	99
4.3.2 Το δείγμα σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια	101
4.4 Η διαδικασία που ακολουθήθηκε στην συγκεκριμένη έρευνα	102
4.5 Μέθοδοι συλλογής υλικού - εργαλεία	103
4.5.1 Ερωτηματολόγιο	104
4.5.2 Τύποι ερωτήσεων	105
4.6 Δομή του ερωτηματολογίου	109
4.6.1 Το μέγεθος του ερωτηματολογίου	109
4.6.2 Διατύπωση των ερωτήσεων	109
4.6.3 Η σειρά των ερωτήσεων	111
4.6.4 Μέθοδοι συμπλήρωσης ερωτηματολογίου	112
4.7 Πιλοτικό ερωτηματολόγιο	114
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	117
5. Ποσοτικά αποτελέσματα έρευνας	118
5. 1. Ανάλυση στοιχείων	118
5. 1. 1 ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΡΗΣΤΗ	118

5. 1. 2 ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ	122
5.1.3 ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	124
5.1.4 Χρήση συλλογών - Καταγραφή προτιμήσεων των χρηστών	128
5. 1. 5. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	135
5.1.6 ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ	136
5.1.7 ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	141
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	143
6.1 Συμπεράσματα	144
6.1.1 Προσωπικά στοιχεία χρηστών	144
6.1.2 Χρήση της βιβλιοθήκης	145
6.1.3 Χρήση και αξιολόγηση υπηρεσιών	145
6.1.4. Χρήση συλλογών – Καταγραφή προτιμήσεων των χρηστών	146
6.1.5 Προσωπικό	147
6.2 Βελτιώσεις	148
6.3 Προτάσεις	148
6.4 Μετανάστες	151
6.5 Περιορισμοί της παρούσας έρευνας	152
6.6 Αξιοπιστία και ηθική	152
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ, ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ, ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΗΓΕΣ	154
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	154
I.Ξένη Βιβλιογραφία	154
II.Ελληνική Βιβλιογραφία	155
III.Νόμοι	157
IV.Δικτυακοί τόποι	157
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	162
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	163

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 5.1:	Φύλο.....	118
Γράφημα 5.2:	Ηλικία.....	119
Γράφημα 5.3:	Εθνικότητα.....	119
Γράφημα 5.4:	Οικογενειακή κατάσταση.....	120
Γράφημα 5.5:	Αριθμός παιδιών.....	120
Γράφημα 5.6:	Εκπαιδευτική κατάσταση.....	121
Γράφημα 5.7:	Ξένες γλώσσες.....	121
Γράφημα 5.8:	Επάγγελμα.....	122
Γράφημα 5.9:	Συμμετοχή σε εκδηλώσεις.....	126
Γράφημα 5.10:	Βιβλία γενικού περιεχομένου.....	129
Γράφημα 5.11:	Λογοτεχνικά έργα.....	130
Γράφημα 5.12:	Λογοτεχνικά έργα.....	131
Γράφημα 5.13:	Ξενόγλωσσα βιβλία.....	132
Γράφημα 5.14:	Εξυπηρέτηση από το προσωπικό.....	135
Γράφημα 5.15:	Εμπλουτισμός έντυπου υλικού.....	137
Γράφημα 5.16:	Εμπλουτισμός πληροφοριακού υλικού.....	138
Γράφημα 5.17:	Εμπλουτισμός συλλογής περιοδικών.....	139
Γράφημα 5.18:	Ελλιπείς κατηγορίες έντυπου υλικού.....	140

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 5.1:	Συχνότητα επισκέψεων.....	123
Πίνακας 5.2:	Λόγοι επισκέψεων.....	123
Πίνακας 5.3:	Συχνότητα χρησιμοποίησης υπηρεσιών..	124
Πίνακας 5.4:	Υπηρεσίες.....	125
Πίνακας 5.5:	Αξιολόγηση υπηρεσιών.....	127
Πίνακας 5.6:	Προτίμηση βιβλίων.....	128
Πίνακας 5.7:	Προτίμηση λογοτεχνικών βιβλίων.....	133
Πίνακας 5.8:	Κριτήρια επιλογής βιβλίων.....	134
Πίνακας 5.9:	Αξιολόγηση προσωπικού.....	136στγ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Βιβλιοθήκη είναι ένας δημοκρατικός θεσμός μάθησης, παιδείας και πληροφόρησης. Ο θεσμός της βιβλιοθήκης δημιουργήθηκε από τα αρχαία χρόνια και όλα τα στοιχεία μας οδηγούν στο συμπέρασμα πως οι Έλληνες ευθύνονται για την ετοιμολογία της λέξης, για την αρχιτεκτονική σχεδίαση του κτίσματος της βιβλιοθήκης αλλά και του εξοπλισμού της. Οι Έλληνες “ευθύνονται” επίσης και για την δημιουργία των δύο σημαντικότερων βιβλιοθηκών της αρχαιότητας: την βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας και την βιβλιοθήκη της Περγάμου. Οι δύο αυτές βιβλιοθήκες αποτελούν τις σημαντικότερες της αρχαιότητας, αφού αντιγράφοντας τα έργα των Ελλήνων συγγραφέων φιλοδοξούσαν να συγκεντρώσουν ολόκληρη την ελληνική γραμματεία.

Τα πρώτα υλικά γραφής αποτελούν η περγαμινή, ο πάπυρος και έπειτα το χαρτί, ενώ η πρώτη μορφή βιβλίου είναι ο κώδικας. Πολύ αργότερα, κατά τα μέσα του 15^{ου} αιώνα, στη Δύση γεννιέται η τυπογραφία. Η ανακάλυψη της Τυπογραφίας ήταν μια επανάσταση που έφερε τρομερές αλλαγές, αφού πολλαπλά αντίτυπα μπορούσαν εύκολα να αναπαραχθούν και να κυκλοφορήσουν. Τεράστιος όγκος βιβλίων άρχισε να κυκλοφορεί και την περίοδο της αναγέννησης δημιουργούνται πολλές βιβλιοθήκες και καινοτομίες στην αρχιτεκτονική του χώρου των βιβλιοθηκών.

Σήμερα οι τεράστιες τεχνολογικές εξελίξεις, δεν θα μπορούσαν να αφήσουν ανεπηρέαστες της βιβλιοθήκες. Το έντυπο υλικό έρχονται να συμπληρώσουν τα C.D., τα slides, οι μικροφόρμες και φυσικά ο τεράστιος όγκος πληροφοριών που παρέχεται σε ηλεκτρονική μορφή με την βοήθεια των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Παγκόσμιου Ιστού .

Στην Ελλάδα οι πρώτες δημόσιες βιβλιοθήκες εμφανίστηκαν στις αρχές του 19^{ου} αι. και σήμερα ανέρχονται σε 45 σε όλη την επικράτεια. Οι δημόσιες βιβλιοθήκες, σύμφωνα με την *Τόγια* (1997: 18), *συντηρούνται εν μέρει ή στο*

σύνολό τους από δημόσιους πόρους και η χρήση τους είναι προσιτή και ελεύθερη σε όλα τα μέλη της κοινότητας όπου λειτουργεί.

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών λειτουργεί εδώ και 52 χρόνια με την επωνυμία αυτή. Σκοπός της, είναι να καλύψει τις ανάγκες των κατοίκων των Σερρών, αλλά και της ευρύτερης περιοχής, για ψυχαγωγία, μόρφωση, ενημέρωση, πνευματική και αισθητική καλλιέργεια και, πληροφόρηση.

Στην ερευνητική αυτή μελέτη, γίνεται έρευνα για να διαπιστωθεί κατά πόσο ικανοποιούν τους χρήστες οι υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης, τι προτιμούν αλλά και τι προβλήματα έχουν αντιμετωπίσει.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συγκεκριμένη εργασία έγινε στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας για το τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Ανώτατου Τεχνολογικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης. *Σκοπός της* είναι να δώσει μια γενική εικόνα των χρηστών της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών, καταγράφοντας τις απόψεις των χρηστών της σχετικά με τις προτιμήσεις τους, την αποτύπωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων.

Στην **πρωτογενή έρευνα** τα στοιχεία συγκεντρώνονται από τον ερευνητή με την κατάλληλη μεθοδολογία και στην συνέχεια έχουμε την διεξαγωγή της έρευνας με τη μέθοδο την οποία επιλέχθηκε. Στην συγκεκριμένη έρευνα, επιλέχθηκε και εφαρμόστηκε η μέθοδος του ερωτηματολογίου το οποίο συντάχθηκε και διανεμήθηκε σε προκαθορισμένο αριθμό χρηστών, σύνολο 150 ατόμων. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν έγινε με το στατιστικό πρόγραμμα SPSS 15.

Στόχοι της έρευνας είναι:

- να καταγραφούν οι προτιμήσεις των χρηστών όσον αφορά τις συλλογές αλλά και τις παρεχόμενες υπηρεσίες,
- να αξιολογηθούν από τους χρήστες οι υπηρεσίες έτσι ώστε να διαπιστώσουμε πόσο ικανοποιημένοι είναι,
- ο εντοπισμός πιθανών προβλημάτων, και
- αν υπάρχουν προτάσεις βελτίωσης από τους χρήστες και ποιες είναι αυτές.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με την βοήθεια ερωτηματολογίου το οποίο διανεμήθηκε στους χρηστές της Βιβλιοθήκης και αποτελούνταν από πέντε ενότητες:

1. Προσωπικά στοιχεία χρήστη
2. Χρήση της Βιβλιοθήκης
3. Χρήση και αξιολόγηση παρεχομένων υπηρεσιών
4. Χρήση συλλογών – Καταγραφή προτιμήσεων των χρηστών
5. Βελτιώσεις

Στη **δευτερογενή έρευνα** χρησιμοποιούνται στοιχεία τα οποία έχουν προκύψει από προηγούμενες έρευνες. Έπειτα από τη συγκέντρωση και τη μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας, αποκτήθηκε το απαραίτητο υπόβαθρο για το σχεδιασμό και την ολοκλήρωση της έρευνας.

Στόχοι της εργασίας είναι:

- να γίνει περιγραφή της σημερινής κατάστασης των Δημοσίων Βιβλιοθηκών.
- να εντοπιστούν έρευνες για την εξέλιξη των Δημοσίων Βιβλιοθηκών και προβλήματα που υπάρχουν.

Για τη συγγραφή της εργασίας έπρεπε να ακολουθηθεί ένα **πρότυπο** το οποίο να έχει διεθνή εφαρμογή, ώστε να υπάρχει ομοιομορφία. Το πρότυπο που επιλέχθηκε στην παρούσα εργασία είναι αυτό του **Harvard** και ακολουθήθηκε για την σωστή σύνταξη της βιβλιογραφίας και των βιβλιογραφικών παραπομπών.

Τα κεφάλαια αυτής της εργασίας πραγματεύονται τα εξής ζητήματα:

Κεφάλαιο 1 : Λαϊκές - Δημόσιες Βιβλιοθήκες:

Σε αυτό το κεφάλαιο γίνεται μία αναφορά γενικά για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα από την αρχαιότητα έως σήμερα.

Κεφάλαιο 2 και 3 : Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών:

Εδώ γίνεται μια ιστορική καταγραφή για την πόλη των Σερρών και δίνεται μια γενική εικόνα της Βιβλιοθήκης. Επίσης, περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί όσον το δυνατόν πιο αναλυτικά, καθώς και οι υπηρεσίες που προσφέρει στο κοινό της.

Κεφάλαιο 4 : Μεθοδολογία :

Περιγράφεται ο τρόπος διεξαγωγής της έρευνας. Συγκεκριμένα, ποια μέθοδος συλλογής υλικού επιλέχτηκε, η σύνταξή του ερωτηματολογίου, ποια μέθοδος δειγματοληψίας χρησιμοποιήθηκε, η μέθοδος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου, η παρουσίαση του και το πιλοτικό ερωτηματολόγιο, η διεξαγωγή της έρευνας και η ανάλυση των στοιχείων.

Κεφάλαιο 5 : Αποτελέσματα της έρευνας :

Παρατίθενται τα αποτελέσματα της έρευνας με την βοήθεια πινάκων και γραφημάτων σύμφωνα με το στατιστικό πακέτο SPSS 15.

Κεφάλαιο 6 : Συμπεράσματα και Προτάσεις :

Παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τα παραπάνω αποτελέσματα και παρατίθενται οι προτάσεις των χρηστών αλλά και του ερευνητή με σκοπό την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών αλλά και την επίλυση προβλημάτων που καταγράφηκαν από την έρευνα.

Στο τέλος της εργασίας ακολουθεί *παράρτημα* και *βιβλιογραφία*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΛΑΙΚΕΣ - ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

1. ΛΑΙΚΕΣ - ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

1.1 Οι Βιβλιοθήκες στον αρχαίο κόσμο

Ο όρος *βιβλιοθήκη*, στον αρχαίο κόσμο αναφερόταν στον ειδικό χώρο φύλαξης βιβλίων, όπου φυλάσσονταν συλλογές εγγράφων εμπορικού, θρησκευτικού, ιδιωτικού και διοικητικού χαρακτήρα.

Οι αρχαιότερες αναφορές, για αυτόν τον ειδικό χώρο φύλαξης βιβλίων, έγιναν από τους Σουμέριους, που έδωσαν την ονομασία “*Οίκος των πινακίδων*” στις βιβλιοθήκες τους και από τους Αιγύπτιους που τις ονόμαζαν ‘*Ο Οίκος των Βιβλίων*’, όπου και φυλάσσονταν επίσημα έγγραφα.

Στον ελλαδικό χώρο, οι πρώτες αναφορές βιβλιοθηκών υπάρχουν στη Μινωική και Μυκηναϊκή περίοδο (1400-1100 π.Χ.). Στις ανασκαφές της Κνωσού, το 1950 βρέθηκαν ευρήματα πήλινων πινακίδων και λίθινων επιγραφών, γραμμένες στην αρχαιότερη γραφή, την γραμμική Β. (Στάικος, 1996)

1.1.2 Οι πρώτες Δημόσιες Βιβλιοθήκες

Κατά την Ρωμαϊκή Εποχή, ο αυτοκράτορας Ιούλιος Καίσαρ, επηρεασμένος από την μεγαλειώδη φήμη της Αλεξανδρινής Βιβλιοθήκης ήταν ο πρώτος που εμπνεύστηκε τη δημιουργία μιας Δημόσιας Βιβλιοθήκης στην Ρώμη. Η υλοποίηση του έργου, ανατέθηκε στον πρωτοπόρο Μάρκο Τερέντιο Βάρρωνα (116-27 π.Χ.) που συγχρόνως είχε αναλάβει και τη συγγραφή ενός μοναδικού έργου, του συγγράμματος *De bibliothecis*, που περιελάμβανε ότι είχε σχέση με τη βιβλιοθήκη, το οποίο τελικά, δεν κατάφερε να διασωθεί ως τις μέρες μας.

Το έργο ολοκληρώθηκε, αφότου πέθανε ο Ιούλιος Καίσαρ, από έναν σημαντικό συγγραφέα της εποχής, τον Ασίνιο Πολλίων, που πραγματοποίησε το όραμα του. Η βιβλιοθήκη, χτίστηκε σε ένα συγκρότημα δημοσίων οικοδομημάτων, με δύο ξεχωριστά τμήματα, το ελληνικό και το λατινικό.

Στη συνέχεια, δημιουργήθηκαν και άλλες λαμπρές ρωμαϊκές βιβλιοθήκες, όπως αυτή του αυτοκράτορα Αυγούστου το 28 π.Χ, η βιβλιοθήκη του Τιβέριου η αποκαλούμενη *bibliotheca temple Augusti* προς τιμήν του θεοποιημένου Αυγούστου. Επίσης, ακόμη δύο σημαντικές Δημόσιες βιβλιοθήκες, ήταν η

βιβλιοθήκη του Βεσπασιανού που ανεγέρθηκε το 75 π.Χ. και η βιβλιοθήκη του Τραϊανού που εγκαινιάστηκε το 123 μ.Χ. (Στάικος, 1996)

1.2 Οι νεότερες βιβλιοθήκες- 20^{ος} αιώνας

Κατά την διάρκεια της Αναγέννησης, οι δημόσιες βιβλιοθήκες δεν ήταν προσιτές στο ευρύ κοινό. Προοριζόντουσαν, κατά κύριο λόγο, για τους λόγιους και τους μορφωμένους των ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων. Κατά τον 14^ο και 19^ο αιώνα, ιδρύονται λαϊκές βιβλιοθήκες, σε μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως στην Αγγλία, στην Γαλλία και στη Γερμανία, που θυμίσουν αρκετά τις σύγχρονες βιβλιοθήκες, τόσο στη λειτουργία τους και στη ανάπτυξη των βιβλιοθηκονομικών συστημάτων τους όσο και στην κατασκευή πρωτοποριακών κτιρίων και υπηρεσιών. Οι συλλογές των βιβλιοθηκών ήταν διαθέσιμες στο ευρύ κοινό χωρίς κάποιο περιορισμό και εμπλουτίζονταν κατά κύριο λόγο από δωρεές.

Μετά το τέλος του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου, η ανάπτυξη των λαϊκών βιβλιοθηκών γίνεται με ραγδαίους ρυθμούς, σε αυτό συμβάλει και η Διακήρυξη της Unesco για τις Λαϊκές βιβλιοθήκες που εκδόθηκε το 1949. Σύμφωνα με την Διακήρυξη, *η UNESCO διατρανώνει την πεποίθηση της ότι η λαϊκή Βιβλιοθήκη είναι ζωτική δύναμη και ένας δημοκρατικός δεσμός, για την εκπαίδευση, τον πολιτισμό και την πληροφόρηση, άλλα και ουσιαστικός παράγοντας για την εδραίωση της ειρήνης και της κατανόησης μεταξύ των λαών και των εθνών.* (Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Ινστιτούτων Τμήμα Λαϊκών Βιβλιοθηκών της IFLA, 2000: 83)

Σε αυτή τη διακήρυξη που είναι επίκαιρη μέχρι σήμερα, αποτυπώνεται όλο το φάσμα των γνώσεων, των λειτουργιών και των υπηρεσιών που πρέπει να υπάρχει σε κάθε μία βιβλιοθήκη ξεχωριστά, ώστε να είναι σε θέση να ικανοποιήσει άμεσα και όσο καλύτερα γίνεται τις ανάγκες των χρηστών της.

1.3 Ο ρόλος της βιβλιοθήκης σήμερα

1.3.1 Ορισμός

Δεν έχει δοθεί ένας ακριβής ορισμός που να περιγράφει τι είναι Βιβλιοθήκη. Με λίγα λόγια θα λέγαμε ότι, είναι ο χώρος όπου συγκεντρώνεται, οργανώνεται, επεξεργάζεται και αποδίδεται στο κοινό η πληροφορία και η γνώση, ανεξάρτητα από το κοινωνικό, οικονομικό, ηλικιακό και μορφωτικό επίπεδο, των χρηστών της. Παράλληλα, έχει ένα πολιτιστικό και εκπαιδευτικό ρόλο στην σύγχρονη κοινωνία. (Παλαμιώτη,1998)

Η Βιβλιοθήκη, μέσα από τις συλλογές, το σύνολο των υπηρεσιών και των δραστηριοτήτων της προσπαθεί να ικανοποιήσει τις ανάγκες που έχει το αναγνωστικό της κοινό. Ένα κοινό που με το πέρασμα του χρόνου γίνεται πολυπληθέστερο και απαιτητικότερο.

Οι βασικότερες επιδιώξεις μιας Βιβλιοθήκης είναι:

- *Να προκαλέσει το ενδιαφέρον και τη συνήθεια για διάβασμα σε όλους τους πολίτες, δηλαδή να τους εξοικειώσει με το βιβλίο, ώστε να μάθουν να το χρησιμοποιούν ως πηγή πληροφόρησης, ψυχαγωγίας και πνευματικής καλλιέργειας.*
- *Να βοηθήσει μικρούς και μεγάλους να αναζητούν μόνοι τις πληροφορίες που χρειάζονται για το επάγγελμα, τη σχολική εργασία ή τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα τους.*
- Να επεκτείνει τις γνώσεις των ανθρώπων και να ενθαρρύνει την αναζήτηση σε νέους τομείς. (Παλαμιώτη,1998)
- Ως ίδρυμα πολιτιστικής κληρονομιάς, να συμβάλει στην προώθηση της δια βίου μάθησης.

1.3.2 Λαϊκές Βιβλιοθήκες

Με τον όρο Λαϊκή Βιβλιοθήκη, χαρακτηρίζεται κάθε Δημοτική ή Δημόσια Βιβλιοθήκη, που έχει ιδρυθεί και χρηματοδοτείται από μια τοπική αρχή (Δήμο ή Κοινότητα) ή ένα κυβερνητικό σώμα. Σκοπός, της Λαϊκής Βιβλιοθήκης είναι η διάθεση των υπηρεσιών της σε όλους όσους επιθυμούν να την χρησιμοποιήσουν, ανεξαρτήτου εθνικότητας, ηλικίας, φύλου, γλώσσας και

εκπαιδευτικού επιπέδου. Είναι η πιο προσιτή πηγή πληροφόρησης, έντυπου ή μη έντυπου υλικού σε κατοίκους πόλεων και κοινοτήτων.

Σύμφωνα, με την Διακήρυξη του 1972 της UNESCO για τις Λαϊκές Βιβλιοθήκες, σκοπός μιας Λαϊκής Βιβλιοθήκης, είναι:

- *Να συμβάλει στη δια βίου σφαιρική εκπαίδευση.*
- *Να διευκολύνει την κατανόηση των επιτευγμάτων της ανθρωπότητας στους τομείς της γνώσης και του πολιτισμού.*
- *Να αποτελεί το κύριο μέσο με το οποίο γίνεται προσιτή σε όλους η καταγραφή των σκέψεων και των ιδεών του ανθρώπου και η έκφραση της δημιουργικής του φαντασίας.*
- *Να ζωογονεί το ανθρώπινο πνεύμα με την παροχή βιβλίων και άλλων μέσων για ξεκούραση και ψυχαγωγία.*
- *Να παρέχει βοήθεια στους σπουδαστές.*
- *Να παρέχει πληροφορίες για τις τελευταίες τεχνικές, επιστημονικές και κοινωνικές εξελίξεις. (Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Ινστιτούτων Τμήμα Λαϊκών Βιβλιοθηκών της IFLA, 2000: 15)*

1.3.3. Υπηρεσίες Λαϊκών Βιβλιοθηκών

Οι Λαϊκές Βιβλιοθήκες, ως αρχική τους λειτουργία, παρέχουν στο κοινό ανάλογα με το μέγεθός τους, συλλογές βιβλίων, περιοδικών και εφημερίδων, βιντεοκασέτες, οπτικοακουστικό υλικό, προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και κάθε είδος πληροφοριακού υλικού όπως εγκυκλοπαίδειες, λεξικά και σχολικά βοηθήματα που διατίθενται αποκλειστικά στους χώρους των.

Με το πέρασμα των χρόνων και τις συνεχείς τεχνολογικές εξελίξεις, η ποικιλία και το βάθος των προσφερόμενων υπηρεσιών έχουν αλλάξει. Οι παράγοντες που έχουν παίξει σημαντικό ρόλο στην εισαγωγή πρόσθετων υπηρεσιών από τη λαϊκή βιβλιοθήκη, σύμφωνα με τη Διεθνή Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Ινστιτούτων(I.F.L.A.), είναι:

- *Η αυξανόμενη ποικιλία των μέσων επικοινωνίας και των μεθόδων παρουσίασης και αναπαραγωγής.*
- *Η επιθυμία να αξιοποιούνται οι συλλογές της βιβλιοθήκης και να ικανοποιούνται τα ενδιαφέροντα των χρηστών μέσα από διαλέξεις, εκθέσεις και εκδόσεις.*
- *Η λογική επέκταση της ενημέρωσης, που αποτελεί λειτουργία της βιβλιοθήκης, σε ενιαία υπηρεσία πληροφοριών για την κοινότητα. .*
- *Η μεγαλύτερη κατανόηση των αναγκών διαφόρων ομάδων και ατόμων και η πιο δημιουργική αξιολόγηση της συνεισφοράς των λαϊκών βιβλιοθηκών για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών.*
- *Η αναγνώριση της σημασίας που έχει η ανάπτυξη στενότερων δεσμών μεταξύ της βιβλιοθήκης και της κοινότητας.*
- *Η σημασία της μέγιστης δυνατής χρήσης των κτιρίων της βιβλιοθήκης για την κάλυψη πολλών δραστηριοτήτων μέσα στην κοινότητα. (Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Ινστιτούτων Τμήμα Λαϊκών Βιβλιοθηκών της IFLA, 2000: 20)*

Αναλυτικότερα, οι υπηρεσίες που προσφέρουν οι βιβλιοθήκες στο κοινό τους είναι:

1.3.4 Υπηρεσίες Πληροφόρησης

Οι δημόσιες Βιβλιοθήκες ως κέντρα γνώσης και πληροφοριών, καθορίζουν την πολιτική που θα ακολουθήσουν σχετικά με την παροχή πληροφοριών στους χρήστες.

Οι ελληνικές Βιβλιοθήκες είναι στην πλειοψηφία τους μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Τα χαρακτηριστικά κάθε Οργανισμού (διοικητικά, τεχνολογικά, νομικά κλπ.) είναι που καθορίζουν και τον ρόλο που αυτός ενδύεται στο πληροφοριακό περιβάλλον και καθορίζουν τις υπηρεσίες, τα προϊόντα και όλα τα πληροφοριακά παραγόμενα του Οργανισμού, που στο σύνολό τους αποτελούν και την «εικόνα» του προς τα έξω. (Χαλεπλιόγλου και Βασιλακάκη, 2007)

Το καταρτισμένο προσωπικό κατευθύνει το αναγνωστικό κοινό σχετικά με τις μεθόδους που πρέπει να ακολουθήσει για την ανεύρεση των κατάλληλων

πληροφοριακών πηγών, είτε στον κατάλογο της βιβλιοθήκης είτε στον Παγκόσμιο Ιστό και στις βάσεις δεδομένων.

- Δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες, να χρησιμοποιήσουν τα τερματικά που διαθέτει για την εύρεση και ανάκτηση πληροφοριών,
- εξασφαλίζει πρόσβαση σε online καταλόγους άλλων δημοσίων ή ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών,
- παρέχει στους ενδιαφερόμενους ενημέρωση για τα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου,
- διατηρεί συλλογή έντυπου υλικού σχετικού με τη περιοχή,
- εκπαιδεύει τους χρήστες σχετικά με τον εξοπλισμό της Τεχνολογίας της Πληροφορίας,
- καθοδηγεί το αναγνωστικό κοινό στη σωστή λειτουργία των εργαλείων του Παγκόσμιου Ιστού για την επιλογή βιβλίων,
- συμβάλει ώστε να αποκτήσουν οι πολίτες δεξιότητες και ικανότητες, για την ενεργή τους συμμετοχή στην Κοινωνία της Πληροφόρησης
- εκπαιδεύει άτομα με αναπηρίες για την σωστή μεταχείριση των ακουστικών βιβλίων ή των βιβλίων σε μορφή μπρέϊν.

Ενδεικτικά παραδείγματα των νέων ρόλων για τους Οργανισμούς Πληροφόρησης, είναι η δυναμική συμμετοχή στην παραγωγή πρωτογενούς πληροφοριακού υλικού, η ανάπτυξη ειδικών λογισμικών για τη διαχείριση της πληροφορίας, η δημιουργία ολοκληρωμένων συστημάτων αναζήτησης και ανάκτησης, η υλοποίηση ψηφιακών συλλογών με την ενσωμάτωση GIS συστημάτων, η παροχή εξατομικευμένης πληροφορίας κλπ. Αναπτύσσοντας δράσεις όπως οι παραπάνω, οι Υπηρεσίες Πληροφόρησης καλούνται να διαχειριστούν με διοικητική συνέπεια, ευελιξία δομών και επιχειρηματικότητα το νέο μοντέλο Διαχείρισης της Πληροφορίας, το οποίο ουσιαστικά αποτελεί και τη μετάβαση από το συμβατικό στο ψηφιακό περιβάλλον. Το νέο μοντέλο Διαχείρισης της Πληροφορίας, το «υβριδικό περιβάλλον», οι επιταγές της Νέας Οικονομίας, οι ποικίλες πληροφοριακές ανάγκες, η πληροφορία ως δημόσιο αγαθό, η γνώση ως δύναμη – κάθε στοιχείο μεμονωμένα, αλλά και στο σύνολό τους αποτελούν παράγοντες διαμόρφωσης των νέων ρόλων των Υπηρεσιών Πληροφόρησης. (Χαλεπλίογλου και Βασιλακάκη, 2007)

1.3.5 Υπηρεσίες σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες

Οι δημόσιες βιβλιοθήκες από τη φύση τους είναι σημεία πρόσβασης ανοιχτά, για την εξυπηρέτηση ατόμων που χρειάζονται πληροφόρηση. Υπάρχουν εθνικές και γλωσσικές μειονότητες που δεν είναι σε θέση να κάνουν πλήρη χρήση των υπηρεσιών μιας βιβλιοθήκης.

Οι περισσότερες δημόσιες βιβλιοθήκες της χώρας διαθέτουν ξενόγλωσσες έντυπες συλλογές βιβλίων, περιοδικών και εφημερίδων για την κάλυψη των αναγκών των μειονοτικών ομάδων. Σε αυτές συγκαταλέγονται και τεκμήρια που αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά των εθνικών μειονοτήτων, είτε στην ελληνική είτε στην μητρική τους γλώσσα. Το υλικό που διαθέτει κάθε βιβλιοθήκη ποικίλει από περιοχή σε περιοχή, ανάλογα με τον αριθμό της μειονοτικής κοινότητας.

Τα τελευταία χρόνια τείνει να μεγαλώνει το μεταναστευτικό ρεύμα προς τη χώρα μας και σταδιακά να αυξάνεται η ανάγκη των μεταναστών για την κοινωνική ενσωμάτωσή τους. (Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Ινστιτούτων Τμήμα Λαϊκών Βιβλιοθηκών της IFLA, 2000)

1.3.6 Υπηρεσίες για παιδιά

Οι δημόσιες βιβλιοθήκες, σε συνεργασία με τις τοπικές εκπαιδευτικές αρχές, παίζουν καθοριστικό ρόλο στη σχέση του παιδιού με το βιβλίο. Ως γνωστόν, η συνήθεια του διαβάσματος και η χρήση της βιβλιοθήκης αποκτώνται πιο εύκολα στα πρώτα χρόνια της ζωής ενός ανθρώπου. Το διάβασμα ενός καλού παιδικού βιβλίου, ανοίγει ορίζοντες στη σκέψη ενός παιδιού, βοηθάει στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς του και παράλληλα του προσφέρει διασκέδαση.

Είναι από όλους παραδεκτό ότι το βιβλίο είναι ένα μέσο με απεριόριστες δυνατότητες, για την πνευματική ανάπτυξη και την αισθητική καλλιέργεια του παιδιού (Δαράκη, 1986: 70)

Η παρακίνηση των εκπαιδευτικών για την εκπόνηση εργασιών στο χώρο μιας βιβλιοθήκης, είναι σημαντικός παράγοντας για την επαφή των παιδιών με το βιβλίο. Φυσικά το γεγονός αυτό απαιτεί, την ύπαρξη παιδικού τμήματος

κατάλληλα εξοπλισμένου, σε κτίρια που εδρεύουν δημόσιες βιβλιοθήκες και την άμεση πρόσβαση στις κατάλληλες πληροφοριακές πηγές.

Επίσης, οι βιβλιοθήκες εκτός από έντυπο υλικό έχουν – οι περισσότερες τουλάχιστον – στη διάθεση των μαθητών, οπτικοακουστικό υλικό (βιντεοκασέτες, DVD, CD-ROM,), ειδικούς χώρους μελέτης και αίθουσες εξοπλισμένες με ηλεκτρονικούς υπολογιστές για την παροχή υπηρεσιών διαδικτύου.

Σήμερα, σε όλες τις πολιτισμένες χώρες του κόσμου δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στις παιδικές βιβλιοθήκες.

Σε αυτές δημιουργούνται, προγράμματα δραστηριοτήτων κατάλληλα για παιδιά. Για παράδειγμα, διοργανώνονται προγράμματα για τη ψυχαγωγία των παιδιών όπως, ξεναγήσεις των παιδιών στους χώρους της βιβλιοθήκης, θέατρο, προβολές παιδικών ταινιών, αναγνώσεις βιβλίων, και εκπαιδευτικά παιχνίδια. (Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Ινστιτούτων Τμήμα Λαϊκών Βιβλιοθηκών της IFLA, 2000)

1.3.7 Υπηρεσίες σε σχολεία- Κινητές βιβλιοθήκες

Τα περισσότερα σχολεία της χώρας διαθέτουν σχολική βιβλιοθήκη, συνήθως όμως οι συλλογές τους δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες των μαθητών. Σε περιπτώσεις, που το σχολείο βρίσκεται σε μικρή απόσταση από τη δημόσια ή τη δημοτική βιβλιοθήκη, οι μαθητές εξυπηρετούνται από τις ήδη υπάρχουσες, σε αυτές συλλογές.

Υπάρχουν όμως, και σχολεία που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές. Στις περιοχές αυτές, συμπληρώνουν το κενό των συλλογών οι κινητές βιβλιοθήκες, που επισκέπτονται με βάση προγράμματος, τα σχολεία που δεν έχουν πρόσβαση σε πληροφοριακές πηγές, σε έντυπο και μη έντυπο υλικό. Οι κινητές μονάδες, παρέχουν σύνδεση με το διαδίκτυο για την πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και σε εθνικές ή διεθνείς ψηφιακές βιβλιοθήκες.

Επίσης, δίνεται η δυνατότητα σε άτομα με δυσκολία κίνησης η κατ' οίκον εξυπηρέτηση, με επισκέψεις σε νοσοκομεία, σε φυλακές, σε γηροκομεία, σε

αναμορφωτήρια και γενικότερα σε αναγνώστες που δεν καθίστανται ικανοί να επισκεφτούν τις βιβλιοθήκες.

Οι κινητές βιβλιοθήκες στην Ελλάδα, ως τμήματα των Δημόσιων Κεντρικών Βιβλιοθηκών, από τις αρχές της δεκαετίας του '70, στηρίζουν τη λειτουργία και επεκτείνουν τις υπηρεσίες των Κεντρικών Βιβλιοθηκών και στα πιο απομακρυσμένα μέρη της ελληνικής περιφέρειας. Συνολικά οι 19 Δημόσιες Κεντρικές Βιβλιοθήκες με 20 κινητές μονάδες εξυπηρετούν 1750 δανειστικά κέντρα που βρίσκονται σε 43 νομούς της χώρας και επισκέπτονταν περισσότερα από 1800 σχολεία. Αυτά τα στοιχεία προβλέπεται να διπλασιαστούν με την ενίσχυση του στόλου των κινητών βιβλιοθηκών.

Η δημιουργία 19 νέων κινητών βιβλιοθηκών υποστηρίζει και πλαισιώνει το έργο των 500 Σχολικών Βιβλιοθηκών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, βελτιώνοντας συγχρόνως την ποιότητα των υπηρεσιών που ήδη παρέχουν οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες. Οι 39 συνολικά κινητές μονάδες των Δημόσιων Κεντρικών Βιβλιοθηκών θα αναλάβουν, όπου δεν υπάρχει σχολική βιβλιοθήκη, να υποστηρίξουν το έργο του εκπαιδευτικού και παράλληλα να εξασφαλίσουν στους μαθητές την πληροφόρηση, την ψυχαγωγία και τα απαραίτητα εργαλεία για να εξοικειωθούν με το βιβλίο και με το χώρο της πληροφορίας. (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, 2009)

1.3.8 Υπηρεσίες για άτομα με ιδιαιτερότητες

Ένα μείζον πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι περισσότερες ελληνικές δημόσιες βιβλιοθήκες, είναι η περιορισμένη πρόσβαση ατόμων που πάσχουν από φυσικές αναπηρίες. Οι επισκέψεις ανθρώπων με μειωμένη κινητικότητα, όρασης ή ακοής δεν γίνονται, είτε λόγω της απουσίας κατάλληλων και υπερασύγχρονων κτιρίων είτε της έλλειψης εξειδικευμένων μηχανημάτων και προσωπικού.

Σήμερα, λίγες είναι οι δημόσιες βιβλιοθήκες που διαθέτουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη κάλυψη των αναγκών της συγκεκριμένης ειδικής ομάδας. Συνήθως, είναι οικονομικοί οι λόγοι που αναγκάζουν τις βιβλιοθήκες να μην είναι σε θέση να προμηθευτούν τα νέα και καινοτομικά μέσα που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση των ομάδων αυτών.

Στους αναγνώστες που πάσχουν από φυσικές αναπηρίες ή είναι περιορισμένοι σε ιδρύματα δίνεται η δυνατότητα, όσο μπορούν, να κάνουν χρήση όλων των υπηρεσιών βιβλιοθήκης που γενικά υπάρχουν. Η αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών τους απαιτεί σύνδεση με εθνικούς και τοπικούς οργανισμούς και παροχή υπηρεσιών βιβλιοθήκης στο ίδιο τους το σπίτι ή τα ιδρύματα. Ένα μείζον πρόβλημα που αντιμετωπίζει πολλές φορές η βιβλιοθήκη είναι ο εντοπισμός αυτών των μελών της κοινότητας που οι αναπηρίες τους τα εμποδίζουν να κάνουν πλήρη χρήση των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη δημοσιότητα, τη βοήθεια άλλων φορέων που λαμβάνουν πρόνοια για τις ανάγκες τους και από συστάσεις φίλων. (Συνέδριο για το παιδί και το βιβλίο, 1994: σ. 25)

1.3.9 Υπηρεσίες πολιτιστικών και κοινωνικών παροχών

Οι δημόσιες βιβλιοθήκες, ως πολιτιστικό και κοινωνικό κέντρο, διατηρούν σπουδαίο ρόλο μέσα στην κοινότητα όπου βρίσκονται. Το γεγονός αυτό, είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την κοινωνική και πνευματική ανάπτυξη ενός τόπου, γιατί συμβάλει στη διατήρηση και στην προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής στην οποία εδρεύει. Διοργανώνει, σε συνεργασία με τοπικούς πολιτιστικούς φορείς και σε κατάλληλους εξοπλισμένους χώρους διάφορες πολιτιστικές και κοινωνικές δραστηριότητες.

Για παράδειγμα οργανώνει, εκθέσεις ζωγραφικής, φωτογραφίας και γλυπτών, ρεσιτάλ μουσικής και συναυλίες τοπικών μουσικών συγκροτημάτων, προβολές ταινιών, λογοτεχνικά σεμινάρια, αναγνώσεις έργων τοπικών ή μη συγγραφέων και πλήθος άλλων εκδηλώσεων, ανάλογα με την περιοχή και τους χώρους επισκέψεων που διαθέτει κάθε βιβλιοθήκη.

Η ανάπτυξη και η εξέλιξη των λαϊκών βιβλιοθηκών και των άλλων μονάδων πληροφόρησης, προέρχεται κατά κύριο λόγο από την αντίληψη ότι η πληροφόρηση δεν αποτελεί σημαντικό παράγοντα και μοναδικό προνόμιο της εκπαίδευσης, αλλά ένα κοινωνικό αγαθό για τη γενικότερη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των λαών. (Τσάφου, 2006)

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες, παίζουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο στην σημερινή κοινωνία. Προκειμένου, όμως να είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν το

αναγνωστικό τους κοινό και να ανταποκριθούν στις ανάγκες του χρήστη, θα πρέπει να προετοιμαστούν κατάλληλα για τις νέες και καινοτόμες ψηφιακές υπηρεσίες, που έχουν αρχίσει να δημιουργούνται τα τελευταία χρόνια. Κατά αυτόν τον τρόπο, διευκολύνουν την πρόσβαση των χρηστών τους στην πληροφορία, μέσα από μια σειρά εξειδικευμένων υπηρεσιών που καλύπτουν τις τοπικές ανάγκες τους. Αυτό επιτυγχάνεται, με τις δυνατότητές και τις υπηρεσίες που παρέχονται από τις Τεχνολογίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας και του Παγκόσμιου Ιστού.

1.4 Δημόσιες Βιβλιοθήκες

1.4.1 Νομικό καθεστώς Δημοσίων Βιβλιοθηκών

Σύμφωνα, με το νέο νόμο που ψηφίστηκε το 2003, σε δύο τεύχη: το πρώτο τεύχος, υπ' αριθμόν 3149 αρ. φύλλου 141 (10 Ιουνίου 2003) και το δεύτερο, υπ' αριθμόν 1173 φύλλο της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (20 Αυγούστου 2003), οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες λειτουργούν στα οργανωτικά πλαίσια ενός Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), αντικαθιστώντας, οι νέες διατάξεις το παλαιότερο νόμο του 1949. Λόγω του νομικού τους και θεσμικού τους πλαισίου εποπτεύονται άμεσα από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Υπ. ΕΠ. Θ.). Στο Κεφάλαιο Β' του νόμου 3149/2003, γίνεται αναφορά στα άρθρα που καθορίζουν, α) την **Ίδρυση** και τον **Σκοπό της Δημόσιας Βιβλιοθήκης**, β) τη **Διοίκηση**, τις **Αρμοδιότητες Οργάνων των Βιβλιοθηκών**, γ) τις κατηγορίες **Προσωπικού** δ) τους **Πόρους** και τη **Στέγαση**, ε) τον **ενιαίο Κατάλογο Υλικού** στ) το **Γενικό Συμβούλιο Βιβλιοθηκών**, ε) την **Ενιαία Οργάνωση Δημοτικών και άλλων Βιβλιοθηκών**. (ΦΕΚ 3149/Β' /10-6-2003)

Το φύλλο 1173 της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, του δευτέρου τεύχους, αναφέρεται στον κανονισμό λειτουργίας των Δημοσίων Βιβλιοθηκών που αφορά, α) την **Οργάνωση του Υλικού**, β) τη **Διαχείριση Υλικού**, γ) την **Παροχή Υπηρεσιών** από τις Βιβλιοθήκες, δ) τη **Λειτουργία Βιβλιοθηκών**, ε) τις **Συνεργασίες** με λοιπά Ιδρύματα Πληροφόρησης, στ) το καθεστώς λειτουργίας των **Δημόσιων Κέντρων Πληροφόρησης** και των

Παραρτημάτων, Σταθερών και Κινητών Μονάδων, και τέλος ζ) τη **Λειτουργία Δικτύου Βιβλιοθηκών**.

Σύμφωνα με το νέο νόμο, οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες αναγνωρίζονται ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες τους και χαρακτηρίζονται ως Κεντρικές και Ιστορικές. Μια Δημόσια Βιβλιοθήκη ορίζεται ως Κεντρική, για την καλύτερη κάλυψη των αναγκών μιας ορισμένης γεωγραφικής περιοχής και για να χαρακτηριστεί ως Ιστορική θα πρέπει η λειτουργία της να υπερβαίνει τον έναν αιώνα και να διαθέτει σημαντικές και παλαιές συλλογές τεκμηρίων.

Η λειτουργία των Κεντρικών Βιβλιοθηκών έχει σαν στόχο, την κάλυψη των κατοίκων με υπηρεσίες αναπτυγμένες σε παραρτήματα και κινητές μονάδες. Στην περίπτωση των Ιστορικών Βιβλιοθηκών, δίνεται η δυνατότητα ειδικής διαχείρισης των συλλογών και στελεχώνονται αντίστοιχα με ανάλογες ειδικότητες.

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες, διοικούνται από Εφορευτικό Συμβούλιο και Προϊστάμενο ή Διευθυντή στις περιπτώσεις Κεντρικής Βιβλιοθήκης.

Το Εφορευτικό Συμβούλιο είναι πενταμελές και η θητεία των μελών του είναι τριετής. Σε αυτό μετέχουν άνθρωποι από το χώρο του πολιτισμού, της εκκλησίας, της εκπαίδευσης των επιστημών και της αυτοδιοίκησης.

Για την οργάνωση των Δημοσίων Βιβλιοθηκών έχει δημιουργηθεί, ο Κανονισμός Λειτουργίας των Δημοσίων Βιβλιοθηκών (ΚΑ.Λ.ΒΙΒ), που αποτελεί το ουσιαστικό εργαλείο για τον ενιαίο τρόπο λειτουργίας των Δημοσίων Βιβλιοθηκών, και ρυθμίζει βασικά θέματα λειτουργίας και οργάνωσης των Βιβλιοθηκών. Καθώς επίσης, στοχεύει στη σύσταση και λειτουργία του Γενικού Συμβουλίου Βιβλιοθηκών, και έχει λάβει το χαρακτήρα ενός συμβουλευτικού επιστημονικού οργάνου που παρακολουθεί τις εξελίξεις του κλάδου και αποτελεί τη βασική υποδομή για την διαμόρφωση Εθνικής Πολιτικής Βιβλιοθηκών.(ΦΕΚ3149/Β'10-6-2003)

Σύμφωνα, με το άρθρο 5 του νόμου περί Δημοσίων Βιβλιοθηκών, που δημοσιεύτηκε το 2003, ο σκοπός των Δημοσίων Βιβλιοθηκών είναι *μορφωτικός, εκπαιδευτικός, πολιτιστικός και πληροφοριακός και επιτυγχάνεται ιδίως:*

α) με την απόκτηση βιβλίων και περιοδικών, εφημερίδων, οπτικοακουστικού, ηλεκτρονικού και κάθε είδους υλικού για χρήση του αναγνωστικού κοινού,

β) με την οργάνωση του υλικού με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι ευχερής η πρόσβαση του κοινού,

γ) με τη συγκρότηση και λειτουργία αναγνωστηρίων,

δ) με την υποκίνηση του ενδιαφέροντος και της αγάπης του κοινού προς το βιβλίο και εν γένει την ενίσχυση της τοπικής πνευματικής κίνησης και ζωής, με εκδόσεις, με εκδηλώσεις, σεμινάρια, συνέδρια και κάθε άλλο δυνατό τρόπο,

ε) με την παροχή υπηρεσιών πληροφόρησης στο κοινό. (ΦΕΚ 3149/Β΄/10-6-2003).

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες, απευθυνόμενες σε ένα ευρύ φάσμα κοινού, καλύπτοντας ποικίλες ανάγκες και παρέχοντας πλήθος υπηρεσιών, οφείλουν να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε θέματα προγραμματισμού και σχεδιασμού. Έχοντας ως πολύτιμο εργαλείο και βοηθό έναν Πρότυπο-Οδηγό **Στρατηγικού Σχεδιασμού Διοίκησης Ανθρωπίνων Πόρων (ΣΣΔΑΠ)**, θα μπορούσαν εξοικονομώντας χρόνο, ανθρώπινο δυναμικό και οικονομικούς πόρους να συντάξουν αποτελεσματικά έναν ΣΣΔΑΠ που θα αναφέρεται, τόσο στις μακροπρόθεσμες, όσο και στις μεσοπρόθεσμες ανάγκες τους. Για την διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού ΣΣΔΑΠ είναι απαραίτητο, σε πρώτη φάση, να προσδιοριστούν οι εξωτερικοί και εσωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν το περιβάλλον λειτουργίας της Δημόσιας Βιβλιοθήκης. Σκοπός της ανάλυσης και αξιολόγησης αυτών αποτελεί η σωστή και αποτελεσματική σύνταξη του κυρίως κορμού ενός Προγραμματισμού ΔΑΠ. (Βασιλακάκη και Χαλεπλιόγλου, χ.χ)

1.4.2 Οι Λειτουργίες των Δημοσίων Βιβλιοθηκών

Το χρονικό διάστημα 1999-2008 έχουν γίνει σημαντικές αλλαγές στο χώρο των Δημοσίων βιβλιοθηκών που δεν είχαν γίνει για πολλές δεκαετίες. Αναφορικά με την ένταξη τους στην *Κοινωνία της Πληροφορίας* έχουν ληφθεί σημαντικά και ουσιαστικά μέτρα που αφορούν θέματα υλικοτεχνικής υποδομής: αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών, χρήση ISDN, σύνδεση με το Διαδίκτυο, χρήση του προγράμματος αυτοματοποίησης ABEKT 5 και διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων σχετικά με τη χρήση του, δημιουργία ιστοσελίδων, ένταξη των βιβλιοθηκών στο δίκτυο EDUNET του Υπ. ΕΠ. Θ. και όλα αυτά βασισμένα σε έναν αρκετά καλό προγραμματισμό που είχε ως

αποτέλεσμα να απορροφηθούν αρκετά κονδύλια από το Γ' ΚΠΣ και από το πρόγραμμα *Κοινωνία της Πληροφορίας* στο οποίο εντάχθηκε και μέρος των Δημοτικών Βιβλιοθηκών. (Φραγγεδάκης, 2003)

Κατ' αυτόν τον τρόπο βλέπουμε τις Ελληνικές Δημόσιες Βιβλιοθήκες να αναπτύσσονται σταθερά και να εξελίσσονται στο πέρασμα του χρόνου.

1.4.3 Οι βασικότερες λειτουργίες των Δημοσίων Βιβλιοθηκών

Κάθε Δημόσια Βιβλιοθήκη αποτελείται, από επιμέρους τμήματα όπου γίνονται οι διάφορες εργασίες που απαιτούνται για την καλή λειτουργία της. Τα σημαντικότερα τμήματα αναλύονται παρακάτω:

➤ Δανειστικό τμήμα

Ο δανεισμός έντυπου και μη έντυπου υλικού, οι προτάσεις βιβλιογραφίας, η έκδοση καρτών στους χρήστες- μέλη, η εύρεση και ανάκτηση πληροφοριών είτε μέσω του καταλόγου της βιβλιοθήκης είτε του Παγκόσμιου Ιστού καθώς και η άμεση αναζήτηση πληροφοριών σε συλλογές άλλων βιβλιοθηκών και εξειδικευμένων φορέων, αποτελούν τις επιμέρους εργασίες του τμήματος.

➤ Τμήμα προσκτήσεων- Τεχνικές υπηρεσίες

Οι βασικότερες εργασίες που πραγματοποιούνται στο συγκεκριμένο τμήμα, έχουν να κάνουν με τον εμπλουτισμό της συλλογής– με τίτλους βιβλίων, περιοδικών, εφημερίδων, ηλεκτρονικών πηγών– την αγορά, την παραλαβή και την εισαγωγή του έντυπου και μη έντυπου υλικού στο χώρο των βιβλιοθηκών. Δέχεται αναφορές από το δανειστικό τμήμα, για τις ελλείψεις σε συγκεκριμένες θεματικές κατηγορίες που πιθανόν να έχουν προκύψει και για την άμεση αγορά τους, σύμφωνα πάντα με τη γνώμη των χρηστών και του προσωπικού του τμήματος.

➤ **Οργάνωση και διαχείριση της συλλογής**

Το προσωπικό που ασχολείται με την οργάνωση και τη διαχείριση της συλλογής, αναλαμβάνει την οργάνωση του υλικού με βάση τους διεθνείς κανόνες καταλογογράφησης (AACR2), ταξινόμησης (D.D.C.) και της θεματικής ευρετηρίασης του, σύμφωνα με τους κανόνες της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου (L.C).

Την τελευταία δεκαετία, ο τρόπος λειτουργίας των Δημοσίων Βιβλιοθηκών έχει αλλάξει, λόγω της εξέλιξης της χρήσης νέων τεχνολογιών πληροφόρησης. Η εισαγωγή των ηλεκτρονικών υπολογιστών και η πρόσβαση στον Παγκόσμιο Ιστό έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη και στην εξέλιξη των Βιβλιοθηκών. Οι πηγές πληροφόρησης έχουν αυξηθεί με ραγδαίο ρυθμό, με αποτέλεσμα οι ανάγκες των χρηστών να ικανοποιούνται γρήγορα και άμεσα. Οι σύγχρονες Βιβλιοθήκες, έχουν λάβει το χαρακτήρα μιας υπηρεσίας, που είναι σε θέση να συγκεντρώσει, να οργανώσει, να επεξεργαστεί και να διαθέσει την πληροφορία στο ευρύ κοινό της.

Σε αυτό συμβάλουν και τα νέα μέσα καταγραφής της γνώσης, που βοηθούν το προσωπικό μιας Βιβλιοθήκης, στην ορθή οργάνωση και λειτουργία της. Όλα τα παραπάνω αποβλέπουν στην αποτελεσματικότερη διανομή και χρήση των παραγόμενων βιβλιογραφικών δεδομένων καθώς και στην αντιμετώπιση των νέων αναγκών, που έχουν προκύψει τα τελευταία χρόνια, λόγω της αυξημένης παραγωγής και διάδοσης της πληροφορίας.

Στα πλαίσια της Κοινωνίας της Πληροφόρησης, μια σύγχρονη οργανωμένη Βιβλιοθήκη θεωρείται ως Πύλη Πληροφόρησης, που εστιάζει, στην ποιότητα των υπηρεσιών πληροφόρησης και στην ανάπτυξη των συλλογών της, συμβάλει στην ανάπτυξη του πολιτισμού και στην αναβάθμιση της πολιτιστικής ζωής ενός τόπου με τον προγραμματισμό των πολιτιστικών και άλλων εκδηλώσεων.

Συνεργάζεται, με Μουσεία και Αρχεία για τη διατήρηση και τη μετάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας αλλά και κάθε τόπου ξεχωριστά. Προχωρά, στη δημιουργία των εξ' αποστάσεων υπηρεσιών πληροφόρησης, ως ένα μέσο, με την βοήθεια του οποίου ο απομακρυσμένος χρήστης έρχεται σε επαφή με την πληροφορία που αναζητά. Έρχεται σε συνεργασία με άλλες Βιβλιοθήκες, στα πλαίσια της υπηρεσίας διαδανεισμού, για την ανταλλαγή των παραγόμενων βιβλιογραφικών δεδομένων.

1.5 Το προσωπικό της βιβλιοθήκης

1.5.1 Ακαδημαϊκά προσόντα – δεξιότητες

Παλαιότερα, οι εργαζόμενοι στις Βιβλιοθήκες προέρχονταν από κλάδους ταξινόμων και βιβλιοφυλάκων, που πλέον δεν ανταποκρίνονται στις νέες ανάγκες που έχουν προκύψει στο πέρασμα των χρόνων.

Σήμερα, μια Βιβλιοθήκη στελεχώνεται από πτυχιούχους βιβλιοθηκονόμους πανεπιστημιακής – Αρχειονομίας και Βιβλιοθηκονομίας ΑΕΙ – και τεχνολογικής εκπαίδευσης– Βιβλιοθηκονομίας ΤΕΙ – ελληνικών ή αντίστοιχων αναγνωρισμένων σχολών του εξωτερικού, καθώς και με ειδικότητες όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης από κλάδους της πληροφορικής, των συντηρητών έργων τέχνης – για τις Ιστορικές Βιβλιοθήκες – και ειδικότητες όπως διοικητικού- λογιστικού τεχνολογικής ή πανεπιστημιακής εκπαίδευσης.

Ως επαγγελματικά νοούνται τα προσόντα που είναι άμεσα συνυφασμένα με τις εργασιακές πρακτικές, τα επαγγελματικά πρότυπα και την καθημερινή ενασχόληση του βιβλιοθηκονόμου με τα πάσης φύσης τεχνικά θέματα του επαγγέλματος. Στην κατηγορία περιλαμβάνονται οι πρακτικές της παραδοσιακής βιβλιοθηκονομίας, νέες τάσεις που επικρατούν στην διαχείριση ψηφιακών τεκμηρίων, τα γενικότερα τεχνολογικής μορφής και περιεχομένου προσόντα και, τέλος, διάφορες κατηγορίες γενικότερου διοικητικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα. (Gerolimos, and Konsta, 2008: 693)

Απαραίτητα προσόντα που πρέπει να διαθέτει ένας βιβλιοθηκονόμος, μεταξύ άλλων, είναι η γνώση μιας ξένης γλώσσας κατά προτίμηση της αγγλικής για να μπορέσει να εργαστεί σωστά στις βασικές λειτουργίες της βιβλιοθήκης – οργάνωση και διαχείριση της συλλογής – που κατά το πλείστον γίνεται με αγγλόφωνους κανόνες (D.D.C., L.C. και AACR2).

Η μετεξέλιξη των τμημάτων Βιβλιοθηκονομίας, των Α.Τ.Ε.Ι., τα τελευταία χρόνια σε «Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης», κατέστησε τους σύγχρονους πτυχιούχους βιβλιοθηκονόμους ικανούς για τον εντοπισμό και την πρόσβαση σε πληροφοριακές πηγές, όπως ο Παγκόσμιος Ιστός και οι βάσεις δεδομένων, και την ανάκτηση των καταλλήλων πληροφοριών που θα καλύψουν τις σύγχρονες ανάγκες των χρηστών μιας Βιβλιοθήκης.

Ένας σύγχρονος βιβλιοθηκονόμος, δεν εκπαιδεύεται μόνο στις καθιερωμένες εργασίες που διδάσκεται κατά την φοίτηση του στα ανώτατα ιδρύματα, όπως ταξινόμηση και ευρετηρίαση. Πλέον, εκπαιδεύεται σε νέα είδη δεξιοτήτων, και είναι σε θέση να χειρίζεται τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και να έχει άριστη γνώση χρήσης των Windows, Excel, Internet, Μηχανών Αναζήτησης και των Βάσεων Δεδομένων.

Οι παραδοσιακές βιβλιοθηκονομικές εργασίες, είναι μια κατηγορία προσόντων, η οποία συμπεριλαμβάνεται στο προφίλ ενός σύγχρονου βιβλιοθηκονόμου γιατί ένα μεγάλο κομμάτι των συλλογών των βιβλιοθηκών είναι σε έντυπη μορφή και η διαχείρισή τους απαιτεί γνώση και εμπειρία στις μεθόδους και τις πρακτικές της παραδοσιακής βιβλιοθηκονομίας. (Gerolimos and Konsta, 2008: 694)

Ακόμη, να χρησιμοποιεί τα τεχνολογικά εργαλεία όπως εκτυπωτές, φωτοτυπικά, μηχανές τηλεμοιοτυπίας, οπτικοακουστικό υλικό, αναγνώστες μικροταινιών. Το εύρος των δεξιοτήτων που απαιτείται, καθιστά τους βιβλιοθηκονόμους σε μια διαρκή επαγγελματική εγρήγορση ώστε να παρακολουθούν στενά τις τεχνολογικές εξελίξεις στον κλάδο τους και να εναρμονίζουν τις γνώσεις τους μ' αυτές. Με αυτή την τακτική είναι σε θέση, να κατανοούν, να προβλέπουν και να ικανοποιούν τις ανάγκες του κοινού.

Επίσης, τα τελευταία χρόνια που μια βιβλιοθήκη έχει και πολιτιστικό χαρακτήρα, έχουν δημιουργηθεί νέες προκλήσεις για τους βιβλιοθηκονόμους. Οι οποίοι, καλούνται να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στο νέο τους ρόλο. Σε βασικό επίπεδο, οι δεξιότητες που απαιτούνται, έχουν να κάνουν με την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών για τη δημιουργία ιστοτόπων, τη κατανόηση της διαδικασίας ψηφιοποίησης και την ανάκτηση ψηφιακών πηγών.

Βασικά προσόντα για τον σύγχρονο βιβλιοθηκονόμο πρέπει να θεωρούνται η επαρκής γνώση γλωσσών επισήμανσης και, κυρίως, η γνώση της XML, ο σχεδιασμός, η κατασκευή αλλά και η ενημέρωση ιστοσελίδων και η γνώση πάνω σε πρακτικά ζητήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών αλλά και σε εφαρμογές λογισμικού. (Gerolimos and Konsta, 2008: 695)

Άλλες εξειδικευμένες επαγγελματικές δεξιότητες, που είναι απαραίτητο εφόδιο σε ένα σύγχρονο βιβλιοθηκονόμο στην ψηφιακή εποχή που διανύουμε, αλλά που η χρησιμοποίησή τους γίνεται σε διαφορετικό

περιβάλλον, είναι οι βιβλιογραφικές δεξιότητες, οι δεξιότητες διαχείρισης της πληροφόρησης, η χρήση μεταδεδομένων και ορολογίας, η γνώση και χρήση λογισμικών και τεχνικών για το χτίσιμο ψηφιακής βιβλιοθήκης ή θεματικών πυλών, που είναι απαραίτητες για την σωστή λειτουργία μιας βιβλιοθήκης.

Επιπλέον, απαιτούνται και παιδαγωγικές γνώσεις για να έχουν οι βιβλιοθηκονόμοι τη δυνατότητα να εκπαιδεύσουν τους χρήστες, στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης της δια βίου μάθησης, στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, αλλά και στην εύρεση και ανάκτηση πληροφοριών είτε στο χώρο μιας βιβλιοθήκης είτε στον Παγκόσμιο Ιστό.

Ακόμη, ένας βιβλιοθηκονόμος απαιτείται να έχει προσόντα διοίκησης και οργάνωσης για την καλύτερη λειτουργία μιας βιβλιοθήκης. *Προσόντα όπως ομαδικό πνεύμα, ηγετική ικανότητα, ανάληψη πρωτοβουλιών, ευελιξία και υπομονή ενισχύουν τις διοικητικές ικανότητες οποιoδήποτε βιβλιοθηκονόμου, αλλά και ταυτόχρονα, ένας βιβλιοθηκονόμος με διοικητικές ευθύνες έχει περισσότερες πιθανότητες να αναπτύξει και να βελτιώσει αυτού του είδους τα προσόντα.* (Gerolimos and Konsta, 2008: 696)

Συγχρόνως, έρχονται σε επαφή με ανθρώπους που χρήζουν ιδιαίτερη μεταχείριση, όπως είναι τα άτομα με προβλήματα κινητικά, όρασης και ακοής. Η προσβασιμότητα των ατόμων αυτών στον εξοπλισμό των Τεχνολογιών της Κοινωνίας της Πληροφορίας και στο περιεχόμενο του Παγκόσμιου Ιστού, γίνεται μόνο μέσω των κατάλληλων υπηρεσιών που πρέπει να διαθέτει μια δημόσια βιβλιοθήκη και απαιτούνται οι απαραίτητες δεξιότητες από πλευράς των βιβλιοθηκονόμων. Συνεπώς, το προσωπικό μιας βιβλιοθήκης, χρειάζεται να έχει την κατάρτιση που απαιτείται για τη χρησιμοποίηση του εξοπλισμού των ατόμων με ιδιαιτερότητες. Η κατάρτιση του προσωπικού, επιτυγχάνεται είτε με την εκπαίδευση του σε ιδρύματα που καταρτίζουν προγράμματα σπουδών για βιβλιοθηκονόμους είτε κατά τη διάρκεια εργασίας του σε βιβλιοθήκες.

Επομένως, απαιτείται στο μέλλον οι επαγγελματίες βιβλιοθηκονόμοι, να ευρύνουν τη βάση των εμπειριών και δεξιοτήτων τους για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στις συνεχόμενες αλλαγές που επιφέρει η σύγχρονη εποχή.

1.5.2 Αρμοδιότητες – Καθήκοντα

Με το πέρασμα των χρόνων, ο τίτλος του βιβλιοθηκάρου έχει αντικατασταθεί με αυτόν του βιβλιοθηκονόμου, και οι διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες έχουν επιφέρει ποικίλες εξειδικεύσεις όπως «καταλογογράφος», «τεκμηριωτής», «ευρετηριαστής» κ.τ.λ.

Για να μπορέσει ο σύγχρονος βιβλιοθηκονόμος να ανταποκριθεί στις ανάγκες του νέου ρόλου του, οφείλει να χαρακτηρίζεται από εφόδια και αρετές όπως:

- *κατάλληλη επιστημονική κατάρτιση και εξειδίκευση στον τομέα του,*
- *αντιληπτική/ μαθησιακή ικανότητα,*
- *επικοινωνιακή ικανότητα,*
- *ικανότητα συνεργασίας,*
- *εκπαιδευτικές ικανότητες,*
- *ερευνητικές δυνατότητες,*
- *θέληση δια βίου εκπαίδευσης,*
- *κοινωνός των εξελίξεων,*
- *δημιουργός των εξελίξεων,*
- *ήθος/ επαγγελματική συνείδηση και*
- *διοικητικές ικανότητες (Ugonna, 1999)*

Οι αρμοδιότητες ενός βιβλιοθηκονόμου, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στους εκάστοτε ρόλους του, δεν περιορίζονται πλέον, μόνο στην οργάνωση και στην επεξεργασία των έντυπων συλλογών όπως βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά αλλά και μη έντυπων συλλογών, όπως ψηφιακοί δίσκοι, βιντεοκασέτες, ψηφιοποιημένο υλικό, δηλαδή λειτουργίες που προέρχονται από τον πυρήνα της διαχείρισης πληροφοριών και της επιστήμης της Βιβλιοθηκονομίας.

Έχουν διευρύνει τις γνώσεις τους και την εκπαίδευση τους λόγω της αλλαγής των ομάδων χρηστών και των αναγκών τους για πληροφόρηση.

Το προσωπικό σε μια βιβλιοθήκη διεκπεραιώνει μια σειρά από εργασίες που ποικίλουν από τμήμα σε τμήμα. Καταρχήν, θα πρέπει να κατανοήσει στο

μέγιστο βαθμό τη λειτουργία του συστήματος της βιβλιοθήκης, για να είναι σε θέση να διασφαλίσει τη μέγιστη απόδοσή του. Αυτό επιτυγχάνεται με τη διαρκή του ενημέρωση γύρω από τις εξελίξεις των υπηρεσιών που πραγματοποιούνται μέσα σε αυτήν.

Μερικές από τις σύνηθες εργασίες που πραγματοποιούνται σε μια βιβλιοθήκη έχουν να κάνουν, με τη άμεση επαφή των βιβλιοθηκονόμων και των χρηστών, με την επιλογή και την αγορά των τεκμηρίων, την ευρετηρίαση των βιβλίων και την ταξινόμησή τους στα ράφια.

Οι περισσότεροι βιβλιοθηκονόμοι εργάζονται σε κάποιον από τους ακόλουθους τομείς της βιβλιοθήκης:

Δανεισμός και εξυπηρέτηση χρηστών: Το τμήμα του Δανεισμού είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση δανεισμού, επιστροφής, ανανέωσης και κράτησης υλικού στους χρήστες και για την παροχή γενικών πληροφοριών για τους χώρους και τις υπηρεσίες που διαθέτει η βιβλιοθήκη. Οι βιβλιοθηκάριοι που εργάζονται σε αυτό το τμήμα, αναλαμβάνουν την έκδοση καρτών και την παρακολούθηση της δανειστικής κατάστασης των χρηστών-μελών της βιβλιοθήκης. Επίσης, είναι ο χώρος όπου παρέχεται η απαραίτητη βοήθεια σε χρήστες που διεξάγουν έρευνα για τον εντοπισμό των πληροφοριών που αναζητούν, μέσω δομημένης συζήτησης-συνέντευξης. Η βοήθεια που δίνεται από το προσωπικό, περιλαμβάνει τη σωστή τους καθοδήγηση για τη χρήση των βάσεων δεδομένων και άλλων ηλεκτρονικών πληροφοριακών πηγών, καθώς και τη προμήθεια εξειδικευμένου υλικού από άλλες πηγές ή παροχή πρόσβασης σε σπάνιο και πολύτιμο υλικό. Συγχρόνως, μεριμνά για την αγορά και την παραλαβή των τιμολογίων αγοράς αναλώσιμων και συντήρησης του κοινόχρηστου εξοπλισμού της βιβλιοθήκης και τέλος, γίνεται από το προσωπικό η επίβλεψη των βιβλιοστασίων και των κοινόχρηστων χώρων της βιβλιοθήκης και η τακτοποίηση του υλικού στα ράφια καθώς και ο απαραίτητος έλεγχος για τη σωστή ταξινόμηση του.

1.5.3 Παραγγελίες και Προσκτήσεις νέου υλικού

Την κύρια ευθύνη για την πρόσκτηση υλικού έχει το προσωπικό του τμήματος που αναλαμβάνει εργασίες, που αφορούν τις παραγγελίες, την παρακολούθηση της πορείας των παραγγελιών και την αγορά και παραλαβή

του αναγκαίου υλικού. Οι αρμόδιοι βιβλιοθηκονόμοι, για την επιλογή υλικού ακολουθούν κάποια γενικά κριτήρια επιλογής, όπως το κύρος και η αξιοπιστία του συγγραφέα, του συλλογικού οργάνου και του εκδότη, τις πληροφοριακές ανάγκες των χρηστών τους, τη ζήτηση νέων βιβλίων από τους αναγνώστες, και την έλλειψη τεκμηρίων από τη συλλογή πάνω σε συγκεκριμένα γενικά θέματα. Στο συγκεκριμένο τμήμα, εκτός από τις καθορισμένες εργασίες για την παρακολούθηση και την ανάπτυξη της συλλογής, για την επιλογή και αγορά συγκεκριμένων τεκμηρίων, γίνεται η διαχείριση και ο έλεγχος από τους υπευθύνους των βιβλιοθηκονομικών συστημάτων, των ηλεκτρονικών πηγών και των βάσεων δεδομένων που είναι συνδρομητής μια βιβλιοθήκη.

Τμήμα επεξεργασίας υλικού: όσοι εργάζονται στο τμήμα επεξεργασίας υλικού, είναι υπεύθυνοι για την επεξεργασία έντυπου και μη έντυπου υλικού. Πιο συγκεκριμένα, ασχολούνται με την καταγραφή του νεοεισαχθέντα υλικού στο βιβλίο εισαγωγής της βιβλιοθήκης, με την ταξινόμηση του σύμφωνα με το ταξινομικό σύστημα της βιβλιοθήκης του Κογκρέσου (Library of Congress Classification System), με τη Θεματική ευρετηρίαση του υλικού σύμφωνα με τις θεματικές επικεφαλίδες της βιβλιοθήκης του Κογκρέσου (Library of Congress Subject Headings), και την καταλογογράφηση του υλικού σύμφωνα με τους Anglo-American Cataloguing Rules (2nd edition). Παράλληλα, το προσωπικό του τμήματος καθορίζει την πολιτική σχετικά με την επεξεργασία του υλικού, πραγματοποιεί βιβλιογραφικούς ελέγχους όπως, ελέγχους καθιερώσεων του καταλόγου της βιβλιοθήκης, ελέγχους στην συντήρηση και τον εμπλουτισμό των αναγραφών που υπάρχουν στις βάσεις δεδομένων της βιβλιοθήκης. Τέλος, παρέχει επιστημονική πληροφόρηση και πληροφοριακή εργασία στους εκάστοτε χρήστες.

Φυσικά, οι εργασίες που καλείται να διεκπεραιώσει ένας βιβλιοθηκονόμος δεν σταματούν σε αυτά που έχει διδαχτεί κατά την διάρκεια της φοίτησης του στα ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Τα συγκεκριμένα καθήκοντα ποικίλλουν πολύ, ανάλογα με το μέγεθος και το είδος της βιβλιοθήκης. Οι ανάγκες των χρηστών αυξάνονται χρόνο με το χρόνο και παράλληλα αυξάνονται και τα καθήκοντά του.

Επιπλέον, οι βιβλιοθηκονόμοι του μέλλοντος, έχουν τις γνώσεις και τα κατάλληλα εργαλεία, για την εκπαίδευση χρηστών, τόσο στο φυσικό όσο και στο εικονικό περιβάλλον της Βιβλιοθήκης. Οι *Grawford και Gorman* (*Grawford και Gorman* (1995) όπως αναφέρεται Κατσιρίκου, (2001)), τονίζουν ότι ο βιβλιοθηκάριος που σκοπεύει στο μέλλον θα πρέπει καταρχήν:

- *Να θυμάται ότι η ανθρώπινη υπηρεσία προς ανθρώπινα όντα και κοινότητες είναι η πρώτη αιτία ύπαρξης της Βιβλιοθήκης.*
- *Να αναγνωρίζει ότι η γνώση και η κατανόηση, είναι τα θεμέλια της Βιβλιοθήκης και όχι τα δεδομένα και η πληροφορία.*
- *Να αμύνεται των βασικών ηθικών αρχών της Βιβλιοθηκονομίας: ισότητα στην πρόσβαση, στα υλικά και στις πηγές, υπηρεσίες, συνεργασία και πνευματική ελευθερία.*
- *Να υπερηφανεύεται για τον τρόπο που οι βιβλιοθηκάριοι τίμησαν την αποστολή τους ανά τους αιώνες και να δέχεται το βάρος της αποστολής.*

Κατά συνέπεια, το πιο σημαντικό από όλα τα καθήκοντα ενός βιβλιοθηκονόμου, είναι η άμεση επαφή του με το κοινό και η γρήγορη και αποτελεσματικότερη ικανοποίηση των αναγκών του.

1.6 Σύγχρονες Δημόσιες Βιβλιοθήκες Βορείου Ελλάδος

Παρακάτω, αναφέρονται ενδεικτικά οι σημαντικότερες Δημόσιες Βιβλιοθήκες της Βορείου Ελλάδος, που στο πέρασμα των χρόνων έχουν συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη του κοινωνικού και μορφωτικού επιπέδου των περιοχών όπου εδρεύουν.

1.6.1 Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Η Δημόσια Βιβλιοθήκη Βέροιας παρέχει τις υπηρεσίες της μέσω του Κεντρικού της κτιρίου, του παραρτήματος, και των δύο Κινητών Βιβλιοθηκών της, οι οποίες επισκέπτονται περισσότερα από 50 δανειστικά κέντρα, σε περιοχές

της Κ.Δ. Μακεδονίας. Η συλλογή της, περιλαμβάνει πάνω από 100.000 τόμους βιβλίων οι 50.000 από αυτούς είναι καταχωρημένοι σε ηλεκτρονική μορφή, και μπορούν να αναζητηθούν μέσω διαδικτύου.

Εκτός από το έντυπο υλικό η συλλογή περιλαμβάνει και οπτικοακουστικό υλικό (VHS, DVD, CD-ROM, DVD-ROM, CD μουσικής).

Η βιβλιοθήκη από το 1993 συμμετέχει σε προγράμματα με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μερικά από αυτά είναι:

- Edlnet Thematic Network (2007-2009), ένα πρόγραμμα που στοχεύει να αναπτύξει ένα πρωτότυπο σύστημα, όπου θα συγκεντρώνεται υλικό από μερικούς από τους μεγαλύτερους πολιτιστικούς οργανισμούς της Ευρώπης.
- UNTOLD STORIES: Learning with Digital Stories (UntoStory), (2007-2009), μία δράση που αφορά την παροχή υπηρεσιών από Μουσεία και Βιβλιοθήκες σε μετανάστες μέσω της ανάπτυξης ψηφιακών διηγήσεων, με τη χρήση των εργαλείων του λεγόμενου web 2.0.
- ENTITLE- Europe's New Libraries Together In Transversal Learning Environments (2007-2009), το πρόγραμμα επιδιώκει να προσδιορίσει, να περιγράψει και να διαδώσει καλές πρακτικές, συγκεκριμένες υπηρεσίες, εργαλεία και στρατηγικές που υποστηρίζουν τη μάθηση.
- IMPAC, ο ετήσιος διαγωνισμός για την ανάδειξη του καλύτερου μυθιστορήματος γραμμένου ή μεταφρασμένου στην αγγλική γλώσσα, με την συμμετοχή 162 βιβλιοθηκών από 47 χώρες. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας, 2008)

1.6.2 Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ελευθερούπολης

Η Βιβλιοθήκη της Ελευθερούπολης ιδρύθηκε το 1967, και σήμερα το αναγνωστικό της κοινό αριθμεί πάνω από 4.000 μέλη. Στόχος της είναι η προώθηση του ενδιαφέροντος και της αγάπης για το βιβλίο στην περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης (Ν. Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Καβάλας, Δράμας & Σερρών).

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει 120.000 τόμους βιβλίων, κάθε θεματικής κατηγορίας, ειδικά διαμορφωμένο χώρο για τη χρήση και προβολή του πλούσιου

οπτικοακουστικού της υλικού (βιντεοκασέτες, CD-ROM, CD, DVD), τμήμα περιοδικών με 75 επιλεγμένους τίτλους ποικίλης ύλης, παιδικό & νηπιακό τμήμα καθώς επίσης και Πρότυπο Δημόσιο Κέντρο Πληροφόρησης, με 8 θέσεις σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές με στόχο την εξοικείωση και την ένταξη στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Οι 3 κινητές μονάδες της βιβλιοθήκης, που υποστηρίζονται από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, στα πλαίσια της υλοποίησης του έργου «Υποστήριξη της εκπαιδευτικής πράξης από κινητές μονάδες» του ΕΠΕΑΕΚ και του έργου «Δημιουργία Δημόσιου Κέντρου Πληροφόρησης» του Ε.Π. "Κοινωνία της Πληροφορίας", λειτουργούν στα 345 δανειστικά κέντρα σε ολόκληρη την περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης και παρέχουν γνώση και πληροφόρηση στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ελευθερούπολης, 2008)

1.6.3 Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Δράμας

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Δράμας ιδρύθηκε το 1953. Στην ίδρυσή της συνέβαλαν η "Ανωτέρα Ενοριακή Αντιπροσωπεία" της Ιεράς Μητροπόλεως, ο Δήμος Δράμας και τα Επιμελητήρια Εμπορικό Βιοτεχνικό και Τεχνολογικό. Η Βιβλιοθήκη διαθέτει 120.000 τόμους βιβλίων κάθε θεματικής κατηγορίας και η συλλογή της περιλαμβάνει έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό, που αφορούν την τοπική ιστορία ή των γειτονικών νομών, σπάνια βιβλία καθώς και πληροφοριακό υλικό. Το αναγνωστικό κοινό της αριθμείται σήμερα, πάνω από 4.000 μέλη.

Οι χρήστες για να μπορέσουν να δανειστούν τα τεκμήρια της βιβλιοθήκης θα πρέπει να είναι κάτοχοι της Κάρτας Δανεισμού, που εκδίδεται με την επίδειξη της αστυνομικής ταυτότητας τους.

Στο ιδιόκτητο κτίριο της, στεγάζεται και το Παιδικό Τμήμα που έχει πλούσια συλλογή ηλεκτρονικού υλικού, CD, CD-Rom's, DVD, κασέτες ήχου και βίντεο.

Η Κινητή Μονάδα της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Δράμας, διαθέτει 4220 αντίτυπα βιβλίων που αντιστοιχούν σε 1770 τίτλους και 155 τίτλους

οπτικοακουστικού υλικού που καλύπτουν τις ανάγκες των χρηστών της. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Δράμας, 2008)

1.6.4 Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Φλώρινας «Βασιλικής Πιτόσκα».

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Φλώρινας, ιδρύθηκε το 1984 και στεγάζεται στο κτίριο του Πολιτιστικού Κέντρου. Έχει στην κατοχή της, μια μεγάλη συλλογή από ιστορικά βιβλία, ιδιαίτερα ότι αφορά την τοπική ιστορία καθώς και αρχείο του τοπικού τύπου.

Στα πλαίσια του προγράμματος «Υποστήριξη της εκπαιδευτικής πράξης από κινητές βιβλιοθήκες» η Κινητή Μονάδα της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Φλώρινας διαθέτει 13.100 αντίτυπα βιβλίων και 220 τίτλους οπτικοακουστικού υλικού (βιντεοκασέτες, κασέτες ήχου, cd μουσικής, cd-rom's, dvd-rom's, εκπαιδευτικά πακέτα). Επίσης, στη διάθεση του κοινού είναι και το Παιδικό Τμήμα της βιβλιοθήκης, που εμπλουτίζεται συνεχώς με νέο υλικό για τις ανάγκες των παιδιών. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Φλώρινας «Βασιλικής Πιτόσκα», 2008)

1.6.5 Μανούσεια Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σιάτιστας

Η Μανούσεια Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σιάτιστας θεωρείται μια από τις πιο παλιές βιβλιοθήκες που ιδρύθηκαν στη Βόρειο Ελλάδα. Έχει ενεργή και σημαντική παρουσία στα δρώμενα της πόλης, από την ίδρυση της και ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια.

Εκτός από τη δανειστική συλλογή βιβλίων και ένα μεγάλο αριθμό παλαιών και σπάνιων βιβλίων και χαρτών, διαθέτει δημόσιο κέντρο πληροφόρησης και κινητή μονάδα. (Μανούσεια Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σιάτιστας, 2008)

1.6.6 Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Γρεβενών

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Γρεβενών μετράει είκοσι χρόνια ενεργής παρουσίας όχι μόνο στην πόλη των Γρεβενών αλλά και στις περιοχές γύρω από αυτήν. Η σημερινή της θέση βρίσκεται στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Γρεβενών.

Οι συλλογές της περιλαμβάνουν σήμερα 28.000 τόμους βιβλίων και μεγάλο αριθμό οπτικοακουστικού υλικού. Ο εμπλουτισμός της συλλογής γίνεται κατά κύριο λόγο με αγορές του έντυπου και μη έντυπου υλικού καθώς και με δωρεές προς τη βιβλιοθήκη. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Γρεβενών, 2008)

1.7 Οι εξελίξεις στις Δημόσιες και Δημοτικές Βιβλιοθήκες

Οι Δημόσιες βιβλιοθήκες, σήμερα λόγω των μεγάλων και ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων της πληροφορικής, των δικτύων και των βάσεων δεδομένων, αυξάνουν τις δυνατότητες τους για την προσφορά νέων υπηρεσιών. Πλέον, σε παγκόσμια κλίμακα έχουν αναδειχθεί σε σύνθετους οργανισμούς, που λειτουργούν και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, πληρότητα και ταχύτητα σε ένα περιβάλλον που αλλάζει διαρκώς με μεγάλη ταχύτητα. Οι απαιτήσεις των χρηστών μεταβάλλονται καθημερινά από τον όγκο του διαθέσιμου πληροφοριακού υλικού και τη ποικιλία των μορφών πρόσβασης του. Γι' αυτούς τους λόγους μία Δημόσια Βιβλιοθήκη, καλείται να ανταποκριθεί όσο το δυνατόν καλύτερα και αποτελεσματικότερα στις εξελίξεις που καθορίζουν τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στο ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον.

Στην διεθνή Βιβλιογραφία έχουν καταγραφεί πολλές έρευνες που επιδιώκουν να μετρήσουν την ικανοποίηση των χρηστών από τη χρήση της Βιβλιοθήκης. Ο Lancaster, (Lancaster, (χ.χ) όπως αναφέρεται Ζάχος,(1997))τονίζει ότι οι έρευνες Βιβλιοθηκών μετατοπίζουν το ενδιαφέρον τους στον χρήστη της Βιβλιοθήκης, στους τρόπους που αυτός χρησιμοποιεί την Βιβλιοθήκη και στο βαθμό που οι ανάγκες που αυτός έχει ικανοποιούνται από την Βιβλιοθήκη. Οι απόψεις των χρηστών για την χρησιμότητα και τις δυνατότητες της Βιβλιοθήκης επηρεάζουν σημαντικά την χρήση της.

Όλες αυτές οι εξελίξεις απασχολούν ιδιαίτερα την βιβλιοθηκονομική κοινότητα, κυρίως σε διεθνές επίπεδο. Αλλά και στον Ελλαδικό χώρο, έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες για την πραγματοποίηση και δημοσίευση παρόμοιων ερευνών όσον αφορά τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες. Εκτός από μεμονωμένες περιπτώσεις Δημοσίων Βιβλιοθηκών που πραγματοποιούν έρευνες ικανοποίησης χρηστών είτε μέσω ερωτηματολογίων είτε μέσω ερωτήσεων που γίνονται στους χρήστες από το προσωπικό των βιβλιοθηκών και οι απαντήσεις τους δίνονται σε ειδικά διαμορφωμένες θήκες, τα λεγόμενα «κουτιά παραπόνων», κάθε χρόνο τα τελευταία 15 έτη στα ετήσια συνέδρια των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών γίνονται αναφορές και για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες.

Δυστυχώς, οι αναφορές αυτές δεν μπορούν να αναπληρώσουν το κενό της βιβλιογραφίας που υπάρχει για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες και ειδικότερα για έρευνες σχετικά με την ικανοποίηση των χρηστών από τις υπηρεσίες που αυτές προσφέρουν. Κατ' επέκταση οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες λαμβάνουν υπόψη τους τις σχετικές και δημοσιευμένες έρευνες για τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες ώστε να μπορέσουν να βελτιώσουν τις ήδη προσφερόμενες υπηρεσίες τους.

Κάποιες από τις εισηγήσεις που έχουν γίνει κατά καιρούς σε αυτά τα συνέδρια και αφορούν τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες παρατίθενται στη συνέχεια:

1.7.1 Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες ως κέντρα παροχής κυβερνητικής Πληροφορίας

Σύμφωνα με τον *Μοσχόπουλο(2006)*, μία νέα υπηρεσία που αφορά πλέον τις σύγχρονες βιβλιοθήκες, είναι εκείνη της παροχής κυβερνητικής πληροφορίας. Το έτος 2000 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που συνήλθε στην Λισσαβόνα όρισε ένα φιλόδοξο στόχο, να καταστεί η Ευρώπη η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία στον κόσμο και να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες της Νέας Οικονομίας και του Διαδικτύου. Δύο από τις σημαντικότερες δράσεις που ορίστηκαν είναι οι εξής:

α) Η δημιουργία Επιγραμμικού κράτους με την ηλεκτρονική πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες. Σύμφωνα με αυτήν, οι δημόσιες υπηρεσίες καλούνται να

καταβάλουν προσπάθειες προκειμένου να εκμεταλλευτούν τις νέες τεχνολογίες εξασφαλίζοντας την μεγαλύτερη δυνατή πρόσβαση στις πληροφορίες που διαθέτουν.

β) Ενώ σύμφωνα με την δεύτερη δράση, που έχει να κάνει με τη δημιουργία ευρωπαϊκού ψηφιακού περιεχομένου για παγκόσμια δίκτυα, επιδιώκεται η δημιουργία βιομηχανίας ψηφιακού περιεχομένου, στόχος που επιτυγχάνεται με την πλήρη εκμετάλλευση των ευκαιριών που παρέχουν οι ψηφιακές τεχνολογίες.

Και οι δύο δράσεις ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τις βιβλιοθήκες για τις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση επιφυλάσσει έναν ιδιαίτερο ρόλο. Συγκεκριμένα, οι βιβλιοθήκες επιλέγονται ως σημεία δημόσιας πρόσβασης στην Πληροφορία του δημόσιου τομέα. Αυτό τονίζεται τόσο στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα, όσο και στην Πράσινη Βίβλου για την Πληροφορία του Δημόσιου Τομέα στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Αλλά και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ήδη από το 1998 σε ψήφισμά του αναφέρει ότι «σημαντικό υλικό που παράγεται με την βοήθεια του φόρου εισοδήματος από την νομοθεσία έως τις αποφάσεις των τοπικών κυβερνήσεων και από τις στατιστικές έως τις εθνικές βιβλιογραφίες» μπορεί να γίνει προσβάσιμο μέσω των βιβλιοθηκών στο ευρύ κοινό.

Όσον αφορά στην πρώτη δράση που αναφέρεται στο επιγραμμικό κράτος και συγκεκριμένα στην πρόσβαση του πολίτη μέσω των βιβλιοθηκών στην κυβερνητική πληροφόρηση, έχουν γίνει μόνο έμμεσα βήματα μέσω της δημιουργία Κέντρων Πληροφόρησης στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες. Ωστόσο το μέτρο αυτό συνιστά μία δυνατότητα πρόσβασης σε ένα «ετοιμοπαράδοτο» υλικό που διαθέτουν οι δημόσιες υπηρεσίες και όχι μία «ενεργητική» παρέμβασή των βιβλιοθηκών στο πεδίο της κυβερνητικής πληροφόρησης, όπου αυτές θα αναδεικνύονταν όχι μόνο σε πάροχους «έτοιμης» πληροφορίας αλλά και σε παραγωγούς που θα συνέλεγαν, θα οργάνωναν και θα διαχειρίζονταν την πληροφορία αυτή. Όσον αφορά στην δεύτερη δράση μόλις πρόσφατα έχει ξεκινήσει η διαδικασία της ψηφιοποίησης του περιεχομένου των δημόσιων βιβλιοθηκών.

Είναι λοιπόν αναγκαίο οι δημόσιες βιβλιοθήκες να προετοιμαστούν για το μέλλον από τώρα. Σύμφωνα με τον *Μοσχόπουλο (2006)*, οι προτάσεις που συνίστανται είναι οι εξής:

α) στην ανάδειξη των Δημόσιων Βιβλιοθηκών σε κέντρα παροχής δημόσιας πληροφορίας και β) στην εισαγωγή εκείνων των θεσμικών παρεμβάσεων που θα τους επιτρέψουν να αξιοποιήσουν και διαχειριστούν έσοδα από πληροφοριακά προϊόντα και υπηρεσίες που έχουν δημιουργήσει από την πρώτη ύλη της κυβερνητικής πληροφορίας. Αναφορικά με τον πρώτο στόχο, οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες μπορούν λόγω του χαρακτήρα τους να αποκτήσουν το ρόλο του διαθέτη της κυβερνητικής πληροφορίας. Αυτό αποτελεί όχι απλά μία δυνατότητα αλλά κοινοτική επιταγή. Ο στόχος αυτός μπορεί να καταστεί εφικτός με την δημιουργία ψηφιακών βιβλιοθηκών κυβερνητικής πληροφόρησης σε κάθε Δημόσια Βιβλιοθήκη.

Τα πλεονεκτήματα από την δημιουργία μιας ψηφιακής βιβλιοθήκης κυβερνητικού υλικού είναι πολλαπλά. Για παράδειγμα:

α) οι δημόσιες βιβλιοθήκες βρίσκουν ένα νέο σύνδεσμο με τους χρήστες τους, που αναδεικνύει το ρόλο τους στις τοπικές κοινωνίες,

β) υλοποιούν μία βασική αποστολή τους που μέχρι σήμερα δεν είναι προφανής. Εννοώ την πληροφοριακή αποστολή των βιβλιοθηκών που σαφώς ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία.

γ) καλύπτουν ένα πληροφοριακό κενό των σύγχρονων κοινωνιών, εκείνο της κυβερνητικής πληροφόρησης. Παρά το γεγονός ότι τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών υπηρετούν ένα παρόμοιο σκοπό, πρέπει να σημειωθεί ότι τα τελευταία εξυπηρετούν συναλλακτικά τους πολίτες και όχι πληροφοριακά,

δ) Διασύνδεουν τις βιβλιοθήκες με τις περιφερειακές υπηρεσίες και τις αναδεικνύουν σε νευραλγικό πληροφοριακό κόμβο των τοπικών κοινωνιών,

ε) και τέλος και το κυριότερο, οι βιβλιοθήκες με βάση την πρώτη ύλη της κυβερνητικής πληροφορίας μπορούν να δημιουργήσουν δικά τους πληροφοριακά προϊόντα και υπηρεσίες που θα επιτρέψουν την αυτοχρηματοδότησή τους. (Μοσχόπουλος, 2006)

1.7.2 Βιβλιοθήκες για Τυφλούς στην Εποχή της Πληροφορίας- Κατευθυντήριες Οδηγίες για Ανάπτυξη

Σύμφωνα, με τη Διεθνή Ομοσπονδία Ενώσεων και Ινστιτούτων Βιβλιοθηκών (IFLA), μία Σειρά Επαγγελματικών Αναφορών της με νούμερο 86, (2005) που σαν θέμα της είχε τις Βιβλιοθήκες για Τυφλούς στην Εποχή της Πληροφορίας,

οι τυφλοί και έντυπο-ανάπηροι απαιτούν πρόσβαση σε υπηρεσίες τύπου δημόσιας βιβλιοθήκης, οι οποίες αλληλεπιδρούν με άλλους τύπους βιβλιοθηκών, όπως σχολικές ή ακαδημαϊκές. Ο ρόλος αυτών των υπηρεσιών θα πρέπει να αναπτύσσεται σε συνεργασία με άλλες εθνικές και τοπικές υπηρεσίες. Η Δημόσια Βιβλιοθήκη, για παράδειγμα, έχει τη μεγαλύτερη δυνατότητα να αποτελέσει ένα ευρύ σημείο πρόσβασης για όλους τους έντυπο-ανάπηρους αναγνώστες. Όλες οι βιβλιοθήκες θα πρέπει να εγγυώνται ότι οι συλλογές και υπηρεσίες τους συμπληρώνουν και ενσωματώνονται σε εθνικούς φορείς, για να παρέχουν πρόσβαση σε όσο το δυνατόν περισσότερο υλικό και υπηρεσίες.

Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να διαβεβαιώνουν ότι η νομοθεσία απαιτεί από τις δημόσιες βιβλιοθήκες να παρέχουν μια υπηρεσία προσβάσιμη σε όλους τους πολίτες, περιλαμβάνοντας και τα ΑμεΑ. Κάθε δημόσια βιβλιοθήκη θα πρέπει να αναπτύσσει μια σαφή, γραπτή πολιτική για υπηρεσίες για ΑμεΑ, περιλαμβάνοντας και τους έντυπο-ανάπηρους. Αυτή η πολιτική θα πρέπει να αποτιμά τις τοπικές ανάγκες, τις υπηρεσίες που χρειάζονται και τους τρόπους παράδοσης υπηρεσιών με τον πιο προσβάσιμο τρόπο για όλους τους αναγνώστες. Η συμβουλή και ο σχεδιασμός υπηρεσίας θα πρέπει να γίνεται σε συνεργασία με την κοινότητα των έντυπο-αναπήρων. (Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων και Ινστιτούτων Τμήμα Λαϊκών Βιβλιοθηκών της IFLA, (2008).

Στον Καναδά, το Visunet Canada Partners Program του Καναδικού Εθνικού Ινστιτούτου για Τυφλούς (CNIB) είναι ένα πρόγραμμα το οποίο επιτρέπει στις δημόσιες και εκπαιδευτικές βιβλιοθήκες να χρησιμοποιούν τη συλλογή εναλλακτικής μορφής του CNIB έναντι αμοιβής ετήσιας συνδρομής, έτσι ώστε να μπορούν να παρέχουν άμεση πρόσβαση σε χρήστες της κοινότητας τους με αναπηρία στο έντυπο. Το πρόγραμμα στοχεύει να παρέχει άνετη πρόσβαση σε τοπικό επίπεδο και να εμπλουτίσει τις συλλογές που είναι διαθέσιμες στις κοινότητες στις οποίες ζουν οι έντυπο-ανάπηροι.

Στη Σουηδία, οι δημόσιες και ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες είναι υπεύθυνες για το δανεισμό ομιλούντων βιβλίων σε όλους τους έντυπο-ανάπηρους πολίτες. Η Σουηδική Βιβλιοθήκη Ομιλούντων Βιβλίων και Μπράιγ (TPB) –μια εθνική υπηρεσία- είναι υπεύθυνη για την παραγωγή και καταλογογράφηση, καθώς επίσης διαθέτει συμπληρωματική δανειστική υπηρεσία.

Η Δημόσια Βιβλιοθήκη θα πρέπει να αξιολογεί τις ανάγκες της σε συνεργασία με την κοινότητα των αναπήρων. Αυτό θα επηρεάσει το σχεδιασμό και τη διαρρύθμιση των κτιρίων και της σήμανσης τους, τα επίπεδα αποθέματος, το σχέδιο ανάπτυξης υλικού εναλλακτικής μορφής, την πρόβλεψη υποστηρικτικού εξοπλισμού και το πρόγραμμα προώθησης και ανάπτυξης του αναγνώστη.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, το διάταγμα “Americans with Disabilities Act (ADA)” παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες προσβασιμότητας για κτίρια και εγκαταστάσεις, με συγκεκριμένο τμήμα για τις βιβλιοθήκες. (ADA Accessibility Guidelines for Buildings and Facilities, 2009). Η παροχή υπηρεσίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις συνθήκες των έντυπο-αναπήρων. Οι χρήστες μπορεί να χρειάζονται μεταφορά για να φθάσουν στη βιβλιοθήκη, διανομή υπηρεσιών μέσω των κινητών βιβλιοθηκών, παράδοση στο σπίτι ή ταχυδρομικές υπηρεσίες. Το προσωπικό θα πρέπει να εκπαιδεύεται για να κατανοήσει τη γκάμα των αναγκών τους και να προσφέρει την κατάλληλη βοήθεια. Οι βιβλιοθήκες των οποίων οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται από το γενικό κοινό και τους έντυπο-ανάπηρους χρήστες, όπως δημόσιες ή ακαδημαϊκές, φέρουν μια σημαντική ευθύνη: να είναι προσβάσιμες σε όλους τους χρήστες και να αναπτύσσουν κατάλληλες πολιτικές και σχέδια ως μέρος των κύριων αξιών τους. Η διοίκηση θα πρέπει να παλεύει για σκοπούς που καθιερώνουν την ισότητα πρόσβασης ως κύρια αρχή της υπηρεσίας. (Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων και Ινστιτούτων Βιβλιοθηκών Σειρά Επαγγελματικών Αναφορών της IFLA, No. 86, 2005)

1.7.3 Το ειδικό μοντέλο αξιολόγησης ποιότητας LISIM

Στο 17^ο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών παρουσιάστηκε μία εισήγηση σχετικά με την εφαρμογή του μοντέλου **LISIM**. Σύμφωνα με τους εισηγητές *Μαργιόλα και Κωσταγιόλα* (2008), η ελληνική σχετική με αυτό το αντικείμενο βιβλιογραφία είναι σχεδόν ανύπαρκτη σε αντιδιαστολή με τη διεθνή βιβλιογραφία όπου παρουσιάζει ενδιαφέρουσες περιπτώσεις. Εξαιρέση αποτελούν οι Ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες, για τις οποίες τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια έντονη συγγραφική κινητικότητα αναφορικά με τα ζητήματα Ποιότητας σε αυτές. Σημαντικό ρόλο σε αυτό έχει διαδραματίσει και η δημιουργία της Μονάδας Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, η

οποία με τη δράση της καθιέρωσε δείκτες ποιότητας για τις Ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες.

Το LISIM αποτελεί ένα μοντέλο ορθής διοικητικής πρακτικής μέσω εφαρμογής προγράμματος αυτοαξιολόγησης ειδικά διαμορφωμένο για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες. Το LISIM αναπτύχθηκε από το British Library Research and Innovation Centre σε συνεργασία με την καθηγήτρια Kathryn Jones υπό τις οδηγίες της καθηγήτριας Margaret Kinnell Evans (Loughborough) και του καθηγητή Bob Usherwood (Sheffield). Η διαδικασία ανάπτυξης του μοντέλου περιλάμβανε την διεξαγωγή έρευνας σε Βιβλιοθήκες και Υπηρεσίες Πληροφόρησης προκειμένου να εντοπιστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες και απαιτήσεις των οργανισμών αυτών.

Η έρευνα αυτή ανάδειξε μια σειρά θεμάτων τα οποία στη συνέχεια αποτέλεσαν τους βασικούς άξονες πάνω στους οποίους στηρίχθηκε το LISIM. Η δομή του μοντέλου LISIM, εμπεριέχει ένα συνεκτικό πλαίσιο διοικητικών πρακτικών για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες προκειμένου να επιτευχθεί η αριστεία. Η αριστεία αποτελεί την Ευρωπαϊκή άποψη για την ποιότητα, όπως πρεσβεύεται από το Ευρωπαϊκό Βραβείο Ποιότητας, του οποίου η δομή δεν απέχει πολύ από το LISIM. Επιπλέον, το LISIM προσφέρει σαφείς συνδέσμους λαμβάνοντας υπόψη τη διαδικασία σχεδιασμού των υπηρεσιών, την εφαρμογή τους στην πράξη, την επιθεώρησή τους καθώς και τη βελτίωσή τους. Η εφαρμογή του LISIM στηρίζεται στον κύκλο Plan-Do-Check-Act του Deming και αποτελείται από ένα πυρήνα δέκα διοικητικών λειτουργιών / κριτηρίων. (Μαργιόλα και Κωσταγιόλας, 2008)

Το LISIM προβλέπει έξι στάδια εφαρμογής του προγράμματος αυτοαξιολόγησης σε μια Δημόσια Βιβλιοθήκη:

Αριστεία: Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η Βιβλιοθήκη είναι η καλύτερη στον τομέα της.

Διασφάλιση συνοχής: Κάθε προσπάθεια που γίνεται διασφαλίζει ότι όλα τα σχέδια, οι πολιτικές και οι στρατηγικές που λαμβάνουν χώρα στη Βιβλιοθήκη, βρίσκονται σε πλήρη εναρμόνιση μεταξύ τους.

Συστηματική επιθεώρηση: Επιθεώρηση της πορείας των στόχων που έχουν τεθεί και ενημέρωση του σχεδίου

Εφαρμογή σχεδίου: Ενημέρωση σχεδίου με διαχειριστικά δεδομένα της Βιβλιοθήκης και εφαρμογή στόχων βελτίωσης.

Δέσμευση: Η Βιβλιοθήκη αναγνωρίζει την ανάγκη για αξιολόγηση και ξεκινά τη σχεδίαση του τρόπου προσέγγισης.

Βασική προσέγγιση: Καμία προγραμματισμένη εργασία για τη βελτίωση των τρεχουσών επιχειρηματικών πρακτικών δεν λαμβάνει χώρα. (Μαργιόλα και Κωσταγιόλας, 2008)

1.7.4 Έρευνες σχετικά με την ικανοποίηση χρηστών σε Ελληνικές Δημόσιες και Δημοτικές Βιβλιοθήκες.

Κάθε χρόνο στο Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης και στο τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, ανατίθενται σε σπουδαστές η εκπόνηση πτυχιακών εργασιών που σαν θέμα έχουν την έρευνα ικανοποίησης χρηστών σε Δημόσιες και Δημοτικές Βιβλιοθήκες. Τα αποτελέσματα μερικών από αυτών των πτυχιακών εργασιών παρουσιάζονται παρακάτω.

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου στην **Μανούσεια Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σιάτιστας το 2005** με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι:

1. Ο δανεισμός είναι ο λόγος που σχεδόν η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων επισκέπτεται την Βιβλιοθήκη ενώ οι περισσότεροι χρήστες την επισκέπτονται σε δεκαπενθήμερη ή και σε εβδομαδιαία βάση.
2. Οι χρήστες είναι αρκετά ικανοποιημένοι με το κτίριο και το προσωπικό της Βιβλιοθήκης, ενώ με το ωράριο φαίνονται δυσαρεστημένοι προτείνοντας να λειτουργεί η Βιβλιοθήκη περισσότερα απογεύματα αλλά και Σάββατα.
3. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων γνωρίζει τις υπηρεσίες που παρέχει η Βιβλιοθήκη με εξαίρεση την *Παραγγελία Βιβλιογραφίας* και εμφανίζονται αρκετά ικανοποιημένοι από αυτές. (Τσιούτσιου, 2005)
4. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων επιλέγουν να διαβάσουν κυρίως *Λογοτεχνικά έργα* και βρίσκουν ελλιπή τις κατηγορίες *Φιλοσοφία* και *Φυσικές Επιστήμες*.
5. Αρκετοί χρήστες δεν χρησιμοποιούν το οπτικοακουστικό υλικό της Βιβλιοθήκης, ενώ οι περισσότεροι γνωρίζουν και χρησιμοποιούν τη συλλογή των περιοδικών και των εφημερίδων.

6. Οι περισσότεροι χρήστες δηλώνουν ευχαριστημένοι με την υπηρεσία του Δημόσιου Κέντρου Πληροφόρησης, αλλά μόνο οι μισοί από αυτούς το χρησιμοποιούν είτε λόγω του γεγονότος ότι έχουν προσωπικό ηλεκτρονικό υπολογιστή είτε λόγω έλλειψης σχετικών γνώσεων και περιορισμένης εξοικείωσης τους με τις τεχνολογίες του διαδικτύου.
7. Τέλος, το κοινό της Βιβλιοθήκης επιθυμεί την διοργάνωση περισσότερων εκδηλώσεων, όπως τη πραγματοποίηση κινηματογραφικών προβολών και την οργάνωση λογοτεχνικών βραδιών. (Τσιούτσιου, 2005)

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου στην **Δημοτική Βιβλιοθήκη του Ελευθέριου Κορδελιού** στη Θεσσαλονίκη το **2007**, προκύπτει ότι:

1. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων που επισκέπτονται τη Βιβλιοθήκη δηλώνουν ως επάγγελμα τα οικιακά, ακολουθούν οι μαθητές και οι φοιτητές.
2. Οι χρήστες ενδιαφέρονται περισσότερο για την *Λογοτεχνία*, τη *Φιλοσοφία* και τις *Βιογραφίες*.
3. Το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών δεν χρησιμοποιεί τη συλλογή περιοδικών και κάποιοι από αυτούς θεωρούν την συλλογή ελλιπή.
4. Το κοινό επιθυμεί περισσότερους χώρους ανάγνωσης ή καλύτερη λειτουργία των μέχρι τώρα αναγνωστηρίων καθώς και ότι το παιδικό τμήμα θα έπρεπε να στεγασθεί σε δικό του χώρο.
5. Οι χρήστες ζητούν από τη Βιβλιοθήκη να λειτουργεί και κάποιες ώρες το Σάββατο και να υπάρξουν καλύτεροι τρόποι ενημέρωσης του κοινού σχετικά με τις υπηρεσίες της.
6. Οι χρήστες δεν συμμετέχουν σε εκδηλώσεις της Βιβλιοθήκης και επιθυμούν τη δημιουργία χώρου πολυμέσων με δωρεάν χρήση Ηλεκτρονικού Υπολογιστή και πρόσβαση στο διαδίκτυο.
7. Το κοινό επιθυμεί την δημιουργία ενός παραρτήματος της βιβλιοθήκης, δηλαδή μία κινητή Βιβλιοθήκη για χρήστες που διαμένουν σχετικά μακριά από την Βιβλιοθήκη.

8. Οι χρήστες ζητούν από τη Βιβλιοθήκη τον εμπλουτισμό της συλλογής βιβλίων και περιοδικών που αφορούν το νεανικό κοινό καθώς και την αγορά ψηφιακού υλικού όπως, ντοκιμαντέρ και κινηματογραφικές ταινίες.
9. Τέλος, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων είναι ευχαριστημένο από τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης αλλά και από το προσωπικό της. (Μελετιδίου, 2007)

Η έρευνα που παρουσιάζεται στα επόμενα κεφάλαια, αφορά την **Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών**. Στα πλαίσια αυτής της έρευνας, θα εξεταστούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει μια Δημόσια Βιβλιοθήκη, τις προτιμήσεις αλλά και τις ανάγκες των χρηστών, τις παρεχόμενες υπηρεσίες της, το υλικό που προσφέρεται είτε σε συμβατική είτε σε ηλεκτρονική μορφή, την προσφορά αλλά και την καταλληλότητα του προσωπικού.

Τέλος, θα εξεταστούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι χρήστες αλλά και τις προτάσεις τους για τη βελτίωση της κατάστασης.

1.7.5 Έρευνες σε Ξένες Δημόσιες και Δημοτικές Βιβλιοθήκες.

Στη διεθνή βιβλιογραφία υπάρχει πληθώρα ερευνών σχετικά με τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες που πραγματοποιούνται σχεδόν κάθε χρόνο. Οι περισσότερες από αυτές εστιάζουν την προσοχή τους, στις προσφερόμενες υπηρεσίες των βιβλιοθηκών καθώς και στην χρησιμότητα τους. Επίσης, επικεντρώνονται και στον ρόλο που έχει σήμερα μία Δημόσια Βιβλιοθήκη, μετά από τις τεχνολογικές εξελίξεις που έχει επιφέρει η ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υπολογιστών και ο Παγκόσμιος Ιστός.

Έρευνα που διεξήχθη στο τμήμα Επιστήμης και Πληροφόρησης του πανεπιστημίου του Λουξεμβούργου κατά τα έτη 1999-2000, εστιάζει στην υπηρεσία του δανεισμού βιβλίων και στην αναζήτηση πληροφοριών μέσα από έναν αριθμό κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών. Μέσα από τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής διαπιστώνεται ότι, *ενώ ο δανεισμός βιβλίων ως υπηρεσία είναι καλά αναπτυγμένη και ευρέως διαδεδομένη, στην εξόρυξη πληροφοριών τα πράγματα είναι διαφορετικά, διότι αυτοί που έχουν τις*

μεγαλύτερες πληροφοριακές ανάγκες είναι ελάχιστα πιθανό να τις ικανοποιήσουν σε μια δημόσια βιβλιοθήκη. (Morris and Sumsion, 2001: 259).

Οι λόγοι που διαμορφώνουν αυτήν την άποψη είναι, ότι το έντυπο υλικό που διαθέτουν οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες δεν επαρκεί για την αναζήτηση και κατ' επέκταση την απόκτηση των πληροφοριών που επιθυμούν οι χρήστες, σε αντίθεση με τον Παγκόσμιο Ιστό όπου μπορεί κάποιος να βρει πλήθος πληροφοριών.

Σε παρόμοια έρευνα που διεξήχθη στην Αμερική και σαν σκοπό της είχε να βρεθεί ένας τρόπος εκτίμησης της αξίας των υπηρεσιών μίας δημόσιας βιβλιοθήκης για τους χρήστες και την κοινωνία, τα αποτελέσματα αυτής δείχνουν ότι:

- 1. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να εστιάσουν στην ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών τους για να καταδείξουν πόσο εκτιμούν τα άτομα και τις ομάδες που χρησιμοποιούν αυτές τις υπηρεσίες.*
- 2. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να δώσουν προσοχή στους χρήστες και ανεπίσημα και τυπικά για να καταλάβουν ποιοι χρήστες/πελάτες εκτιμούν τις υπηρεσίες των βιβλιοθηκών.*
- 3. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να διαδώσουν την αξία των θεσμικών υπηρεσιών τους με τρόπους που οι χρήστες θα μπορούν να καταλάβουν”.*

(Holt, 2007: 121)

Συνεπώς, μία Δημόσια Βιβλιοθήκη θα πρέπει να είναι συνεχώς σε επαγρύπνηση και εγρήγορση, ώστε να μπορεί να εξελίξει τις ήδη υπάρχουσες υπηρεσίες της στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες των χρηστών της. Επίσης, σημαντικό ρόλο σε αυτό παίζει και η συνύπαρξη του παραδοσιακού τρόπου λειτουργίας μιας Βιβλιοθήκης με τον Παγκόσμιο Ιστό.

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε στην Νορβηγία το 2005, η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χρήση του Διαδικτύου υπάρχει ως συμπλήρωμα και όχι ένα υποκατάστατο της χρήσης των βιβλιοθηκών. Η χρησιμοποίηση του Διαδικτύου για ποικίλους λόγους δεν εμφανίστηκε να έχει επιπτώσεις στους λόγους για τους οποίους οι άνθρωποι χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη.

Επίσης, προκύπτει ότι ούτε η διάρκεια αλλά ούτε και η συχνότητα των χρηστών του Διαδικτύου επηρεάζει, την συχνότητα με την οποία οι χρήστες

χρησιμοποιούν την βιβλιοθήκη. Ωστόσο, το Διαδίκτυο πιθανότατα να επηρεάσει τους χρήστες της βιβλιοθήκης τα επόμενα χρόνια επειδή επιλέγεται ως πιο σημαντική υπηρεσία που υπάρχει σε μια βιβλιοθήκη. (Svanhild, 2005: 206)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

2. Νομός Σερρών

2.1 Συνοπτική Ιστορία του Νομού

Η περιοχή του νομού Σερρών, σύμφωνα με ιστορικές αναφορές, κατοικείτο από αρχαιοτάτους χρόνους. Σαν πρώτοι κάτοικοι του Νομού Σερρών αναφέρονται οι Θράκες. Ύστερα από ανασκαφές έχουν ανακαλυφθεί, σαράντα εννιά αρχαιολογικοί οικισμοί, εκ των οποίων οι είκοσι πέντε είναι της κλασικής και ελληνιστικής εποχής και είκοσι τέσσερις της Ρωμαϊκής. Σε αυτούς τους χώρους βρέθηκαν πολλά τιμητικά ψηφίσματα, επιτύμβιες ενεπίγραφες πλάκες, αγάλματα, κτερίσματα τάφων, ειδώλια κ.λπ.

Η πρωτεύουσα του νομού, οι Σέρρες, κτίστηκε πριν από τρεις χιλιάδες διακόσια χρόνια στον λόφο της Ακροπόλεως και περιβαλλόταν με ισχυρά τείχη. Η ίδρυση της σε αυτήν την τοποθεσία, κρίθηκε ως η πιο κατάλληλη για την οχύρωση της. Προικισμένη με εύφορη και μεγάλης έκτασης πεδιάδα, με λίμνες αλλά και τον ποταμό Στρυμόνα, βρέθηκε πολλές φορές μέσα στη δίνη των συγκρούσεων και των ανταγωνισμών γειτονικών λαών, επιδιώκοντας την πρόσβαση τους στο Αιγαίο Πέλαγος.

Μία από τις πιο αξιόλογες πόλεις, πλην της πρωτεύουσας, ήταν και η Αμφίπολη. Εξαιτίας της άφθονης ναυπηγήσιμης ξυλείας, των μεταλλείων χρυσού και αργύρου και του εύφορου εδάφους της, φιλονικούσαν ελληνικές και ξένες δυνάμεις για την κατάκτησή της.

Από αυτήν αναχώρησε για την μεγάλη εκστρατεία του ο Μέγας Αλέξανδρος, με σκοπό την κατάκτηση του τότε γνωστού κόσμου. (Δήμος Σερρών, 2008)

Ένα από τα πιο σημαντικά μνημεία της Μακεδονίας είναι το Λιοντάρι της Αμφίπολης και βρίσκεται δίπλα στη δυτική όχθη του Στρυμόνα.

Στη ρωμαϊκή εποχή περνούσε από την Αμφίπολη, η Εγνατία οδός που ένωνε το Δυρράχιο με την Κων/πόλη, από την οποία έως και σήμερα σώζεται ένα λιθόστρωτο τμήμα της. (Δήμος Σερρών, 2008)

2.1.1 Βυζαντινή περίοδος

Κατά τη βυζαντινή εποχή, η πόλη των Σερρών και η ευρύτερη περιοχή της, ήταν από τις σημαντικότερες πόλεις της αυτοκρατορίας. Ο νομός Σερρών υπαγόταν στην 7η επαρχία του Ιλλυρικού και ήταν πρωτεύουσα του Θέματος Στρυμόνος που περιελάμβανε όλη την Ανατολική Μακεδονία και θεωρείτο η πιο επίσημη πόλη ανάμεσα στους ποταμούς Νέστο και Στρυμόνα.

Οι πόλεις του νομού πρωταγωνίστησαν κατά καιρούς σε πολλές μάχες. Οι κάτοικοι τους βασανίστηκαν και ταλαιπωρήθηκαν από τους κατακτητές και οι περιουσίες τους λεηλατήθηκαν.

Κατά το 1014 μ.Χ, ο Βασίλειος ο Βουλγαροκτόνος επικεφαλής βυζαντινού εκστρατευτικού σώματος εξόντωσε στην πεδιάδα των Σερρών τα βουλγαρικά στρατεύματα του τσάρου Σαμουήλ. Σε αυτήν την μάχη αιχμαλωτίστηκαν 15.000 Βούλγαροι αξιωματικοί και στρατιώτες που οδηγήθηκαν στις Σέρρες, όπου τους επιβλήθηκε σκληρή τιμωρία. (1^ο Λύκειο Σερρών, 2008)

Μια ακόμη περίφημη μάχη που έλαβε χώρα στην περιοχή, ήταν και αυτή μεταξύ των Βυζαντινών και των Νορμανδών το 1185 μ.Χ. με ηττημένους τους Νορμανδούς ιππότες, από τους οποίους πολλοί αιχμαλωτίστηκαν, ανάμεσα τους και οι στρατηγοί τους.

2.1.2 Τουρκοκρατία

Η σερραϊκή πολιτεία υπήρξε πρωταγωνίστρια στο δυναστικό πόλεμο, ανάμεσα στις δυναστείες των Ανδρονίκων Παλαιολόγων και των Καντακουζηνών, το κέντρο του ενδιαφέροντος και το μήλο της έριδος όλων των παρατάξεων, την οποία κατάλαβαν οι Σέρβοι το 1345. Μετά την ήττα των Σέρβων στη Θράκη από τους Τούρκους επικράτησε στο νομό Σερρών τουρκοκρατία.

Οι Σερραίοι τότε αντιστάθηκαν με ηρωισμό στις αλλεπάλληλες επιθέσεις των Τούρκων, αλλά αναγκάστηκαν μετά από στενή πολιορκία και έλλειψη τροφών να παραδοθούν στις 19 Σεπτεμβρίου του 1383 υπό όρους.

Επιπλέον, οι Σέρρες ήταν μεγάλο διοικητικό, παραγωγικό και οικονομικό κέντρο της ευρύτερης Μακεδονίας και της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Ακόμη ανέπτυξαν την παιδεία περισσότερο από κάθε πόλη της Μακεδονίας γιατί

πίστευαν ότι με αυτό τον τρόπο, θα προετοίμαζαν τους νέους για την ελευθερία της πατρίδας.

Από την κατάκτηση τους από τους Τούρκους, οι κάτοικοι υπέστησαν αιχμαλωσίες, ανδραποδισμούς, εξορίες, αλλαξοπιστίες, αρπαγές, λεηλασίες, ατιμώσεις και φόνους. (Δήμος Σερρών, 2008)

Στις εξεγέρσεις και επαναστάσεις των Ελλήνων και συγκεκριμένα των Σερραίων κατά των Τούρκων, πολλοί νέοι βρήκαν το θάνατο για χάρη της πατρίδας τους.

Το εμπόριο βαμβακιού, αποτελούσε την κύρια πηγή πλούτου και οι αγορές της πόλης ήταν ακμάζουσες. Το μέλλον της περιοχής προβλεπόταν ευοίωνο, χάρη στις εξαγωγές που αναπτύχθηκαν στην παραγωγή βιοτεχνίας κλωστοϋφαντουργίας, ανεξίτηλης βαφής υφασμάτων, αγγειοπλαστικής, χαλκουργίας και των άλλων προϊόντων του κάμπου των Σερρών με την κεντρική Ευρώπη.

Με την συμβολή του Διοικητή των Σερρών Ισμαήλ Μπέη, επήλθε μια αναγεννησιακή περίοδο για την περιοχή. Η εγχώρια βιομηχανία άνθιζε στις αρχές του 19ου αιώνα και το εμπόριο γνώρισε την καλύτερη εποχή του.

Η ανάπτυξη αυτή, συνετέλεσε στην ίδρυση πολλών επιχειρήσεων και καταστημάτων από επιφανείς επιχειρηματίες.

Εκπρόσωποι του σερραϊκού επιχειρηματικού κόσμου, διέθεταν εμπορικά υποκαταστήματα, και σε μεγάλες πόλεις της Ευρώπης όπως τη Γερμανία, τη Βενετία, την Πολωνία και την Ευρωπαϊκή Τουρκία. Καταξιωμένοι, πλέον στα μεγάλα εμπορικά κέντρα της Ευρώπης, πρόσφεραν γενναιόδωρα μεγάλα ποσά από τα κέρδη τους για την ίδρυση σχολείων και φιλανθρωπικών ιδρυμάτων.

Μία μεγάλη μορφή του επιχειρηματικού κόσμου και της Επανάστασης στη Μακεδονία, που διακρίθηκε για την ευφυΐα του και το επιχειρηματικό του πνεύμα, ο Εμμανουήλ Παπάς, πρόσφερε πολλά στην σερραϊκή κοινότητα. (Δήμος Σερρών, 2008)

Η σημαντική αυτή προσωπικότητα, διάθεσε τα πάντα για να κρατήσει τα στρατεύματα των Τούρκων στη Μακεδονία, προκειμένου να στηρίξει την επανάσταση στη νότια Ελλάδα.

Όστόσο όμως οι Τούρκοι σε αντίποινα για να τον εκδικηθούν προγραμμάτισαν στις 8 Μαΐου επανάσταση κατά των Σερραίων. Οι Σερραίοι κατάφεραν να

γλιτώσουν μετά από την σωτήρια παρέμβαση του μητροπολίτη Χρύσανθου. Μέλος της Φιλικής Εταιρίας και Αρχιστράτηγος της Μακεδονίας, μαζί με τους χιλιάδες άνδρες του εναντιώθηκαν στους Τούρκους κατακτητές. Πέθανε από συγκοπή κατά την αναχώρηση του για την Ύδρα. Το 1843, αναρτήθηκε στο Ελληνικό Βουλευτήριο το όνομα του, σαν ενός από τους πρωταγωνιστές της Επανάστασης του 1821.

Η Παιδεία αναπτύχθηκε σε μεγάλο βαθμό και πολλές σχολές ιδρύθηκαν με αποτέλεσμα η πόλη να καταστεί ένα αληθινό πνευματικό κέντρο ολόκληρης της Ανατολικής Μακεδονίας.

Η ίδρυση της «Σχολής των Σερρών», συνετέλεσε στην καλλιέργεια και την ανάπτυξη των Ελληνικών γραμμάτων. Σε αυτήν δίδαξαν πολλοί σπουδαίοι άνθρωποι της εποχής.

Κατά τα χρόνια της τουρκοκρατίας και συγκεκριμένα το 1870, ιδρύθηκε ο "Μακεδονικός φιλεκπαιδευτικός Σύλλογος", με πρόεδρο το γιατρό Ιωάννη Θεοδωρίδη, και με την πρωτοβουλία του οποίου οφείλεται και η ίδρυση του περίφημου Διδασκαλείου Αρρένων το 1871. Ο πρόξενος της ελεύθερης Ελλάδας Σαχτούρης χαρακτήριζε της Σέρρες ως εκπαιδευτικό κέντρο εθνικού φρονήματος. (Δήμος Σερρών, 2008)

2.2 Η εξέλιξη του νομού Σερρών

Η πόλη των Σερρών, τόσο για την ιστορία της αλλά και για την πολιτιστική κληρονομιά, θεωρείται μία από τις σημαντικότερες πόλεις της Ανατολικής Μακεδονίας.

Ο Νομός απλώνεται από το Στρυμονικό κόλπο, που βρίσκεται στη Νότια πλευρά του, μέχρι τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα στο Βορρά. Ανατολικά συνορεύει με τους Νομούς Δράμα και Καβάλας και Δυτικά με τους Νομούς Θεσσαλονίκης και Κιλκίς.

Το 48% της συνολικής έκτασης του χαρακτηρίζεται σαν πεδινό-ημιορεινό, και περικλείεται από τις οροσειρές Κερκίνης, Βερτίσκου και Κερδυλίων δυτικά και Ορβήλου, Μενοικίου και Παγγαίου, Ανατολικά. Το Νομό διασχίζει ο ποταμός Στρυμόνας, που πηγάζει από τη Βουλγαρία και εκβάλλει στο Στρυμονικό κόλπο

(Ορφανού). Κυριότερος παραπόταμος του είναι ο Αγγίτης, στο ανατολικό τμήμα του Νομού.

Η συνολική έκταση του Νομού ανέρχεται σε 3.790 τετρ. χιλιόμετρα, και ο πληθυσμός του, σύμφωνα με απογραφή του 2001 ανέρχεται στις 200.116 κατοίκους. Οι κάτοικοι ασχολούνται με την παραγωγή γεωργικών προϊόντων, όπως καπνός, βαμβάκι, ρύζι, ζαχαρότευτλα, μηδική κ.α., λόγω της μεγάλης και εύφορης πεδιάδας και των επιφανειακών υδάτων του Νομού, τα οποία καταλαμβάνουν 170.000 στρέμματα και αξιοποιούνται με μεγάλα εγγειοβελτιωτικά έργα. (Εσπερινό Γυμνάσιο Σερρών και Λυκειακές τάξεις, 2008)

Επιπλέον, ο Νομός φημίζεται για την παρασκευή παραδοσιακών γλυκισμάτων. Από τα δημοφιλέστερα παραδοσιακά γλυκά που παρασκευάζονται μόνο στο Νομό, είναι ο «**ακανές Λαϊλιά Σερρών**». (Εσπερινό Γυμνάσιο Σερρών και Λυκειακές τάξεις, 2008)

Η πόλη των Σερρών φιλοξενεί Τ.Ε.Ι., με δύο σχολές: Την Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας με δύο τμήματα, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Λογιστικής, και την Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών με τέσσερα τμήματα Μηχανολογίας, Πολιτικών Δομικών Έργων, Πληροφορικής και Επικοινωνιών και Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας. Επίσης λειτουργεί και τμήμα Φυσικής Αγωγής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ο Νομός διαθέτει πολλούς ραδιοφωνικούς σταθμούς και αρκετά ιδιωτικά τηλεοπτικά κανάλια, το Τ.Υ. Σέρρες, το Δίκτυο, το Επιλογές κ.α. με εμβέλεια που καλύπτει και τους γειτονικούς νομούς. Εκδίδονται επίσης, πέντε ημερήσιες εφημερίδες, πέντε εβδομαδιαίες, δύο μηνιαία περιοδικά και ένα ετήσιο ημερολόγιο της ετήσιας πνευματικής κίνησης. (Δήμος Σερρών, 2008)

2.2.1 Ιστορικοί χώροι - Μνημεία

Η σερραϊκή γη, είναι διάστικτη από αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία όπου έλαβαν χώρα διάφορα ιστορικά γεγονότα. Διασώζονται μνημεία αρχαιοτάτων χρόνων, όπως η περιοχή της Αμφίπολης που ιδρύθηκε την εποχή του μεγάλου αθηναίου βασιλιά Περικλή, το 438/7 π.Χ. Αρχαιολογικές σκαπάνες έφεραν στο φως σημαντικά ευρήματα που μερικά χρονολογούνται από την προϊστορική εποχή.

Ενδεικτικά, από τα πιο αξιόλογα και γνωστά αυτών των μνημείων είναι, το Λιοντάρι της Αμφίπολης ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της περιοχής, η Ακρόπολη των Σερρών χτισμένη κατά τα Βυζαντινά χρόνια ως φρούριο υπεράσπισης της πόλης κατά τον έβδομο αιώνα, το Οχυρό Ρούπελ που είναι ύψιστης στρατιωτικής σημασίας, ελέγχει απόλυτα την επικοινωνία στην κοιλάδα του ποταμού Στρυμόνα και αποτελεί τη μοναδική διάβαση με την οποία επικοινωνούν η πεδιάδα των Σερρών και η ανατολική πλευρά του Ντόβα τεπέ και των Παρειών (Η Ελλάδα στο internet, 2008).

2.3 Φυσικές ομορφιές

Ο Νομός Σερρών, είναι επίσης γνωστός για τις πολυάριθμες περιοχές με ιδιαίτερη ομορφιά, που έχουν ξεπεράσει σε φήμη τα όρια του Ελλαδικού χώρου. Τοποθεσίες πραγματικού κάλλους, υπάρχουν σχεδόν σε όλες τις περιοχές του Νομού και είναι επισκέψιμες από όσους έχουν την επιθυμία να τις θαυμάσουν.

Ένα από τα μεγαλύτερα και πιο γνωστά σπήλαια στην Ευρώπη, βρίσκεται στο Νομό Σερρών. Πρόκειται για το Σπήλαιο της Αλιστράτης. Τοποθεσία μοναδικής ομορφιάς που εκτείνεται σε επιφάνεια 25.000 m² και συνολικό μήκος 3 χλμ. Ο διάκοσμος του σπηλαίου είναι πλούσιος σε σχηματισμούς σταλαγμιτών και σταλακτιτών που σχηματίζουν με διάφορους χρωματισμούς τείχη, κολώνες, κουρτίνες και φλόγες. Οι χώροι του φτάνουν σε πλάτος τα 5 με 25μ και ύψος τα 5 με 30 μ. (Η Ελλάδα στο internet, 2009)

Η Λίμνη Κερκίνη, είναι αναγνωρισμένος υδροβιότοπος από τη Διεθνή Σύμβαση RAMSAR, και φιλοξενεί περισσότερα από 300 είδη πουλιών και πολλά είδη θηλαστικών. Στην περιοχή έχει κατασκευαστεί τεχνικό φράγμα και θεωρείται από τους πλουσιότερους υδροβιότοπους στην Ελλάδα, από ορνιθολογικής άποψης.

Σε απόσταση 27 χλμ. από την πόλη των Σερρών, στην βόρεια πλευρά του Αλή Μπαμπά, βρίσκεται το χιονοδρομικό κέντρο του Λαϊλιά. Δημιουργήθηκε από τον Ελληνικό Ορειβατικό Σύλλογο Σερρών, σε υψόμετρο 1600 μέτρων, μέσα σε πευκόφυτο δάσος.

2.3.1 Μοναστήρια- Εκκλησίες

Οι εκκλησίες, χώροι προορισμένοι να καλύψουν τις ανάγκες της χριστιανικής λατρείας, αποτελούν χαρακτηριστικό και αναπόσπαστο στοιχείο του ελληνικού τοπίου.

Στον Νομό υπάρχουν μεγάλης ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς μοναστήρια και εκκλησίες.

2.3.2 Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης

Η ιστορία της Μητρόπολης Σερρών, συνδέεται άμεσα με την ιστορία της πόλης των Σερρών. Η ίδρυση της τοποθετείται χρονικά, περίπου το 50 μ.Χ. Το 1917 η Μητρόπολη Νιγρίτης ενσωματώθηκε, με την Μητρόπολη Σερρών και έκτοτε ο Μητροπολίτης Σερρών φέρει τον τίτλο του Σερρών και Νιγρίτης. Η Ιερά Μητρόπολις Σερρών και Νιγρίτης σύμφωνα με την Πατριαρχική Πράξη του 1928, περιήλθε υπό την άμεσο διοικητική ευθύνη της Εκκλησίας της Ελλάδος. (Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης, 2008)

Στην πόλη των Σερρών, υπάρχουν συνολικά δεκαοχτώ εκκλησίες και οι περισσότερες χρονολογούνται από την Βυζαντινή εποχή. Οι ναοί ξεχωρίζουν, για την εντυπωσιακή αρχιτεκτονική, για το εσωτερικό τους χώρο που το κοσμούν υπέροχες τοιχογραφίες και για την πλούσια εξωτερική διακόσμηση τους. Οι πιο πολλές εκκλησίες, βρίσκονται επάνω σε κτίσματα αρχαιότερων ναών που διασώθηκαν μερικώς και αναστηλώθηκαν.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι ο Νομός είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τα μοναστήρια του, που μέσα από την πορεία τους στους αιώνες, προσδίδουν την ιστορία και την παράδοση του τόπου.

Από τα πιο γνωστά μοναστήρια του Νομού είναι,

Η **Ιερά Μονή του Τιμίου Προδρόμου**, κοσμή την πόλη των Σερρών για περισσότερα από τριακόσια χρόνια. Κτισμένη από τον αυτοκράτορα του Βυζαντίου Μιχαήλ Παλαιολόγο, περίπου το 1270. Βρίσκεται σε μια γραφική χαράδρα στους πρόποδες του Μενίκιου όρους και απέχει δώδεκα χιλιόμετρα από την πόλη. (Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης, 2008)

Η Ιερά Μονή Παναγίας Βυσσιανής, βρίσκεται δέκα χιλιόμετρα βόρεια της πόλης των Σερρών και δύο από τον οικισμό του Μετοχίου. Ιδρύθηκε το 1972, με πρωτοβουλία Σερραίων πιστών, κοντά στο ομώνυμο χωριό που έχει καταστραφεί ολοσχερώς από βουλγαρική επιδρομή το 1916. (Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης, 2008)

Η Ιερά Μονή Προφήτη Ηλία, κτισμένο σε ένα καταπράσινο πευκόφυτο λόφο βόρεια από την κοινότητα του Αγίου Πνεύματος. Το μοναστήρι βρίσκεται εκεί από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Με την πάροδο του χρόνου ερειπώθηκε λόγω παραμέλησής του. Ύστερα από μεγάλες προσπάθειες ομάδας μοναχών, ξεκίνησε μια διαδικασία ανακαίνισης του. Μετά την αποπεράτωση του, λειτουργεί κάθε Κυριακή και τις γιορτές. (Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης, 2008)

Η Ιερά Μονή Τιμίου Σταυρού, δεσπόζει σε ύψωμα, δεκαπέντε χιλιόμετρα νοτιοανατολικά της πόλης των Σερρών, με θέα τον κάμπο. Η σημερινή του μορφή, προήλθε χάριν των ενεργειών της αδελφότητας που διαμένει στη Μονή από το 1985 και αποτελείται από μοναχές. (Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης, 2008)

2.4 Πνευματική ζωή

2.4.1 Πολιτιστικοί Σύλλογοι

Στο Νομό Σερρών υπάρχουν 350 πολιτιστικοί, μορφωτικοί, αθλητικοί και οικολογικού ενδιαφέροντος σύλλογοι με σημαντική δραστηριότητα, οι οποίοι συμβάλλουν με κάθε πρόσφορο μέσο, τόσο στην πνευματική ανάπτυξη και ηθική εξύψωση των μελών τους, στην συγκέντρωση και διατήρηση του λαογραφικού, γλωσσολογικού και ιστορικού υλικού, όσο και στη διάδοση των ηθών, των εθίμων και των σεραϊκών παραδόσεων. Κάποιοι από τους σημαντικότερους πολιτιστικούς συλλόγους τις περιοχής είναι:

Το **Πνευματικό και Πολιτιστικό κέντρο του Δήμου Σερρών**, που επί σειρά ετών συμβάλλει στην πολιτιστική αγωγή και ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου των μελών του με ποικίλες δραστηριότητες καλύπτοντας πολλούς τομείς όπως, λογοτεχνία, ζωγραφική, γλυπτική,

κεραμοπλαστική, αγγειοπλαστική, κινηματογράφο, φωτογραφία, μουσική, θέατρο, οικολογία, σκάκι κ.ά. Καθώς επίσης, υπάρχουν ομάδες που εργάζονται για τη διάσωση και συντήρηση αρχαιολογικών μνημείων και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Το **Λύκειο Ελληνίδων** από το 1957, επιτυγχάνει με πλούσια δράση και συνεισφορά στα πολιτιστικά δρώμενα της περιοχής, να άρει με επιτυχία τα έθιμα και τις παραδόσεις του τόπου μέσα από το παρελθόν, μεταφέροντας τα προς διατήρηση τους στη νέα γενιά. (Λύκειο των Ελληνίδων Σερρών, 2008)

Ο **Ελληνικός ορειβατικός Σύλλογος Σερρών** (Ε.Ο.Σ.), μέσα από την πολυετή δραστηριότητα του, έχει καταφέρει να φέρει σε επαφή τους νέους με τη φύση και την ύπαιθρο, πραγματοποιώντας δραστηριότητες όπως, ορειβασία, αναρρίχηση και χιονοδρομία. (Ελληνικός ορειβατικός Σύλλογος Σερρών, 2008)

Ο **Όμιλος "Ορφέας"**, ιδρύθηκε το 1905 ως Μουσικογυμναστικός Σύλλογος, αλλά στην πραγματικότητα λειτουργούσε ως μουσική και ένοπλη οργάνωση, ορμητήριο πρακτόρων, μαχητών, συνδέσμων και οδηγών, κατά την περίοδο του Μακεδονικού Αγώνα. Παράλληλα με την αγωνιστική του δράση, καλλιεργούσε την μουσική, το θέατρο και τον αθλητισμό, πραγματοποιώντας πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις στο ιδιόκτητό του κτίριο.

Στα εκατό χρόνια λειτουργίας του, συμμετέχει στα πολιτιστικά δρώμενα της περιοχής, με εκδηλώσεις που σκοπό έχουν στοχεύοντας τη προβολή και την αξιοποίηση των πολιτιστικών στοιχείων του τόπου. Για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του, ο όμιλος διαθέτει τμήματα όπως, μικτή χορωδία με 45 χορωδούς, θεατρική ερασιτεχνική σκηνή Ερασιτεχνική σκηνή κουκλοθέατρου, τμήμα εκδόσεων και λογοτεχνίας, τμήμα πολιτιστικών εκδηλώσεων, τμήμα κινηματογραφικής λέσχης, αθλητικό παλαιστικό τμήμα. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Η προσήλωση των κατοίκων του Νομού, στην ιστορία, στην παράδοση και στην πολιτιστική κληρονομιά του τόπου, οδήγησε στην ίδρυση Λαογραφικών Μουσείων με έδρα τους Δήμους και τις Κοινότητες της περιοχής και ποικίλων

Συλλόγων όπως, οι Σύλλογοι Σαρακατσάνων, Βλάχων, Μικρασιατών, Ποντίων, Νταρνακοχωριτών και Μακεδονομάχων.

Στην πόλη των Σερρών, λειτουργούν το αρχαιολογικό Μουσείο Σερρών και το Λαογραφικό Μουσείο Σαρακατσαναίων, το Λαογραφικό και Πολεμικό Μουσείο, το Εκκλησιαστικό Μουσείο που ιδρύθηκε το 1988 για την συντήρηση και τη διαφύλαξη της ανεκτίμητης αξίας εκκλησιαστικού υλικού που υπήρχε στην περιοχή.

Άξιο αναφοράς, είναι επίσης και το κτίσμα που βρίσκεται στην κοινότητα της Πρώτης Σερρών και πρόκειται για το πατρικό σπίτι του αείμνηστου πολιτικού και Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή. Πρόκειται για ένα κτίσμα χτισμένο το 1905, από την οικογένεια Καραμανλή, η οποία κατοικούσε σε αυτό μέχρι το Μάρτιο του 1941 όπου και μετακόμισε στην Αθήνα. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΕΡΡΩΝ

3. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών

3.1 Ιστορική αναδρομή

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών ιδρύθηκε το 1952 με κοινή Υπουργική απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών που δημοσιεύθηκε στο Β΄ τεύχος της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με αριθ. 72/27-3-1952. Η λειτουργία της διέπεται από τις διατάξεις του Α.Ν. 1362/1949 και του Ν. 415/1976.

Εποπτεύεται και χρηματοδοτείται, από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων στο οποίο και υπάγεται. Η νομική της μορφή είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και διοικείται από Εφορευτικό Συμβούλιο με τριετή θητεία το οποίο διορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Στο πλαίσιο δημιουργίας, της πρώτης συλλογής των βιβλίων, έγιναν δωρεές από διάφορους φορείς, όπως το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, το Γαλλικό Προξενείο, το Υπουργείο Εξωτερικών, καθώς και από μεμονωμένους δωρητές φίλους της Βιβλιοθήκης. Σήμερα, ο κύριος τρόπος ενημέρωσης, συμπλήρωσης και εμπλουτισμού των συλλογών, γίνεται με αγορές του έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού.

Με την ίδρυσή της στεγάστηκε προσωρινά και για μικρά χρονικά διαστήματα σε ιδιωτικά κτίρια. Το 1957 μεταφέρθηκε στα υπόγεια του 1ου Γυμνασίου Αρρένων Σερρών. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Το 1963 μεταστεγάστηκε στον δεύτερο όροφο του κτιρίου του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Σερρών. Τον Νοέμβριο του 2006, μεταφέρεται στη σημερινή της θέση, που βρίσκεται επί της οδού Νίκου Νικολάου 2, στο 2^ο όροφο ενός κτιρίου σχεδιασμένο με όλες τις προδιαγραφές της σύγχρονης τεχνολογίας. Η μεταφορά της στο κτίριο, αυτό σημαίνει το τέλος μιας εποχής και την αρχή μιας καινούριας.

Το πρότυπο αυτό κτίριο διαθέτει πέντε ορόφους, όπου στεγάζονται, αναγνωστήρια, βιβλιοστάσια, αίθουσα συνεδρίων και πολλαπλών εκδηλώσεων, ανεξάρτητη παιδική βιβλιοθήκη, αίθουσα πολυμέσων, αίθουσα

εικαστικών εκδηλώσεων, πινακοθήκη καθώς και βοηθητικοί χώροι που συνθέτουν τη δομή του νέου κτιρίου.

Κατά την τελευταία δεκαετία, η Βιβλιοθήκη πραγματοποίησε μια αλματώδη αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών στο αναγνωστικό κοινό. Οι συλλογές της σήμερα, περιλαμβάνουν περισσότερους από 70.000 τόμους βιβλίων και μεγάλο αριθμό οπτικοακουστικού υλικού καθώς και πολλούς τίτλους περιοδικών και τοπικών εφημερίδων. Τα μέλη της σήμερα, είναι πάνω από 20.000 και αυξάνονται συνεχώς.

Η Βιβλιοθήκη, αποτελεί “*λίκνο πολιτισμού*” συμβάλλοντας και συμμετέχοντας στα πολιτιστικά δρώμενα της τοπικής κοινωνίας, με διάφορες εκδηλώσεις και δραστηριότητες. Διοργανώνει ομιλίες, παρουσιάσεις βιβλίων, εκθέσεις φωτογραφίας, διαγωνισμό ζωγραφικής, υλοποίησε εκπαιδευτικά προγράμματα, διοργανώνει λογοτεχνικά σεμινάρια και πραγματοποίησε επτά (7) εκδόσεις βιβλίων τοπικού ενδιαφέροντος. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Σε τακτά χρονικά διαστήματα, γίνεται ενημέρωση σε μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σχετικά με τις λειτουργίες και τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης.

3.2 Σκοποί και στόχοι

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, είναι δείγμα υψηλής πολιτισμικής στάθμης, για τον νομό από το 1952. Ανταποκρίνεται στις νέες ανάγκες του ανθρώπου στον 21ο αιώνα με την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών όλων των πολιτών ανεξάρτητα από ηλικία, φύλο, οικονομική και κοινωνική κατάσταση. Η συνεισφορά της Βιβλιοθήκης στην ανάπτυξη του πολιτισμού είναι ανεκτίμητη και οδηγεί στην αναβάθμιση της πολιτιστικής ζωής του νομού. Η Βιβλιοθήκη, μέσα από υπηρεσίες της και τη συλλογή της, δίνει στους χρήστες της τη δυνατότητα να ικανοποιήσουν τις πνευματικές τους ανάγκες και να αποκτήσουν πνευματική καλλιέργεια Έχει συμβάλει ιδιαίτερα ώστε να επανακτήσει το βιβλίο τη θέση που πρέπει να έχει στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου.

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών μέσα από τη λειτουργία της στοχεύει:

- ❖ Στη συγκρότηση μιας πλήρους και ενημερωμένης συλλογής από έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό που να καλύπτει όλο το φάσμα της ανθρώπινης γνώσης.
- ❖ Στην ελεύθερη πρόσβαση όλων των πολιτών στη Βιβλιοθήκη ανεξάρτητα από κοινωνική, οικονομική, θρησκευτική, φυλετική κατάσταση. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)
- ❖ Στη δημιουργία προϋποθέσεων που θα στηρίζουν τις νέες εκπαιδευτικές τάσεις όπως είναι η έρευνα, η αναζήτηση, η χρήση των πολυμέσων με απώτερο στόχο τη συγκρότηση μιας κοινωνίας νέων αναγνώστων
- ❖ Στην παροχή πληροφοριών για την κάλυψη εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών.
- ❖ Στην παροχή υλικού για ενημέρωση, διασκέδαση, πληροφόρηση, επιμόρφωση με στόχο την προετοιμασία των πολιτών για τη δια βίου εκπαίδευση.
- ❖ Στην παροχή εκείνων των μέσων που θα διευκολύνουν την πρόσβαση στη γνώση και την εισαγωγή στην κοινωνία της πληροφορίας.
- ❖ Στην ενεργό συμμετοχή της Βιβλιοθήκης στα πολιτιστικά δρώμενα της περιοχής της καθώς και σε ζωτικά κοινωνικά ζητήματα.
- ❖ Στη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων για την ανύψωση του πνευματικού επιπέδου των κατοίκων της περιοχής της.
- ❖ Στην παρακολούθηση και εφαρμογή όλων των εξελίξεων της τεχνολογίας για την καλύτερη, εγκυρότερη και γρηγορότερη προσφορά υπηρεσιών στους αναγνώστες.
- ❖ Στη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων για την πρόσβαση σε διάφορες πηγές πληροφόρησης.

- ❖ Στην παρακολούθηση των εξελίξεων, στη βιβλιοθηκονομία και στις επιστήμες της πληροφόρησης καθώς και τις τεχνολογικές εξελίξεις για την ενσωμάτωση και τη διευκόλυνση των επιτελούμενων εργασιών της. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

- ❖ Στην εξοικείωση των μαθητών και των φοιτητών με την έρευνα και την εθνική ή παγκόσμια βιβλιογραφία.

- ❖ Στην δημιουργία της βιβλιοθήκης του Μέλλοντος. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.3 Συλλογή

Στα πενήντα έξι χρόνια λειτουργίας της, η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, κατάφερε να δημιουργήσει μια αξιόλογη συλλογή βιβλίων, περιοδικών και οπτικοακουστικού υλικού που καλύπτει αντιπροσωπευτικά όλο το φάσμα της ανθρώπινης γνώσης. Εμπλουτίζεται καθημερινά με νέες εκδόσεις με αποτέλεσμα να είναι σε θέση να καλύψει τις ανάγκες και του πλέον απαιτητικού αναγνώστη ή μελετητή.

Η συμπλήρωση των συλλογών γίνεται με αγορές του έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού, διαδικασία που αποτελεί τον κύριο τρόπο ενημέρωσης της.

Από το 1992 άρχισε η μηχανοργάνωση της Βιβλιοθήκης με την εφαρμογή του λογισμικού για Βιβλιοθήκες ΑΒΕΚΤ 4.00 που διέθεσε δωρεάν το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης. Από το 1998, με την υποστήριξη που ΕΚΤ, χρησιμοποιεί το αναβαθμισμένο πρόγραμμα ΑΒΕΚΤ 5.5 και έχουν ήδη ολοκληρωθεί όλες οι εργασίες της αυτοματοποίησης και της αναδρομικής καταλογογράφησης της συλλογής. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης, σήμερα αριθμεί περισσότερους από εβδομήντα χιλιάδες τόμους βιβλίων και διακόσιους περίπου τίτλους περιοδικών καθώς και πολλούς τίτλους τοπικών εφημερίδων. Επίσης δίνεται η δυνατότητα στους χρήστες, να έχουν πρόσβαση στη συλλογή της μέσω της ιστοσελίδας της στο internet, στη διεύθυνση www.serrelib.gr.

Αναλυτικότερα η συλλογή περιλαμβάνει:

- ❖ Μια πλήρη συλλογή από βοηθητικά βιβλία για το μάθημα της Τεχνολογίας.
- ❖ Για τους σπουδαστές των ΤΕΙ υπάρχει ειδική έντυπη συλλογή χρήσιμη για τις εργασίες τους.
- ❖ Η συλλογή συμπληρώνεται με οπτικοακουστικό υλικό αποτελούμενο από ταινίες VIDEO, πλήθος ελληνικών και ξένων CDs.
- ❖ CD-ROMS με θέματα φυσικής ιστορίας, τέχνης, ιστορίας, γεωγραφίας, θρησκείας, πολιτισμού κλπ.
- ❖ Πληροφοριακό υλικό (εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, βιβλιογραφίες, οδηγούς, χάρτες κλπ.).
- ❖ Τοπική συλλογή με Σερραϊκά έντυπα, δηλαδή βιβλία που ο συγγραφέας είναι Σερραίος ή το περιεχόμενο αναφέρεται στις Σέρρες ή έχουν τυπωθεί στις Σέρρες.
- ❖ Σπάνια βιβλία, κατάλοιπα από τις παλιές βιβλιοθήκες των μονών του Τιμίου Προδρόμου και Εικοσιφοίνισσας τα οποία βρίσκονται προς φύλαξη στη Βιβλιοθήκη. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)
- ❖ Μια σπάνια συλλογή η οποία ανήκει στο μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου και περιλαμβάνει εκδόσεις από το 1535 μέχρι το 1885 τα οποία προς το παρόν φυλάσσονται στη Βιβλιοθήκη.
- ❖ Βιβλία και περιοδικά που τυπώθηκαν το 19ο αιώνα.
- ❖ Τοπικές εφημερίδες από το 1945 μέχρι σήμερα.
- ❖ Την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ) από το 1952 μέχρι σήμερα.
- ❖ Λογοτεχνική συλλογή αποτελούμενη από 7.000 περίπου τίτλους ελληνικού και ξένου μυθιστορήματος.

- ❖ Μια πολύ πλούσια συλλογή από παιδικά και εφηβικά βιβλία.
- ❖ Βιβλία για παιδάκια προσχολικής ηλικίας.
- ❖ Συλλογή από βιντεοπαραμύθια.
- ❖ Σχολικά βοηθήματα για τα μαθήματα της έκθεσης, των αρχαίων και νέων ελληνικών, των μαθηματικών, της φυσικής και της χημείας για τους μαθητές Γυμνασίων και Λυκείων. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.4 Ταξινόμικό σύστημα

Η ταξινόμηση γίνεται με το Δεκαδικό Ταξινόμικό Σύστημα **DDC Dewey 20th ed.** (Dewey Decimal Classification). και η καταλογογράφηση σύμφωνα με το διεθνές σύστημα **AACR2** (Anglo-American Cataloging Rules, 2nd ed.). Η θεματική ευρετηρίαση ακολουθεί τον κατάλογο θεματικών επικεφαλίδων της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος και το **Sears List of Subject Headings**.

Οι θεματικές κατηγορίες τις οποίες καλύπτει η Δημόσια Βιβλιοθήκη σύμφωνα με το σύστημα **Dewey** είναι:

000

ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ- Η/Υ- ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑ

100

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ- ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ- ΛΟΓΙΚΗ-ΗΘΙΚΗ

200

ΘΡΗΣΚΕΙΑ- ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

300

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΔΙΚΑΙΟ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ)

400

ΓΛΩΣΣΑ - ΛΕΞΙΚΑ

500

ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ – ΦΥΣΙΚΗ – ΧΗΜΕΙΑ – ΓΕΩΛΟΓΙΑ)

600

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (ΙΑΤΡΙΚΗ – ΜΗΧΑΝΙΚΑ - ΓΕΩΡΓΙΑ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

700 ΤΕΧΝΗ (ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ – ΓΛΥΠΤΙΚΗ – ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ – ΜΟΥΣΙΚΗ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ)

800
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

900
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ – ΙΣΤΟΡΙΑ - ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

Για τα είδη της λογοτεχνίας, σύμφωνα με το ταξινομικό σύστημα, η ταξινόμηση γίνεται με τη χρήση γραμμάτων αντί δεκαδικών ψηφίων. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008

Μ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
Δ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ
Ξ ΞΕΝΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
Λ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η συλλογή των βιβλίων διαχωρίζεται χρωματικά ως εξής :

 Κόκκινο αυτοκόλλητο:	πληροφοριακά, σπάνια βιβλία (δεν δανείζονται)
 Μπλε αυτοκόλλητο:	γενικού ενδιαφέροντος βιβλία
 Κίτρινο αυτοκόλλητο:	ελληνική και ξένη λογοτεχνία
 Πράσινο αυτοκόλλητο:	παιδικά βιβλία

3.5 Εφορευτικό Συμβούλιο Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών διοικείται από Εφορευτικό Συμβούλιο το οποίο διορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΠΘ/ΙΖ/993/9-8-1990 των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εθνικής Παιδείας και

Θρησκευμάτων περί «Διεύρυνσης συγκροτήσεως Εφορειών Δημοσίων Βιβλιοθηκών, Ν.Π.Δ.Δ. και Δ.Υ.», (ΦΕΚ/Β/569/6-9-1990).

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τριετής. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Το Εφορευτικό Συμβούλιο της Βιβλιοθήκης, διορίστηκε με την αριθμ. 7996 - 7603/30-8-2000 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και αποτελείται από τα εξής άτομα:

1.ΣΟΦΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ-ΣΩΤΗΡΙΟΥ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
2.ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΝΙΔΗΣ	ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ	ΑΝΤ/ΔΡΟΣ
3.ΠΕΤΡΟΣ ΣΑΜΣΑΡΗΣ	ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ	ΜΕΛΟΣ
4.ΤΡΑΓΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ	ΜΕΛΟΣ
5.ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΜΕΛΟΣ

3.6 Προσωπικό Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών

Τα προγράμματα στα οποία συμμετείχε και συμμετέχει η βιβλιοθήκη είναι το ΕΠΕΑΕΚ I και II, η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ και η ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΥΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ.

Στόχος, είναι η στελέχωση του προσωπικού της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών η οποία καθορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν 3149/2003 όπου περιγράφονται οι προβλεπόμενες οργανικές θέσεις, για να μπορέσει να λειτουργήσει κανονικά όπως θα έπρεπε.

Το προσωπικό της Βιβλιοθήκης απαρτίζεται από εξειδικευμένους και καταρτισμένους επαγγελματίες, που αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους και σπουδαιότερους παράγοντες για την ανάπτυξή της. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Μία ομάδα ανθρώπων, πλήρως καταρτισμένη στις νέες τεχνολογίες και με τις απαραίτητες δεξιότητες ανταποκρίνονται στις υψηλές απαιτήσεις των παρεχόμενων υπηρεσιών, με στόχο πάντα την καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού.

Η στελέχωση του προσωπικού της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών καθορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν 3149/2003 όπου περιγράφονται οι προβλεπόμενες οργανικές θέσεις.

Στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών οι οργανικές θέσεις που προβλέπονται και αυτές που είναι καλυμμένες παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών εργάζονται σήμερα οι εξής:

Μόνιμο προσωπικό

1. Ιωάννης Σαπουντζής	ΠΕ	Βιβλιοφύλακας – Διευθυντής
2. Βασίλης Μάγειρας	ΔΕ	Διοικητικός

Προσωπικό (Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου) Ι.Δ.Α.Χ.

1. Βάσω Μπουτζή	ΤΕ	Βιβλιοθηκονόμος
2. Σάκης Ταουσιάνης	ΤΕ	Βιβλιοθηκονόμος
3. Κωνσταντίνα Τρέντου	ΤΕ	Βιβλιοθηκονόμος
4. Ελένη Σφέτσιου	ΔΕ	Διοικητικός
5. Ασημένια Παπούλη	ΥΕ	Καθαρίστρια

Αποσπασμένο Προσωπικό

1. Σιούλα Αγνή	ΤΕ	Βιβλιοθηκονόμος
2. Σωτηριάδης Σωτήρης	ΠΕ	Δάσκαλος

3.7 Κτίριο

Ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες που επηρεάζουν άμεσα την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών στους χρήστες είναι η θέση της βιβλιοθήκης στο Δήμο. Επιπλέον, το κτίριο όπου λειτουργεί βιβλιοθήκη, θα πρέπει να βρίσκεται σε κεντρικό σημείο της πόλης, ώστε να είναι εύκολη η πρόσβαση του κοινού σε αυτό, να διαθέτει κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό και υποδομή και να είναι σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε οι λειτουργίες και οι υπηρεσίες της βιβλιοθήκης να καλύπτουν τις ανάγκες των χρηστών της.

Ο σχεδιασμός και η κατάλληλη διαμόρφωση των εσωτερικών χώρων, είναι ένας ακόμη σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει άμεσα τις παρεχόμενες υπηρεσίες της βιβλιοθήκη.

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών στεγάζεται σε ένα πρότυπο για την εποχή κτίριο βιβλιοθήκης, που έχει την αναγκαία ευελιξία που απαιτείται ώστε, να προσαρμόζεται στην ταχύτατα μεταβαλλόμενη εικόνα της κοινωνίας της γνώσης.

Το εσωτερικό του, είναι διαμορφωμένο με τρόπο που να δίνει τη δυνατότητα κάλυψης όλων των αναγκών των κατοίκων της τοπικής κοινωνίας και να λειτουργεί ως κέντρο πληροφοριακής παιδείας.

Ένα κτίριο σχεδιασμένο με όλες τις προδιαγραφές της σύγχρονης τεχνολογίας που αποτελείται από πέντε ορόφους εξυπηρετεί όλους τους πολίτες ανεξάρτητα από ηλικία, φύλο και κοινωνική κατάσταση. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Αναλυτικότερα, η διάταξη των λειτουργιών ανά όροφο είναι :

*Στο **υπόγειο**, υπάρχουν οι χώροι στάθμευσης βιβλιοαυτοκινήτων και ένας χώρος στάθμευσης επιβατικού αυτοκινήτου, αποθήκες της Βιβλιοθήκης, χώροι υγιεινής που εξυπηρετούν το κοινό της αίθουσας πολλαπλών χρήσεων, βοηθητικοί χώροι / καμαρίνια της αίθουσας πολλαπλών χρήσεων, καθώς και οι χώροι ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων.*

*Στο **ισόγειο**, υπάρχει ή είσοδος της Βιβλιοθήκης, η αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, με το αντίστοιχο foyer με κυλικείο.*

*Ο **1ος όροφος**, καταλαμβάνεται από τα καμαρίνια μεταφραστών και την αίθουσα προβολής της αίθουσας πολλαπλών χρήσεων, με ανεξάρτητη πρόσβαση από την αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και την παιδική Βιβλιοθήκη, που συνοδεύεται από την αίθουσα προβολής οπτικοακουστικών μέσων.*

*Ο **2ος όροφος**, καταλαμβάνεται από την κυρίως βιβλιοθήκη και περιλαμβάνει γραφειακούς χώρους προσωπικού, βιβλιοστάσιο, χώρους υγιεινής κοινού και προσωπικού και το αναγνωστήριο με την είσοδο και τον χώρο που υπάρχει ο*

πάγκος δανεισμού.

🕒 **3ος όροφος**, στεγάζει μία σειρά ειδικών βιβλιοστασιών, την κουζίνα του προσωπικού, χώρο για τη φύλαξη ειδών καθαρισμού, την αίθουσα των μελετητών και το αρχείο, συνοδεύεται δε από τους απαραίτητους χώρους υγιεινής.

🕒 **4ος όροφος**, καταλαμβάνεται από την αίθουσα μουσικής και ένα τμήμα της Πινακοθήκης.

🕒 **5ος όροφος**, καταλαμβάνεται εξ' ολοκλήρου από την Πινακοθήκη.

Τέλος, στο **Δώμα** υπάρχουν οι απολήξεις των κλιμακοστασιών και οι εξωτερικές μηχανολογικές εγκαταστάσεις κλιματισμού των χώρων του κτιρίου. Διαθέτει, κεντρικό σύστημα ελέγχου και διαχείρισης των εγκαταστάσεων μέσω **BMS** (Building Management System). Επιπλέον, είναι εξοπλισμένο με δίκτυο μεταφοράς δεδομένων (data) κατά **EIA/TIA 568** (δομημένη καλωδίωση). Η διαχείριση των συστημάτων αυτών γίνεται από άτομα με την κατάλληλη εκπαίδευση και τις απαραίτητες δεξιότητες που έχει στο δυναμικό της η Βιβλιοθήκη. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.8 Προσφερόμενες υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, από το 1952 προσφέρει τις υπηρεσίες της στους πολίτες της περιοχής, παρέχοντας σε όλους τους ενδιαφερόμενους, όχι μόνο τη δυνατότητα της πρόσβασης στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης, αλλά και πλήθος άλλων υπηρεσιών που επιτρέπουν στον μαθητή, το σπουδαστή, το φοιτητή, τον ερευνητή, αλλά και σε κάθε αναγνώστη, να βρίσκει την πληροφορία που ζητά και να προσεγγίσει ποικίλα θέματα που τον ενδιαφέρουν, ή απλώς να ψυχαγωγηθεί.

Η Βιβλιοθήκη, έχει στη διάθεση του κοινού τα εξής τμήματα:

- ❖ Τμήμα προσκτήσεων
- ❖ Δανειστικό τμήμα
- ❖ Κεντρικό βιβλιοστάσιο
- ❖ Τμήμα λογοτεχνίας
- ❖ Παιδική Βιβλιοθήκη
- ❖ Αναγνωστήριο
- ❖ Κινητή Βιβλιοθήκη

- ❖ Δημόσιο Κέντρο Πληροφόρησης
- ❖ Τμήμα Παλαιών Εκδόσεων
- ❖ Τμήμα τοπικών εφημερίδων
- ❖ Τμήμα περιοδικών
- ❖ Τμήμα επεξεργασίας βιβλίων (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.8.1 Ωράριο Βιβλιοθήκης

Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί για τους χρήστες της, καθημερινά από τις 8:00 το πρωί έως τις 2:30 το μεσημέρι. Τα απογεύματα της Δευτέρας και της Πέμπτης από τις 6:00 έως τις 19:45 καθώς και κάθε Σάββατο από τις 8:00 έως τις 13:45. Για οποιαδήποτε αλλαγή του ωραρίου εκδίδει σχετική ανακοίνωση που αναρτάται στην ιστοσελίδα της και στον πίνακα ανακοινώσεων του κτιρίου. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.8.2 Δανεισμός

Ο δανεισμός του υλικού της Βιβλιοθήκης, γίνεται εφόσον ο δανειζόμενος είναι

μόνιμος κάτοικος του νομού Σερρών και κάτοχος της Κάρτας Μέλους που εκδίδει το δανειστικό τμήμα της Βιβλιοθήκης.

Για την έκδοση της Κάρτας Μέλους απαιτείται από τον χρήστη η προσκόμιση της αστυνομικής του ταυτότητας-σε περίπτωση ανήλικου,

του κηδεμόνα του- και ενός λογαριασμού του ΟΤΕ. Στην συνέχεια συμπληρώνεται από τον χρήστη μια φόρμα με τα προσωπικά του στοιχεία. Η κάρτα εκδίδεται δωρεάν σε ελάχιστο χρόνο. Σε περίπτωση απώλειας της γίνεται αντικατάσταση, έναντι του ποσού των 2 ευρώ.

Σε περίπτωση αλλαγής της διεύθυνσης κατοικίας ή άλλων προσωπικών στοιχείων ο χρήστης οφείλει να ενημερώνει το πληροφοριακό τμήμα.

Κάθε μέλος, δικαιούται να δανειστεί μέχρι πέντε (5) βιβλία για είκοσι (20) ημέρες, κάποια βιβλία ειδικού περιεχομένου για δέκα (10) και το οπτικοακουστικό υλικό για τρεις (3) ημέρες με δικαίωμα τηλεφωνικής ανανέωσης για δύο(2) ακόμη φορές.

Τα βιβλία με κόκκινη ένδειξη στη ράχη τους, δεν δανείζονται, καθώς επίσης και το πληροφοριακό υλικό της Βιβλιοθήκης- περιοδικά, λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, χάρτες, βοηθητικά βιβλία κ.α- που είναι διαθέσιμα για αποκλειστική χρήση στους χώρους εντός της Βιβλιοθήκης.

Οι χρήστες, θα πρέπει να επιστρέφουν το δανειζόμενο υλικό εμπρόθεσμα, σε άριστη κατάσταση, χωρίς φθορές και σημειώσεις. Σε αντίθετη περίπτωση, γίνεται επισήμανση από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης. Η κατ' εξακολούθηση καθυστέρηση δανειζόμενου υλικού επιφέρει κυρώσεις στον χρήστη, όπως την αντικατάσταση του υλικού σε περίπτωση φθοράς και την αναστολή του δικαιώματος δανεισμού του σε περίπτωση ληξιπρόθεσμου υλικού.

Σε φοιτητές ή σπουδαστές που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι Σερρών, ο δανεισμός έντυπου ή μη έντυπου υλικού, γίνεται με την παράδοση της αστυνομικής τους ταυτότητας στο δανειστικό τμήμα, για όσο έχουν στην κατοχή τους το υλικό. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.8.3 Αναγνωστήριο

Το Αναγνωστήριο, ένας ειδικά διαμορφωμένος χώρος της Βιβλιοθήκης,

παρέχεται στο κοινό για μελέτη, ανάγνωση και για την προσέγγιση διαφόρων θεμάτων που τους ενδιαφέρουν. Ένας χώρος με άριστη ηχομόνωση, που δεν παρεμβάλλεται από εξωτερικούς παράγοντες, προσφέρει στους χρήστες τη δυνατότητα να επικεντρωθούν, στη

μελέτη και στην ερευνά τους.

Επίσης, ο αναγνώστης μπορεί να διαβάσει τοπικές εφημερίδες, περιοδικά, και να μελετήσει όλο το πληροφοριακό υλικό της Βιβλιοθήκης, που δεν δανείζεται για χρήση έξω από αυτήν. Για την αποφυγή λάθους, στη ταξινομική θέση ενός τεκμηρίου, δεν επιτρέπεται η επανατοποθέτηση των βιβλίων στα ράφια από τους χρήστες. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.8.4 Προτάσεις βιβλιογραφίας

Η βιβλιοθήκη, για την καλύτερη εξυπηρέτηση, των αυξανόμενων αναγκών των χρηστών της, διαθέτει τις καινούργιες εκδόσεις βιβλίων σε ειδικά διαμορφωμένα ράφια για την εύκολη εύρεση τους. Στο πληροφοριακό τμήμα, βρίσκεται ένα σταντ με προτεινόμενα λογοτεχνικά βιβλία που έχουν τοποθετηθεί από το προσωπικό της βιβλιοθήκης, και έχει πρόσβαση κάθε χρήστης. Επίσης, ο αναγνώστης μπορεί να απευθυνθεί και στους βιβλιοθηκονόμους για κάποιες προτάσεις βιβλιογραφίας, που με την εμπειρία τους και την συνεχή ενημέρωση γύρω από τα λογοτεχνικά δρώμενα, να διευκολύνουν τον χρήστη στην ανεύρεση του κατάλληλου βιβλίου. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.8.5 Πληροφοριακό υλικό

Το πληροφοριακό υλικό που έχει στην κατοχή της η βιβλιοθήκη, προσφέρεται στους χρήστες μόνο για το χώρο του αναγνωστηρίου. Σε αυτό,

συγκαταλέγονται εφημερίδες, περιοδικά, σχολικά βοηθήματα, εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, βιβλιογραφικοί οδηγοί, χάρτες, εγχειρίδια, ταξιδιωτικοί οδηγοί, καθώς

και οπτικοακουστικό υλικό σε μορφή CD/ DVD VHS το οποίο προς το παρόν δεν δανείζεται. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

❖ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Στον τρίτο όροφο του νέου κτιρίου, υπάρχει μια πλούσια συλλογή από καθημερινές και εβδομαδιαίες τοπικές εφημερίδες, όπως «Σερραϊκόν Θάρρος», «Ακριτική Φωνή», «Καθημερινός Παρατηρητής», «Σερραϊκή Εβδομάδα» και πλήθος άλλων εφημερίδων. Οι περισσότερες, από αυτές είναι βιβλιοδετημένες και χρονολογούνται από το 1945. Σε αυτές έχουν πρόσβαση οι χρήστες, αλλά μόνο με την επιτήρηση του προσωπικού.

❖ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Η βιβλιοθήκη, έχει στην συλλογή της πληθώρα περιοδικών ποικίλης ύλης, όπως, μαγειρική, μόδα, περιοδικά που αφορούν το παιδί, και το σπίτι. Καθώς επίσης, επιστημονικά περιοδικά για μικρούς και μεγάλους που είναι στη διάθεση του αναγνωστικού κοινού.

❖ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Σχολικά βοηθήματα για τα μαθήματα της έκθεσης, των αρχαίων και νέων ελληνικών, των μαθηματικών, της φυσικής και της χημείας έχει στη διάθεση των χρηστών της η βιβλιοθήκη. Στους χώρους της, μπορεί να κάνει χρήση αυτών, κάθε μαθητής της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης δίνεται η δυνατότητα, οι ενδιαφερόμενοι να πάρουν φωτοαντίγραφα από τα κείμενα που τους ενδιαφέρουν.

❖ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΕΣ ΚΑΙ ΛΕΞΙΚΑ

Στο πληροφοριακό τμήμα της, η βιβλιοθήκη, δίνει στους χρήστες την δυνατότητα να εκπονήσουν τις εργασίες τους με τη βοήθεια περισσότερων από 400 τίτλους εγκυκλοπαιδειών και λεξικών, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο στους χώρους της.

❖ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Το οπτικοακουστικό υλικό, της βιβλιοθήκης, αποτελείται από CD/ DVD, VHS, που προς το παρόν δεν είναι διαθέσιμο στους χρήστες. Οι συλλογές των βιντεοπαραμυθιών, των CD-ROMs και των ελληνικών και ξένων CDs,

δανείζονται σε όλους τους χρήστες για το διάστημα των τριών ή δέκα ημερών αντίστοιχα. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.8.6 Δημόσιο Κέντρο Πληροφόρησης

Οι αλληπτάλληλες τεχνολογικές επαναστάσεις, δημιούργησαν νέα δεδομένα, οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά και δημογραφικά. Πολύτιμη είναι η

συνεισφορά της τεχνολογίας σε όλους τους τομείς της ζωής μας.

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας έχει συμβάλει στη ριζική αλλαγή της μορφής του σημερινού κόσμου. Έχει γίνει κυρίαρχο στοιχείο στη ζωή του ανθρώπου, που με τη βοήθεια της έδωσε αμέτρητες δυνατότητες για την

ικανοποίηση των αναγκών του.

Εκπληκτική είναι σήμερα και η ευχέρεια με την οποία διαδίδεται η γνώση. Η τεχνολογία εξασφάλισε τις ευνοϊκότερες προϋποθέσεις, για να αποκτήσουν όλοι οι άνθρωποι γενικές και ειδικές γνώσεις.

Για την ενίσχυση και αναβάθμιση του ηλεκτρονικού και τεχνολογικού τους εξοπλισμού, οι βιβλιοθήκες ανέπτυξαν νέες υπηρεσίες, όπως είναι τα Κέντρα Πληροφόρησης. Συνολικά στη χώρα μας έχουν ιδρυθεί 103 Κέντρα Πληροφόρησης, από τα οποία 45 στις δημόσιες βιβλιοθήκες και 29 σε κινητές βιβλιοθήκες.

Από, το 1997 η βιβλιοθήκη προσφέρει στο κοινό της σύνδεση με τον Παγκόσμιο ιστό, για την ανάκτηση πληροφοριών, σε ένα ειδικά διαμορφωμένο περιβάλλον. Διαθέτει δέκα ηλεκτρονικούς υπολογιστές, σε ένα ειδικά σχεδιασμένο χώρο που μπορεί οποιοσδήποτε επισκέπτης, ανεξάρτητα αν είναι μέλος της βιβλιοθήκης, να έχει πρόσβαση σε ιστοσελίδες του Παγκόσμιου Ιστού. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Δίνεται η δυνατότητα, αποθήκευσης και έναντι πληρωμής εκτύπωση των πληροφοριών που ανακτούν οι χρήστες, στους οποίους απαγορεύεται η

άσκοπη χρήση των υπολογιστών, του εκτυπωτή και του σαρωτή εικόνας και κειμένου που διατίθενται μόνο για την εκπόνηση εργασιών.

3.8.7 Αναπαραγωγή αντιγράφων

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών της, η βιβλιοθήκη δίνει την δυνατότητα σε αυτούς που επιθυμούν να διατηρήσουν ορισμένα αποσπάσματα από έντυπα που δεν δανείζονται, όπως εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, περιοδικά και εφημερίδες, να χρησιμοποιήσουν τα φωτοαντιγραφικά μηχανήματα. Εντός της βιβλιοθήκης βρίσκονται δύο από αυτά και με τη βοήθεια του προσωπικού γίνεται η αναπαραγωγή αντιγράφων σε ασπρόμαυρη ή έγχρωμη μορφή και η αξία της κάθε σελίδας είναι 0,03 €.

3.8.8 Κέντρο Πληροφόρησης για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α.)

Στην σημερινή κοινωνία, επιβάλλεται κάθε βιβλιοθήκη να είναι σε θέση να προσαρμόσει και να εμπλουτίσει τις υπηρεσίες της έτσι ώστε να απευθύνεται και να εξυπηρετεί ισότιμα τους χρήστες με αναπηρίες. Να μεταβάλλει την πολιτική, την κουλτούρα και την δομή της προκειμένου να αγκαλιάσει τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες. Να οργανώσει εκ νέου υπηρεσίες που να ενθαρρύνουν και να ευνοούν τη χρήση της και να υιοθετήσει υποστηρικτικές τεχνολογίες για την επίτευξη της ισότιμης πρόσβασης για όλους. (Κουλικούρδη, 2007)

Είναι, σαφές πως η ραγδαία ανάπτυξη του διαδικτύου, η πληθώρα διάθεσης ηλεκτρονικών πληροφοριών και ιδιαίτερα η ανάπτυξη των ψηφιακών βιβλιοθηκών δίνει τη δυνατότητα στις βιβλιοθήκες, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και καθήκον τους, να παρέχουν πρωτοποριακές και ποιοτικές υπηρεσίες προς τους χρήστες με ιδιαιτερότητες.

Στη νέα αυτή κατάσταση συμμετέχει ενεργά και η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών με την κατάλληλη τεχνολογία που προσφέρει στους πολίτες που χρίζουν ιδιαίτερη μεταχείριση. Πλέον, η Βιβλιοθήκη διαθέτει ένα

σύγχρονο σταθμό εργασίας για άτομα με προβλήματα όρασης. Ο σταθμός περιλαμβάνει ένα προσωπικό Η/Υ με ειδικό λογισμικό και περιφερειακές μονάδες, ώστε οι χρήστες με προβλήματα όρασης να μπορούν να εκτελούν εργασίες επεξεργασίας κειμένου, να εξερευνούν το Διαδίκτυο, να κάνουν βιβλιογραφικές έρευνες, να χρησιμοποιούν το κάθε μορφής ηλεκτρονικό υλικό και πηγή πληροφορίας που παρέχει η Βιβλιοθήκη και τέλος να εκτυπώνουν σε μορφή Braille.

Στο σταθμό εργασίας, έχει εγκατασταθεί παραθυρικό λογισμικό που διαβάζει τα περιεχόμενα της οθόνης καθοδηγώντας φωνητικά τον χρήστη για τις ενέργειες του. Με τη υποστήριξη περιφερειακής μονάδας σύνθεσης φωνής αναπαράγονται φωνητικά πολύγλωσσα κείμενα, συμπεριλαμβανομένης και της ελληνικής γλώσσας. Με αυτόν τον τρόπο ο χρήστης ακούει το κείμενο της οθόνης και μπορεί να επεξεργαστεί κείμενο, να περιηγηθεί σε ιστοσελίδες του Παγκόσμιου Ιστού, να στείλει και να λάβει ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.τ.λ. Εκτός από το συνθέτη φωνής, ο σταθμός εργασίας διαθέτει και ανανεούμενη πινακίδα Braille. Πρόκειται για μία συσκευή που απεικονίζει τους χαρακτήρες της οθόνης σε χαρακτήρες Braille αναγνώσιμους δια της αφής περιφερειακή αυτή μονάδα που αναπαράγει αγγλικά και ελληνικά σύμβολα διαθέτει ακόμα πλήκτρα πλοήγησης με λειτουργίες που υποκαθιστούν το παραδοσιακό ποντίκι και τα σημαντικότερα πλήκτρα πλοήγησης του πληκτρολογίου. Για τους χρήστες με μερική όραση υπάρχει εγκατεστημένο λογισμικό δραστηρικής μεγέθυνσης της οθόνης, ώστε να μπορούν να διακρίνουν ακόμα και τις πιο μικρές λεπτομέρειες.

Σε αυτά έχουν πρόσβαση όλοι οι πολίτες που ενδιαφέρονται να πάρουν πληροφορίες από τον Παγκόσμιο Ιστό ή απλά να χρησιμοποιήσουν τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές για προσωπική τους χρήση. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.8.9 Παιδική βιβλιοθήκη

Την τελευταία εικοσαετία στη χώρα μας, η άνθηση της εκδοτικής παραγωγής έχει επιφέρει τη δημιουργία ενός σημαντικού αριθμού παιδικών βιβλιοθηκών. Κατά συνέπεια, συνειδητοποιείται και η αξία του ελληνικού παιδικού βιβλίου,

που παραμένει μια αστείρευτη πηγή γνώσεων και αποσκοπεί σ' ένα ευοίωνο και πιο ανθρωπινό μέλλον των παιδιών.

Η δημιουργία μιας παιδικής βιβλιοθήκης, αφενός συμβάλει στην αφύπνιση του ενδιαφέροντος του παιδιού για το βιβλίο και αφετέρου στη διαπαιδαγώγηση του.

Εντός, της παιδικής βιβλιοθήκης το παιδί έρχεται σε επαφή με την ιστορία, την επιστήμη, την τέχνη, την τεχνολογία, την οικονομία, την κοινωνική και πολιτική οργάνωση, τη θρησκεία, τις αξίες και το λόγο του ανθρώπου. Μια παιδική βιβλιοθήκη είναι σχεδιασμένη κατάλληλα έτσι ώστε να απευθύνεται αποκλειστικά σε παιδιά.

Σε ένα περιβάλλον που αποτελεί χώρο συνάντησης μελέτης αλλά και παιχνιδιού, εκτός από έντυπο υλικό, υπάρχουν οπτικοακουστικά συστήματα, συλλογή βιντεοταινιών και CDs, τρισδιάστατα βιβλία και παιχνίδια καθώς και πλήθος άλλων δραστηριοτήτων.

Σε τακτική βάση, και απευθυνόμενες σε παιδιά της περιοχής, οργανώνονται διάφορες δραστηριότητες όπως αφιερώματα και προβολές παιδικών ταινιών, εκθέσεις, παρουσιάσεις βιβλίων, αναγνώσεις παραμυθιών και θεατρικές παραστάσεις.

Στο κτίριο της Βιβλιοθήκης, στο δεύτερο όροφο στεγάζεται και το παιδικό δανειστικό τμήμα το οποίο αποτελείται από 6.000 περίπου τόμους βιβλίων.

Η συλλογή προσφέρεται σε παιδιά ηλικίας 1 έως 12 ετών και για εφήβους, δίνοντας τους τη δυνατότητα να προσεγγίσουν και να εξοικειωθούν με την ανάγνωση βιβλίων.

Υπάρχει πλούσια συλλογή στη διάθεση των μικρών αναγνωστών, με παιδικά και εφηβικά λογοτεχνικά βιβλία, παραμύθια, εικονογραφημένα βιβλία, καθώς επίσης βιβλία γνώσεων και πληροφόρησης, τα οποία είναι ταξινομημένα με το σύστημα **DDC Dewey 20th ed.** (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Αναλυτικότερα η παιδική βιβλιοθήκη αποτελείται από:

- ❖ Βιβλία προσχολικής ηλικίας (εικονογραφημένες ιστορίες, βιβλία γνώσεων για μικρά παιδιά).
- ❖ Βιβλία για παιδιά ηλικίας 6 έως 8 ετών (εικονογραφημένα παραμύθια, μικρές ιστορίες).

- ❖ Βιβλία για παιδιά ηλικίας 9 έως 12 ετών (ελληνική και ξένη λογοτεχνία, περιπέτειες, πνευματικά παιχνίδια, θέατρο, ποίηση, κόμικς).
- ❖ Βιβλία για εφήβους (ελληνική και ξένη λογοτεχνία)
- ❖ Βιβλία γνώσεων (ιστορία, μυθολογία, θρησκεία, γεωγραφία, τέχνη κ.α.).
- ❖ Οπτικοακουστικό υλικό με ταινίες video και κασέτες παραμυθιών.
- ❖ CD-ROMs με θέματα φυσικής ιστορίας, τέχνης, ιστορίας, γεωγραφίας, θρησκείας, πολιτισμού κ.τ.λ. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Στο τέλος κάθε ταξινομικού αριθμού αναγράφεται το σύμβολο **(π)** που δηλώνει ότι το βιβλίο ανήκει στην παιδική βιβλιοθήκη. Οι υπόλοιπες κατηγορίες υποδιαιρούνται, όπως παρακάτω:

- ❖ ΕΙ Εικονογραφημένες ιστορίες
- ❖ ΕΠ Ελληνικά παραμύθια
- ❖ ΞΠ Ξένα παραμύθια
- ❖ ΕΛ Ελληνική λογοτεχνία
- ❖ ΞΛ Ξένη λογοτεχνία
- ❖ ΕΕΛ Εφηβική ελληνική λογοτεχνία
- ❖ ΕΞΛ Εφηβική ξένη λογοτεχνία
- ❖ ΕΕΛ Εφηβική ελληνική λογοτεχνία
- ❖ CL Ξενόγλωσση παιδική λογοτεχνία
- ❖ ΕΛ* Ελληνική παιδική λογοτεχνία (6-8 ετών)
- ❖ ΞΛ* Ξένη παιδική λογοτεχνία (6-8 ετών) (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.9 Δραστηριότητες Βιβλιοθήκης

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, θέλοντας να συμβάλει στην πνευματική ανάπτυξη και ηθική εξύψωση των μελών της, οργανώνει πληθώρα πνευματικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων. Οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται, σε ειδικά διαμορφωμένο

χώρο που έχει στη διάθεση της η Βιβλιοθήκη, στον πρώτο όροφο του κτιρίου όπου στεγάζεται, και απευθύνονται σε όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα αν είναι μέλη της ή όχι. Επιδίωξη της είναι, *να συντελέσει με κάθε πρόσφορο μέσο, στην πολιτιστική αγωγή και στην ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου των πολιτών του νομού Σερρών.* (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.9.1 Παρουσιάσεις βιβλίων

Στη σημερινή εποχή, η πλειονότητα των ανθρώπων έχει στραμμένο το βλέμμα και το ενδιαφέρον της στα σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα. Ωστόσο, δε θα πρέπει να παραβλεφθεί το γεγονός, ότι ο πολιτισμός έφτασε στο σημερινό επίπεδο ανάπτυξης, κυρίως λόγω της ευρείας διάδοσης της γνώσης. Άλλωστε, το βιβλίο είναι πολιτισμός, αφού τον διαδίδει, διατηρεί και τον δημιουργεί.

Τα τελευταία χρόνια, στην Ελλάδα παρατηρείται μια αύξηση της εκδοτικής παραγωγής. Κάθε χρόνο εκδίδονται χιλιάδες βιβλία είτε λογοτεχνικά, είτε γενικών θεμάτων. Η αύξηση αυτή, έχει σαν αποτέλεσμα οι αναγνώστες να κατακλύζονται από πληθώρα τεκμηρίων μην ξέροντας τι να επιλέξουν για να διαβάσουν. Και εδώ, ο ρόλος της βιβλιοθήκης είναι καταλυτικός, διότι διευκολύνει το κοινό στην προσπάθεια του για μια καλύτερη επιλογή, με παρουσιάσεις αξιόλογων βιβλίων, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην πνευματική κίνηση του τόπου.

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, από το 1995 πραγματοποιεί εκδηλώσεις για την παρουσίαση και υποστήριξη του ποιοτικού βιβλίου, σκοπεύοντας να προσελκύσει τον αναγνώστη, ώστε να αναπτύξει τα πνευματικά του ενδιαφέροντα, την καλαισθησία του και να αναβαθμίσει την ζωή. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

- Παρουσίαση του βιβλίου του Β. Κατσαρού με τίτλο, "Τα χειρόγραφα των μονών Τιμίου Προδρόμου Σερρών και Παναγίας Αχειροποίητου του Παγγαίου" (Δεκέμβριος 1995)
- Παρουσίαση του βιβλίου του Ε. Σ. Στάθη με τίτλο, "Το Σύνταγμα και ο Θούριος του Ρήγα" (Μάιος 1996)

- Παρουσίαση του βιβλίου του Θ. Γρηγοριάδη με τίτλο, "Ο Χορευτής στον Ελαιώνα" (Ιούνιος 1996)
- Παρουσίαση του βιβλίου του Μανόλη Γλέζου με τίτλο, "Η συνείδηση της Πετραίας γης " (Νοέμβριος 1997)
- Παρουσίαση του βιβλίου του Λευτέρη Μαραγκάκη με τίτλο, "Μετακομίσεις" (Μάρτιος 2000)
- Παρουσίαση του βιβλίου του Ευάγγελου Στράτη με τίτλο, "Ιστορία της Πόλεως των Σερρών", παρουσία του Παναγιώτατου Οικουμενικού Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίου του Α΄ (6/5/2001)
- Παρουσίαση του βιβλίου του Θεόδωρου Γρηγοριάδη με τίτλο, "Το Παρτάλι" (14/6/2001)
- Εκδήλωση προς τιμήν της Σερραίας παιδαγωγού Ευθαλίας Αδάμ (23 Νοεμβρίου 2001)
- Παρουσίαση του βιβλίου του Γιώργου Καρτέρη με τίτλο, "Ερωτες στην άκρη" (14/5/2003)
- Παρουσίαση του βιβλίου της Ευγενίας Φακίνου με τίτλο, "Ερως, θέρος, πόλεμος" (14/10/2003)
- Παρουσίαση του βιβλίου του Θεόδωρου Γρηγοριάδη με τίτλο, "Αλούζα χίλιοι κι ένας εραστές" (02/12/2005)
- Παρουσίαση του μυθιστορήματος του Κώστα Ακρίβου με τίτλο, "Πανδαιμόνιο " (17/03/2008)
- Παρουσίαση του βιβλίου της Ελένης Χατζηχρήστου με τίτλο, "Εξερευνώντας το Σύμπαν" (31/03/2008)
- Παρουσίαση του βιβλίου του Σερραίου συγγραφέα Ερρίκου Βλάχμπη με τίτλο, "ΑΝΗΣΥΧΑ ΧΡΟΝΙΑ " (07/04/2008)
- Παρουσίαση βιβλίου του συγγραφέα Γιάννη Ξανθούλη με τίτλο, "Του φιδιού το γάλα" (15/04/2008)
- Παρουσίαση βιβλίου του συγγραφέα Θεόδωρου Γρηγοριάδη με τίτλο, "Χάρτες " (26/05/2008) (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.9.2 Εκπαιδευτικά προγράμματα

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, σε συνεργασία με τα σχολεία και τους δασκάλους, διοργανώνει πληθώρα εκδηλώσεων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τους μαθητές. Ξενάγηση στο χώρο της βιβλιοθήκης και ενημέρωση για την λειτουργία και τις υπηρεσίες της αλλά και δημιουργική ενασχόληση για τα παιδιά, οργανώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, με σκοπό την προσέγγιση των παιδιών και τη βελτίωση της σχέσης τους με το βιβλίο. *Τα εκπαιδευτικά προγράμματα θεωρούνται ένα εναλλακτικό είδος διδασκαλίας και δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να αφομοιώσουν αποδοτικότερα τη διδακτέα ύλη μέσα από πρωτότυπες μορφές διδασκαλίας που προϋποθέτουν τη δραστηριοποίηση και την ενεργητική συμμετοχή τους.* (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Αναφορικά, μερικά από αυτά τα προγράμματα, που κατά καιρούς έχουν διοργανωθεί από την Βιβλιοθήκη είναι:.

- "Γη έτος...2070" Δ. Τραγάκης (Απρίλιος 2008)
- "Τριγωνοψαρούλης – Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου"
(Απρίλιος 2008)
- "Διαβάστε είναι μεταδοτικό - Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου"
(Απρίλιος 2006)
- "Το μεγαλείο του ουρανού" (Νοέμβριος 2004 – Μάρτιος 2005)
- "Ταξιδεύοντας τον Παπαδιαμάντη" (Φεβρουάριος – Απρίλιος 2003)
- "Υγρότοποι – Λίμνη Κερκίνη" (Μάιος 1997)
- "Αρχαία Ελληνικά Αγγεία" (Φεβρουάριος 1997)
- "Κυκλαδίτικος Πολιτισμός" (Νοέμβριος 1996)
- "Το ιερό της Ακροπόλεως" (Μάιος 1996)
- "Η Ζωφόρος του Παρθενώνα" (Μάρτιος 1996)
- "Η χελώνα Καρέττα- Καρέττα" (Φεβρουάριος 1996)
- "Οι πόλεις η πόλη μας" (Οκτώβριος – Νοέμβριος 1995) (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.9.3 Λογοτεχνικά Σεμινάρια

Η Βιβλιοθήκη, παράλληλα με την βασική της λειτουργία, διοργανώνει τα τελευταία δέκα χρόνια, λογοτεχνικά σεμινάρια σε συνεργασία με διακεκριμένους λογοτέχνες. Με κίνητρο να φέρει το αναγνωστικό κοινό πιο κοντά στο βιβλίο και να αναπτύξει τη μεταξύ τους σχέση, έχει προβεί στη καθιέρωση των σεμιναρίων αυτών.

Μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί τέσσερις κύκλοι λογοτεχνικών σεμιναρίων και έχουν διαβαστεί συγγραφείς από όλο τον κόσμο που αντιπροσωπεύουν σχεδόν όλα τα λογοτεχνικά κινήματα.

Ο πρώτος κύκλος πραγματοποιήθηκε κατά τα έτη 1999-2000, και αναφερόταν στους σημαντικότερους συγγραφείς του 20^{ου} αιώνα, όπως ο Τζόζεφ Κόνραντ, ο Τόμας Μαν, ο Φραντς Κάφκα και πολλοί άλλοι που αντιπροσωπεύουν το κίνημα του μοντερνισμού.

Μετά την θερμή ανταπόκριση του κοινού στο πρώτο κύκλο σεμιναρίων, οργανώθηκε από την Βιβλιοθήκη ο δεύτερος κύκλος. Σαν θέμα του, είχε τη παρουσίαση Ελλήνων συγγραφέων και των έργων τους, όπως ο Στρατής Δούκας, η Μέλπω Αξιώτη, ο Στρατής Τσίρκας, ο Κώστας Ταχτσής, που επιλέχθηκαν ανάμεσα από πλήθος άλλων λογοτεχνών, κυρίως για την ιδεολογία τους και τον τρόπο ζωής τους.

Στον τρίτο και τέταρτο κύκλο, το κοινό απόλαυσε την ανάγνωση σύγχρονων μυθιστορημάτων με την υπογραφή πολυβραβευμένων συγγραφέων με διεθνή αναγνώριση. Επιπλέον, ο αναγνώστης είχε την ευκαιρία να συμμετάσχει ενεργά στις συζητήσεις, γύρω από τις τεχνικές και τα στοιχεία του μυθιστορήματος, αλλά και στο σχολιασμό των βιβλίων που διαβάστηκαν. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται ο σκοπός της Βιβλιοθήκης, *που είναι η ενθάρρυνση της φιλαναγνωσίας και η ώθηση του αναγνώστη στην μελέτη αξιόλογων βιβλίων.* (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.9.4 Κινηματογραφική Λέσχη

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, ως ένα από τα σημαντικότερα πολιτιστικά κέντρα του νομού, δίνει την ευκαιρία στους πολίτες να συμμετάσχουν σε ένα ακόμη μαγευτικό ταξίδι στο χώρο του βιβλίου, πραγματοποιώντας προβολές κινηματογραφικών ταινιών που βασίζονται σε διεθνή πολυδιαβασμένα βιβλία. *Επιδίωξη της είναι ανάδειξη της σχέσης ανάμεσα στις πιο καθοριστικές απολαύσεις του πολιτισμού: το βιβλίο και την εικόνα.*

Το γεγονός, ότι οι περισσότερες κινηματογραφικές ταινίες, τουλάχιστον στον δυτικό κόσμο, βασίζονται σε βιβλία, ώθησε τη Βιβλιοθήκη να φέρει τους πολίτες σε επαφή με αυτά, μέσω της προβολής αξιόλογων ταινιών.

Η προσπάθεια αυτή, ξεκίνησε μέσα στο 2008 παρουσιάζοντας ταινίες από όλο τον κόσμο και τείνει να γίνει θεσμός για την πόλη των Σερρών. Οι προβολές γίνονται στον 1ο όροφο της Βιβλιοθήκης και η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό. Ο εισηγητής του προγράμματος, παραθέτει μία σύντομη εισαγωγή πριν από κάθε προβολή και στο τέλος της ακολουθεί συζήτηση μεταξύ των παραβρισκόμενων σχετικά με το περιεχόμενο της ταινίας. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Η ανταπόκριση του κόσμου είναι μεγάλη και ενθαρρυντική για τη συνέχιση της κινηματογραφικής λέσχης.

Μερικές από τις ταινίες που έχουν προβληθεί είναι οι εξής:

- Προβολή της ταινίας με τίτλο, "**Φτάνει να είμαστε μαζί**" ("**Ensemble c'est tout**") που σκηνοθέτησε ο Κλοντ Μπερί.
- Προβολή της ταινίας με τίτλο, "**Ο κύριος Ιμπραήμ**" που σκηνοθέτησε ο **Φρανσουά Ντυπερόν**.
- Προβολή της ταινίας με τίτλο, "**Εγώ δεν φοβάμαι**" που σκηνοθέτησε ο **Νικολό Αμανίτι**.
- Προβολή της ταινίας με τίτλο, "**Η συνωνυμία**" (**The Namesake**) που σκηνοθέτησε η **Μίρα Ναϊρ**.
- Προβολή της ταινίας με τίτλο, "**Enduring Love**" (Έμμονη Αγάπη) που σκηνοθέτησε ο **Roger Michell**.

- Προβολή της ταινίας με τίτλο, **"84 Charing Cross Road"** που σκηνοθέτησε ο **David Jones**. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.9.5 Κινητή βιβλιοθήκη

Μπορεί η πλειονότητα των ανθρώπων να έχει στραμμένα τα βλέμματα και το

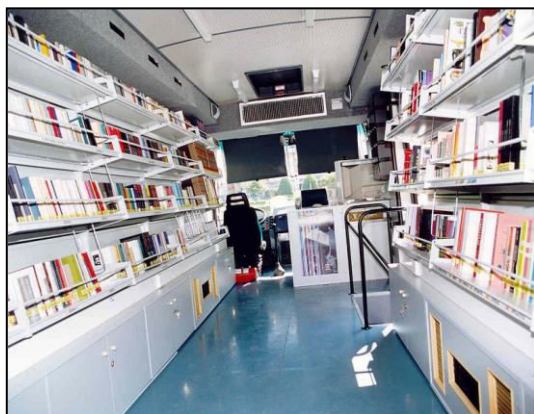
ενδιαφέρον της στα σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα όπως είναι οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ωστόσο δεν θα πρέπει να παραβλέπουμε ότι, αν ο πολιτισμός έφτασε στο σημερινό επίπεδο ανάπτυξης, αυτό οφείλεται κυρίως στο βιβλίο.

Η προσφορά του βιβλίου στη μόρφωση και στη γνώση είναι ανεκτίμητη. Σε αυτό,

καταγράφηκαν οι ανθρώπινες εμπειρίες κάθε ιστορικής εποχής και με αυτό κληροδοτήθηκαν στους μεταγενέστερους, ως ιστορικά επιτεύγματα.

Το βιβλίο, καταργεί τις τοπικές αποστάσεις και μέσω της Κινητής Βιβλιοθήκης δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές που διαμένουν σε απομακρυσμένες περιοχές, να έρθουν σε επαφή με αυτό.

Οι Κινητές Βιβλιοθήκες, λειτουργούν ως παραρτήματα των σταθερών βιβλιοθηκών και προσφέρουν στους μαθητές έναν περιβάλλον γνωριμίας και εξοικείωσης με το βιβλίο και τη γνώση καθώς, και ένα χώρο μάθησης και πληροφόρησης. Επιπλέον, αποτελούν μία πηγή πληροφόρησης και για τους εκπαιδευτικούς, εξασφαλίζοντάς τους το απαραίτητο υλικό που απαιτείται για την εκπαιδευτική διαδικασία των σχολείων. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Συγχρόνως, αποτελούν και μέσο ψυχαγωγίας και ενημέρωσης για τους πολίτες απομακρυσμένων επαρχιών, που δεν έχουν την ευκαιρία και τη δυνατότητα να επισκεφτούν τις σταθερές βιβλιοθήκες των πόλεων.

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη

Σερρών συμμετέχει στο έργο "**Υποστήριξη της Εκπαιδευτικής Πράξης από Κινητές Βιβλιοθήκες**" του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Β΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και θα ολοκληρωθεί από το Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Η Κινητή Μονάδα της Βιβλιοθήκης, καλύπτει τις ανάγκες των σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπου δεν προβλέπεται η ίδρυση Σχολικών Βιβλιοθηκών ή δεν διαθέτουν χώρους για Βιβλιοθήκη. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Με την έναρξη της λειτουργίας της κινητής Βιβλιοθήκης επιτυγχάνονται οι εξής στόχοι :

- *Αντιμετωπίζεται άμεσα η έλλειψη σχολικής Βιβλιοθήκης εκεί που δεν λειτουργεί και εξασφαλίζεται η σύνδεση της σχολικής μονάδας με τα εθνικά και διεθνή κέντρα πληροφόρησης.*
- *Εξασφαλίζεται η απαραίτητη υποστήριξη στην εκπαιδευτική διαδικασία των σχολείων και ειδικότερα στην πληρέστερη εφαρμογή του αναλυτικού προγράμματος, την εκμάθηση της άντλησης πληροφοριών και στη γενική ψυχαγωγία των διδασκόντων και διδασκομένων.*
- *Διαμορφώνεται σταδιακά η απαραίτητη υποδομή και τεχνογνωσία για την εξάπλωση του θεσμού των σχολικών Βιβλιοθηκών σε όλες τις σχολικές μονάδες.*
- *Παρέχονται υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και αξιοποιείται καλύτερα και με ποιο σύγχρονα μέσα το υλικό που διαθέτουν.*
- *Εξασφαλίζεται η διασύνδεση της σχολικής κοινότητας με την τοπική κοινωνία και τους τοπικούς φορείς. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)*

Η κινητή βιβλιοθήκη αποτελείται από λεωφορειακό πλαίσιο MAN τύπου 11.220 HOCL και αμάξωμα το οποίο είναι πλήρως διαμορφωμένο και εξοπλισμένο για την υποδοχή, έκθεση, δανεισμό βιβλίων καθώς και λοιπού οπτικοακουστικού υλικού που προβλέπεται.

*Τέλος, στην αναμενόμενη ευρύτερη ανάπτυξη του **Δικτύου Σχολικών Βιβλιοθηκών**, η κινητή μονάδα της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών θα παρέχει το κατάλληλο περιβάλλον για τη διασύνδεση με το δίκτυο των ελληνικών Βιβλιοθηκών του οποίου είναι μέλος. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)*

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών συμμετέχοντας στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση** του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, που χρηματοδοτήθηκε από το **Β΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης**, ολοκλήρωσε με επιτυχία την Α΄ φάση του έργου "**Υποστήριξη της Εκπαιδευτικής Πράξης από Κινητές Βιβλιοθήκες**".

Η Κινητή βιβλιοθήκη Σερρών πραγματοποίησε τρεις (3) κύκλους δανεισμού βιβλίων στις σχολικές μονάδες των νομών Σερρών και Δράμας που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Ο κάθε κύκλος είχε διάρκεια τριάντα (30) ημέρες.

Η εφαρμογή του προγράμματος ξεκίνησε στις **8-1-2001** και ολοκληρώθηκε στις **5-4-2001**. Από τα τριάντα οκτώ (38) σχολεία του προγράμματος τα είκοσι οκτώ (28) ήταν Γυμνάσια, τα οκτώ (8) Ενιαία Λύκεια και τα δύο (2) Τ.Ε.Ε. Ο αριθμός των μαθητών όλων των σχολείων ήταν **3.100**. Ο κάθε μαθητής είχε τη δυνατότητα να δανειστεί ένα (1) τεκμήριο. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.9.6 Εκδόσεις - Εκδοθέντα Βιβλία

Η Βιβλιοθήκη, ως ένας πνευματικός και πολιτιστικός πυρήνας του νομού Σερρών, έχει να επιδείξει αξιοσημείωτη εκδοτική δραστηριότητα με βιβλία που αφορούν την περιοχή, στοχεύοντας στη διαφύλαξη, ανάδειξη και προβολή του πολιτισμού.

Διευκολύνοντας με αυτόν τον τρόπο, τους ενδιαφερόμενους πολίτες να έρθουν σε επαφή με θέματα ιστορικά, κοινωνικά, πολιτιστικά και εικαστικά.

Η σειρά των εκδόσεών της φέρει τον τίτλο "**Σειρά εκδόσεων για την πόλη και το νομό Σερρών**".

*Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί **8 βιβλία**, από τα οποία τα επτά εντάσσονται στη σειρά εκδόσεων και ένα είναι εκτός σειράς.*

- *ΑΙ ΣΕΡΡΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΑΣΤΕΙΑ ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΑ ΣΕΡΡΑΣ ΚΑΙ Η ΜΟΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ* (Π. Παπαγεωργίου)
- *ΩΔΕΙΟΝ ΣΕΡΡΩΝ 'ΟΡΦΕΥΣ' 1934-1940* (Γ. Αγγελιοπλάστη)

- ΤΑ ΝΕΟΚΛΑΣΙΚΑ ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ (Χ. Μελλίδη)
- ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΜΟΝΩΝ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΑΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΓΓΑΙΟΥ (Β. Κατσαρού)
- ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΕΡΡΩΝ (Π. Σαμσάρη)
- ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΡΩΝ (Ε. Στράτη)
- ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ (1828-1998) (Γ. Αγγειοπλάστη)
- ΤΑ ΠΕΤΡΙΝΑ ΓΕΦΥΡΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ (Α. Τιλκίδη) (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.9.7 Δικτυακός τόπος της Βιβλιοθήκης

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, παρακινούμενη από την κοινή διαπίστωση ότι η εξέλιξη του παγκόσμιου ιστού και η ραγδαία ανάπτυξη των τεχνολογιών αποτελεί στη σημερινή κοινωνία, ένα χώρο συνεχούς αύξησης και προσφοράς ποικίλων δραστηριοτήτων, προχώρησε στη δημιουργία της ιστοσελίδας της.

Στον Δικτυακό τόπο της Βιβλιοθήκης, ο χρήστης μπορεί να βρει τις απαραίτητες και χρήσιμες πληροφορίες για τις υπηρεσίες που προσφέρει η Βιβλιοθήκη, για τον τρόπο λειτουργίας, τον εξοπλισμό της, καθώς επίσης και να αναζητήσει τα βιβλία και τα περιοδικά που τον ενδιαφέρουν.

Επιπλέον, παρέχει στους δημότες κάθε είδους πληροφορία για το δήμο, τις δημοτικές επιχειρήσεις, τα νομικά πρόσωπα της περιοχής, τους χώρους ψυχαγωγίας, προσφέροντας τους καθημερινή και έγκυρη ηλεκτρονική ενημέρωση.

Μέσω του ηλεκτρονικού καταλόγου της Βιβλιοθήκης (OPAC) υπάρχει η δυνατότητα αναζήτησης βιβλιογραφικών πληροφοριών για το υλικό της συλλογής της (έντυπες μονογραφίες, περιοδικά, οπτικοακουστικό υλικό, κ.ά.) Δίνεται η δυνατότητα καθημερινά στο κοινό να παρακολουθεί τα διάφορα νέα κοινωνικά, πολιτικά, πολιτιστικά, αθλητικά κλπ. σε συνεργασία με τις τοπικές

εφημερίδες της πόλης των Σερρών. Καθώς επίσης, στην ιστοσελίδα προτείνονται διάφορες χρήσιμες συνδέσεις στο διαδίκτυο, είτε στην Ελλάδα είτε στον υπόλοιπο κόσμο που καλύπτουν πολλά από τα ενδιαφέροντα των χρηστών.

Στόχος της Βιβλιοθήκης είναι, η καθημερινή αμφίδρομη επικοινωνία με τους χρήστες από απόσταση, λαμβάνοντας τα σχόλια και τις παρατηρήσεις τους για θέματα και δραστηριότητες που αφορούν το νομό και την ευρύτερη περιοχή.

Η δημιουργία και η ανανέωση της ιστοσελίδας, πραγματοποιούνται από το εξειδικευμένο προσωπικό της Βιβλιοθήκης, που ενημερώνει και δημοσιεύει καθημερινά στην ιστοσελίδα χρήσιμο υλικό που αφορά την τοπική κοινωνία. Επίσης, παρέχει πρόσβαση και σε άλλες τοπικές ή απομακρυσμένες πηγές πληροφοριών. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.9.8 Υπηρεσίες προς Μετανάστες

Οι σύγχρονες βιβλιοθήκες, συν των άλλων υπηρεσιών που παρέχουν έχουν στόχο την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ανταλλαγή απόψεων σχετικά με ζητήματα συμπεριφοράς σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον και παροχής υπηρεσιών βιβλιοθήκης, σε οικονομικούς μετανάστες και πρόσφυγες.

Η Βιβλιοθήκη, αντιλαμβανόμενη ολοένα και περισσότερο το ρόλο της ως τόπος κοινωνικής ενσωμάτωσης, βοηθάει τους μετανάστες να εγκλιματιστούν στο καινούργιο τους περιβάλλον προσφέροντάς τους βιβλία στη μητρική τους γλώσσα.

Ως χώρος προσφοράς υπηρεσιών σε άτομα ανεξάρτητα από την καταγωγή τους, χτίζει τη συλλογή της με βάση τις ανάγκες που προκύπτουν από την καθημερινή τους ζωή στον τόπο που επέλεξαν να ζήσουν.

Μαθαίνει στους μετανάστες, μέσω της εκπαίδευσης χρηστών, τις λειτουργίες της Βιβλιοθήκης και πώς να τη χρησιμοποιούν για την καλύτερη κάλυψη των αναγκών τους. Η Βιβλιοθήκη, προσφέρει ένα ευρύ φάσμα μεθόδων εκμάθησης της τοπικής γλώσσας ως ξένης γλώσσας, με την παροχή λεξικών, εύκολων αναγνωσμάτων και βιβλίων ασκήσεων, που έχει εντάξει στην συλλογή της.

Ακόμη, υπάρχουν σημεία μελέτης για όσους θέλουν να μάθουν ή να μελετήσουν την ελληνική γλώσσα μέσα στο χώρο της βιβλιοθήκης.

Το προσωπικό της, είναι εκπαιδευμένο και με τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες που διαθέτει, είναι σε θέση να παρέχει πληροφορίες σε πιθανές απορίες της ειδικής αυτής ομάδας χρηστών. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

Επίσης, οι βιβλιοθηκονόμοι μελετούν τα στατιστικά στοιχεία, δηλαδή πόσοι μετανάστες υπάρχουν και από ποιες χώρες, ώστε να γίνει η αγορά του έντυπου και μη έντυπου υλικού που απαιτείται. Σημαντική επίσης είναι και η συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες και τοπικούς φορείς, ώστε η ενσωμάτωση των ατόμων αυτών να είναι γρήγορη και ποιο ουσιαστική. Κατά καιρούς διοργανώνονται ποικίλες πολιτιστικές εκδηλώσεις με θέματα είτε τοπικού ενδιαφέροντος είτε του τόπου από όπου κατάγονται οι μετανάστες. Η αξιολόγηση των υπηρεσιών και των προγραμμάτων και η συνεχής εκπαίδευση των βιβλιοθηκονόμων της Βιβλιοθήκης, είναι παράγοντες που παίζουν σημαντικό ρόλο στην ενσωμάτωση των μεταναστών και των προσφύγων. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

3.9.9 Φ.Ε.Κ

Στη Βιβλιοθήκη, υπάρχουν ΦΕΚ από το 1950 μέχρι το 2003 σε έντυπη μορφή, τα οποία όμως βρίσκονται σε χώρο που δεν έχει πρόσβαση το κοινό, στο υπόγειο του κτιρίου όπου στεγάζεται η Βιβλιοθήκη. Επίσης, η συνδρομή με το εθνικό τυπογραφείο, ξεκίνησε το 1976 και υφίσταται έως σήμερα. (Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, 2008)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

4.1 Επιστήμη και Επιστημονική έρευνα

Παλιότερα, η διαδικασία μετάβασης από την μια εποχή στην άλλη, γινόταν με πιο σταθερούς ρυθμούς. Από τις αρχές, όμως του εικοστού αιώνα και ύστερα, οι ρυθμοί αυτοί επιταχύνθηκαν και μεταβλήθηκαν σε ραγδαία εξέλιξη. Μέσα σε λίγες μόνο δεκαετίες άλλαξε ριζικά η μορφή του κόσμου. Η αλλαγή αυτή οφείλεται, κυρίως, στην εκπληκτική πρόοδο της επιστήμης.

Ετυμολογικά, η επιστήμη είναι η καλή γνώση των πραγμάτων και προέρχεται εκ του *επίσταμαι*, γνωρίζω *καλώς*. Με τον όρο επιστήμη, αντιλαμβάνονται καλύτερα οι γνώσεις που προκύπτουν από τη συστηματική μελέτη των φυσικών και κοινωνικών φαινομένων.

Οι επιστήμες μπορούν να διακριθούν σε φυσικές και κοινωνικές ή ανθρωπιστικές. Οι μεν ερευνούν τους νόμους της φύσης, οι δε μελετούν την κοινωνική ζωή και τον άνθρωπο. Η ανάπτυξη των φυσικών και κοινωνικών επιστημών σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, καθορίζεται από τις άμεσες ανάγκες του ανθρώπου.

Η επιστήμη έχει δυναμική έννοια, είναι ο τρόπος με τον οποίο μπορούμε να μαθαίνουμε καλώς. Ένα σώμα δεδομένων και εξακριβωμένων γνώσεων, μέθοδοι και μηχανισμοί καταγραφής, διάδοσης και επικοινωνίας της νέας γνώσης, αποτελούν την απαραίτητη υποδομή ώστε να συνεχίζουμε προς νέες κατευθύνσεις: η επιστήμη αναζητεί νέες γνώσεις. (Πιέρρος, 2000 :1)

Βάση της επιστημονικής έρευνας και σκέψης είναι ο ορθός λόγος. Γι' αυτό και η επιστήμη αναπτύχθηκε σε ιστορικές περιόδους και σε κοινωνίες στις οποίες επικράτησε ο ορθολογισμός. Σύμφωνα με τον *Πιέρρο*, *επιστήμη είναι η ορθολογική και μεθοδική έρευνα της πραγματικότητας και ταυτόχρονα η συστηματική οργάνωση της γνώσης που προκύπτει από την έρευνα αυτή, άρα επιστήμη είναι η παραγωγή καινούργιας γνώσης και έγκυρη παρουσίαση της.* (Πιέρρος, 2000: 8)

4.2 Χαρακτηριστικά της Επιστημονικής Έρευνας

Κάθε επιστημονική έρευνα που πραγματοποιείται, έχει σαν στόχο της την αναζήτηση νέων γνώσεων. Με τη βοήθεια της κατάλληλης μεθοδολογίας που χρησιμοποιείται ανάλογα με την έρευνα, επιτυγχάνεται το σωστό αποτέλεσμα. Σε κάθε έρευνα είναι απαραίτητη η ανάλυση της μεθόδου, ο έλεγχος και η αξιολόγηση της, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιήθηκε.

Τα κύρια χαρακτηριστικά μιας επιστημονικής έρευνας είναι:

- Η επιστημονική έρευνα, ασχολείται με τη συγκέντρωση, την ανάλυση και την ερμηνεία νέων στοιχείων. Ο ερευνητής αρχικά, θα πρέπει να έχει μελετήσει όλη τη σχετική βιβλιογραφία, για να είναι σε θέση να καθορίσει κατά πόσο η δική του ερευνητική προσπάθεια αποτελεί πρωτότυπη συμβολή στην επιστήμη.
- Μια έρευνα έχει σαν σκοπό της, κάθε φορά τη λύση ενός συγκεκριμένου προβλήματος, το οποίο ορίζεται ως η σχέση και η αλληλεπίδραση μεταξύ δύο ή περισσότερων μεταβλητών. Η μία από τις μεταβλητές μπορεί να είναι η αιτία και η άλλη το αποτέλεσμα. (Θεοφανίδης, 1998)
- Η επιστημονική έρευνα στηρίζεται στην προσεκτική παρατήρηση και στη συστηματική περιγραφή. Για τη βελτίωση της παρατήρησης των φαινομένων, την καταγραφή των παρατηρήσεων, τους αριθμητικούς υπολογισμούς και την ανάλυση των δεδομένων, ο ερευνητής επιλέγει κάθε φορά τα κατάλληλα μέσα συλλογής υλικού.
- Η επιστημονική έρευνα χαρακτηρίζεται από μια προσεκτικά σχεδιασμένη διαδικασία. Οι διαδικασίες που χρησιμοποιεί ο ερευνητής, τα δεδομένα που συγκεντρώνει και τα συμπεράσματα που εξάγει, πρέπει να στηρίζονται στην αυστηρή λογική ανάλυση.
- Η επιστημονική έρευνα, δίνει έμφαση στην ανακάλυψη γενικών αρχών και στη διατύπωση θεωριών. Τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η έρευνα δεν αφορούν μόνο τη συγκεκριμένη ομάδα η οποία μελετήθηκε, αλλά το σύνολο των ομοειδών περιπτώσεων.
- Η επιστημονική έρευνα απαιτεί υπομονή και χρόνο για να ολοκληρωθεί. Ο ερευνητής συχνά συναντά δυσκολίες όπως, άρνηση

συνεργασίας, έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού, οικονομικές δυσκολίες.

- Τέλος, μια επιστημονική έρευνα απολήγει σε μια γραπτή μελέτη που θα είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου. Για να μπορέσει ο αναγνώστης να έχει όλες τις πληροφορίες σχετικά με την πορεία της έρευνας, η μελέτη θα πρέπει να έχει συνταχθεί προσεκτικά, να περιγράφεται η διαδικασία με κάθε λεπτομέρεια, να τεκμηριώνονται οι πληροφορίες και τα αποτελέσματα να παρατίθενται σωστά και να αιτιολογούνται πλήρως. (Θεοφανίδης, 1998)

4.3 Μεθοδολογική πορεία της έρευνας

Σε αυτό το τμήμα της ερευνητικής μελέτης γίνεται μια λεπτομερής και εμπειριστατωμένη παρουσίαση της μεθοδολογικής πορείας που ακολουθήθηκε κατά τη διάρκεια της έρευνας. Δίνονται πληροφορίες τόσο για το δείγμα των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα, όσο και για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για τη συλλογή των δεδομένων καθώς και το υλικό που χρησιμοποιήθηκε. Σκοπός, της παρούσας έρευνας, είναι να προσδιοριστεί η χρήση της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών, καθώς και οι προοπτικές ανάπτυξης της.

Οι επιμέρους στόχοι της έρευνας που διερευνήθηκαν μέσω του Ερωτηματολογίου, αποσκοπούν να παρουσιάσουν τα εξής:

- Τα χαρακτηριστικά των χρηστών που επισκέπτονται την Βιβλιοθήκη, σε θέματα που αφορούν την εθνικότητα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μελών της, ώστε η τελευταία να μπορεί να κρίνει ανάλογα για τις μελλοντικές της επιδιώξεις.
- Το πόσο οικεία είναι η Βιβλιοθήκη στους χρήστες της και σε ποιο βαθμό αποτελεί τόπο επίσκεψης κατά τη διάρκεια λειτουργίας της.
- Τον πραγματικό ρόλο της Βιβλιοθήκης τόσο στην σύγχρονη όσο και στην διαπολιτισμική κοινωνία που μας περιβάλλει.
- Το βαθμό χρήσης της Βιβλιοθήκης από τους χρήστες και τις κυριότερες πληροφοριακές ή άλλες ανάγκες που οι χρήστες επιδιώκουν να καλύψουν επισκεπτόμενοι την Βιβλιοθήκη.

- Το κατά πόσο το υλικό και η συλλογή της Βιβλιοθήκης ανταποκρίνεται στις ανάγκες των χρηστών της
- Την αναβάθμιση του υλικού της Βιβλιοθήκης και τον εμπλουτισμό της με υλικό που να ανταποκρίνεται στην σύγχρονη κοινωνία.
- Τις προτιμήσεις, τα ενδιαφέροντα, αλλά και τις προτάσεις των χρηστών σχετικά με το υλικό, τη συλλογή και τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης.
- Την λειτουργία των διάφορων υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης, το κατά πόσο οι υπηρεσίες αυτές ανταποκρίνονται στις ανάγκες των χρηστών και την πιθανότητα αναβάθμισης τους στο μέλλον με σύγχρονα μέσα.
- Την υφή των εκδηλώσεων, το κοινό στο οποίο απευθύνονται και την πιθανότητα βελτίωσης τους ως προς το περιεχόμενο αλλά και ως προς το σκοπό που οι παραπάνω επιτελούν.
- Την συμμετοχή του κοινού στις εκδηλώσεις, και κατά πόσο οι τελευταίες ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα του κοινού.
- Την πιθανότητα να βρεθούν λύσεις για την καλύτερη λειτουργία και μελλοντική ανάπτυξη της Βιβλιοθήκης.
- Τη γνώμη των χρηστών σχετικά με τις μελλοντικές προοπτικές της Βιβλιοθήκης
- Τις προτάσεις των χρηστών για βελτίωση και ανάπτυξη της Βιβλιοθήκης.

4.3.1 Το Δείγμα

Για να μπορέσει να πραγματοποιηθεί μια επιστημονική έρευνα, απαιτείται η κατασκευή μιας αντιπροσωπευτικής ομάδας ή οποία θα λειτουργεί ως μικρογραφία της αρχικής ομάδας. Δεδομένου, ότι είναι αδύνατο να μελετηθεί η συμπεριφορά δεκάδων ή εκατοντάδων χιλιάδων ατόμων, κρίνεται αναγκαία η μελέτη αυτού του ενδεικτικού τμήματος του πληθυσμού.

Η μικρή ομάδα η οποία μελετάτε κάθε φορά, ονομάζεται δείγμα και το σύνολο των ομοειδών περιπτώσεων στο οποίο γενικεύονται τα δεδομένα του δείγματος, ονομάζεται πληθυσμός. *Ο όρος πληθυσμός εννοείται με την στατιστική του έννοια και σημαίνει ένα σύνολο (ατόμων, αντικειμένων κ. λ. π.), δηλαδή μονάδων των οποίων τα χαρακτηριστικά ενδιαφερόμαστε να μελετήσουμε.* (Λαμπίρη – Δημάκη και Παπαχρίστου, 1995)

Το μέγεθος του δείγματος και ο τρόπος επιλογής του, είναι δύο βασικοί παράγοντες, που συνήθως καθορίζουν την αντιπροσωπευτικότητα ενός δείγματος. Το καλύτερο μέγεθος του δείγματος είναι εκείνο που εξασφαλίζει ώστε να περιλαμβάνονται στο δείγμα όλα τα χαρακτηριστικά του πλήθους. Όσο μεγαλύτερο είναι το δείγμα, και όσο πιο σωστά έχει επιλεγεί, τόσο οι πιθανότητες σφαλμάτων στην αντιπροσώπευση μειώνονται. Φυσικά, ιδανικό δείγμα είναι το ίδιο το πλήθος. (Δημητρόπουλος, 1994 : 59)

Η εξασφάλιση ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος, επιτυγχάνεται μέσω της τυχαίας δειγματοληψίας. Κύριο χαρακτηριστικό της τυχαίας δειγματοληψίας, είναι ότι κάθε μέλος του πληθυσμού έχει την ίδια πιθανότητα να επιλεγεί στο δείγμα.

Σύμφωνα με τον Πιέρρο (2000 : 30), εάν επιλέξουμε ένα τυχαίο δείγμα τότε αυτό είναι αντιπροσωπευτικό του συνολικού πληθυσμού. Η έννοια τυχαίου προέρχεται από την στατιστική και σημαίνει ότι κάθε μονάδα του πληθυσμού έχει τις ίδιες πιθανότητες να επιλεγεί.

Το βασικό πλεονέκτημα της μεθόδου αυτής είναι ότι ελαττώνεται ο χρόνος διεξαγωγής της έρευνας και το κόστος της σε σημαντικό βαθμό.

Ο πληθυσμός της έρευνας μας αποτελείται από διαφορετικά στρώματα – εκπαίδευσης, φύλου, ηλικίας κ.α- και ορίζεται από τέσσερις παραμέτρους: το στοιχείο, την μονάδα δειγματοληψίας, την έκταση και τον χρόνο.

Στοιχείο: Όλοι οι χρήστες της βιβλιοθήκης που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες της.

Μονάδα δειγματοληψίας: Είναι η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, που περιέχει όλους τους ερωτώμενους του πληθυσμού απ' όπου και θα ληφθεί το δείγμα.

Έκταση: Στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών.

Χρόνος: Τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο του 2008. (Σταθακόπουλος, 1997)

Ο πληθυσμός, στον οποίο απευθύνεται η συγκεκριμένη έρευνα, είναι όλα τα μέλη της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών. Σύμφωνα, με τα επίσημα στοιχεία που έχει στην κατοχή της η Βιβλιοθήκη ο αριθμός των χρηστών ανέρχεται σε 20.000 εγγεγραμμένα μέλη.

Δεδομένου, ότι η βιβλιοθήκη εξυπηρετεί δημότες από όλους τους δήμους του νομού Σερρών, στον πληθυσμό συγκαταλέγονται μέλη όλων των ειδικοτήτων

και επαγγελματιών, όπως δημόσιοι και ιδιωτικοί υπάλληλοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, φοιτητές, μαθητές, νοικοκυρές, συνταξιούχοι, ερευνητές αλλά και άνεργοι.

Καθώς επίσης και πολλοί οικονομικοί μετανάστες, οι οποίοι συντελούν σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής και έχουν ένα ενεργό ρόλο στην τοπική κοινωνία.

4.3.2 Το δείγμα σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια

Παρακάτω, δίνονται τα ποσοστά του δείγματος με βάση το φύλο, και την εκπαίδευση της αντιπροσωπευτικής ομάδας (βλ. Ερωτηματολόγιο).

1. Φύλο

Σύμφωνα με το φύλο των ερωτηθέντων ο πληθυσμός κατανέμεται ως εξής: Το μεγαλύτερο ποσοστό της Βιβλιοθήκης 66,7% αποτελείται από γυναίκες, ενώ το 33.3% είναι άνδρες. Παρατηρείται, δηλαδή ότι οι γυναίκες συμμετέχοντες χρήστες είναι διπλάσιες από τους άνδρες χρήστες.

Φύλο	Συχνότητα	%
Γυναίκες	100	66,7%
Άνδρες	50	33.3%
Σύνολο	150	100%

2. Εκπαίδευση

Σύμφωνα, με το επίπεδο μόρφωσης των ερωτηθέντων ο πληθυσμός αυτός κατανέμεται ως εξής: Διακρίνουμε, πως το 26,7% του πληθυσμού έχουν αποφοιτήσει από κάποιο ΤΕΙ, το 24,7% έχουν μέση εκπαίδευση, το 20% έχουν Ανώτατη εκπαίδευση και κατά πολύ μικρότερα ποσοστά συγκεντρώνουν οι υπόλοιπες κατηγορίες.

Εκπαίδευση	%
Δημοτικό	5,3%
Γυμνάσιο	16,7%
Λύκειο	27,7%
ΙΕΚ	4%
ΤΕΙ	26,7%
ΑΕΙ	20%
Μεταπτυχιακό	2,7%

4.4 Η διαδικασία που ακολουθήθηκε στην συγκεκριμένη έρευνα

Το δείγμα στη συγκεκριμένη έρευνα, αποτελείται από χρήστες της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών. Το σύνολο των ερωτηθέντων ανέρχεται στους 150 χρήστες. Αξίζει να σημειωθεί ότι το σύνολο των ερωτηθέντων, αποφασίσθηκε από την αρχή της έρευνας, ότι θα ανέρχεται στους 150 χρήστες. Αριθμός που θεωρείτο, ιδανικός για σαφή και ακριβή αποτελέσματα. Επίσης, αποφασίστηκε εξ' αρχής το δείγμα να λαμβάνεται , το διάστημα μεταξύ 11 και 13:00 τις πρωινές ώρες και 19:00 με 20:30 το απόγευμα των δύο ημερών που λειτουργούσε η Βιβλιοθήκη, λόγω της μεγαλύτερης προσέλευσης του κοινού σε σχέση με άλλες χρονικές περιόδους κατά τη διάρκεια λειτουργίας της. Η δειγματοληψία πραγματοποιήθηκε, εντός του χώρου της βιβλιοθήκης και συγκεκριμένα στο χώρο του τμήματος του Δανεισμού.

Το κοινό που προσέρχεται στην Βιβλιοθήκη από της 11:00 έως και τη 13:00, είναι κυρίως μαθητές Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου, που επισκέπτονται την βιβλιοθήκη είτε για δανεισμό παιδικών αναγνωσμάτων, είτε για βοήθεια σχετικά με την σχολική τους εργασία. Τις πρωινές ώρες χρησιμοποιούν την Βιβλιοθήκη, κυρίως άτομα μεγάλης ηλικίας για δανεισμό, πολλές μητέρες με τα παιδιά τους αλλά και φοιτητές για μελέτη. Ενώ τις απογευματινές ώρες, τη βιβλιοθήκη επισκέπτονται κυρίως μαθητές, ηλικίας από 13 έως 15 ετών ή οι

γονείς τους που αναζητούν υλικό σχετικό με τις μαθητικές τους εργασίες. Καθώς επίσης και εργαζόμενοι γονείς και μη που προσέρχονται στην βιβλιοθήκη είτε για προσωπικό τους δανεισμό είτε για δανεισμό των παιδιών τους.

Κάθε φορά, που ένας χρήστης δανειζόταν ένα έντυπο ή μη έντυπο υλικό της Βιβλιοθήκης, ο ερευνητής καθούμενος στο πληροφοριακό τμήμα της, του ζητούσε ευγενικά να συμμετάσχει στην έρευνα, σχετικά με τις ανάγκες των χρηστών και τις βελτιώσεις της βιβλιοθήκης. Ο ερευνητής καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας, καθήμενος δίπλα από τον ερωτώμενο φρόντιζε επιμελώς τη παρουσία του, τη στάση του σώματος, αλλά και τη χροιά της φωνής του, ώστε να μην επηρεαστούν οι απαντήσεις του χρήστη. Επίσης, γινόταν σαφής από την αρχή ότι οι απαντήσεις των ερωτηματολογίων δεν θα οικειοποιηθούν σε τρίτους και θα αποτελέσουν αποκλειστικά μέρος της έρευνας.

Η χρονική διάρκεια- κατά μέσο όρο- η οποία χρειάστηκε για να απαντηθούν τα ερωτηματολόγια είναι 5 με 10 λεπτά. Κατά την διάρκεια συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου ο ερωτώμενος, είχε το δικαίωμα να ζητήσει την επεξήγηση ή την ανάλυση κάποιας ερώτησης από τον ερευνητή, χωρίς ο τελευταίος να παρενέβη σε αυτήν.

4.5 Μέθοδοι συλλογής υλικού - εργαλεία

Στην ενότητα αυτή, αναλύεται η μέθοδος του ερωτηματολογίου, που επιλέχθηκε ανάμεσα από τις τρεις πιο γνωστές μεθόδους συλλογής υλικού - την παρατήρηση, την συνέντευξη και το ερωτηματολόγιο - που χρησιμοποιούνται για την διεκπεραίωση μιας επιστημονικής μελέτης και ανάλυσης της.

Μία μέθοδος που αφενός διευκολύνει περισσότερο την επεξεργασία δεδομένων και αφετέρου συμβάλει στην υλοποίηση της έρευνας. Επίσης, μέσα από την ανάλυση αυτή και με βάση τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζονται παρακάτω, γίνεται σαφής ο λόγος για τον οποίο στη συγκεκριμένη έρευνα, επιλέχτηκε η μέθοδος του ερωτηματολογίου ως το καταλληλότερο μέσο για την ολοκλήρωση της έρευνας.

Στην συνέχεια του κεφαλαίου αυτού περιγράφεται η διαδικασία που ακολουθήθηκε για την κατάρτιση του ερωτηματολογίου.

4.5.1 Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο, είναι ένα έντυπο που περιέχει μια σειρά δομημένων ερωτήσεων, οι οποίες παρουσιάζονται σε μια συγκεκριμένη σειρά και στις οποίες ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει γραπτά. (Ζαφειρίου, 2003)

Ο ερευνητής έχει την δυνατότητα επιλογής μεταξύ διαφορετικών τύπων ερωτήσεων. Παρ' όλα αυτά η σειρά των ερωτήσεων με την οποία παρουσιάζονται στο ερωτηματολόγιο δεν είναι τυχαία αλλά τέτοια ώστε η συμπλήρωση του να προχωρεί από τη μια ερώτηση στην άλλη με λογικό και φυσικό τρόπο. (Παρασκευόπουλος, 1993 : 114)

Η μέθοδος του ερωτηματολογίου, αποτελεί μια από τις συνηθισμένες τεχνικές για τη συλλογή υλικού. Η σύνταξη όμως ενός ερωτηματολογίου, αρκετές φορές είναι μία περίπλοκη διαδικασία που επιβάλλει στον ερευνητή να λάβει υπόψη του κάποιες γενικές αρχές. Οι γενικές αυτές αρχές αφορούν το τύπο, τη διατύπωση και τη σειρά των ερωτήσεων, το λεξιλόγιο και τη συντακτική δομή τους καθώς και το μέγεθός του.

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα των ερωτηματολογίων είναι :

- ❖ Λιγότερο κόστος σε σχέση με τις συνεντεύξεις,
- ❖ Αποστέλλονται σε μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων,
- ❖ Είναι πιο εύκολη η κατασκευή και η χρήση του,
- ❖ Τυποποιημένοι τρόποι ανάλυσης του υλικού,
- ❖ Ο ερευνητής δεν μπορεί να επηρεάσει τις απαντήσεις,
- ❖ Είναι η λιγότερο χρονοβόρα μέθοδος συλλογής υλικού,
- ❖ Δίνεται στον ερευνητή η δυνατότητα να δεχτεί πλήθος πληροφοριών σε σύντομο χρονικό διάστημα, μέσω των κλειστών ερωτήσεων,
- ❖ Υπάρχει ανωνυμία του χρήστη,
- ❖ Οι ερωτώμενοι έχουν την δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους (βλ. ανοιχτές ερωτήσεις).

Τα κυριότερα μειονεκτήματα των ερωτηματολογίων είναι :

- ❖ Ο ερευνητής δεν είναι σε θέση να αποσαφηνίσει τις ανοιχτές ερωτήσεις,
- ❖ Υποχρεώνει τον ερωτηθέντα να απαντήσει με έναν συγκεκριμένο τρόπο,
- ❖ Ο ερωτώμενος δεν έχει επιλογή άλλων απαντήσεων πέραν από αυτές που έχει διατυπώσει ο ερευνητής,
- ❖ Ο μεγάλος όγκος των ερωτηματολογίων που απαιτεί συστηματική και προσεχτική ανάλυση.

4.5.2 Τύποι ερωτήσεων

Για την σύνταξη ενός ερωτηματολογίου, ο ερευνητής έχει την δυνατότητα επιλογής μεταξύ δύο διαφορετικών τύπων ερωτήσεων. Παρόλα αυτά η επιλογή δεν είναι τυχαία. Κάθε τύπος ανταποκρίνεται σε ειδικές ανάγκες της έρευνας. (Javeau, 2000 :95)

Υπάρχουν δύο τύποι ερωτήσεων οι **ανοιχτές ερωτήσεις** και οι **κλειστές ερωτήσεις** (με περαιτέρω υποκατηγορίες). Στην συγκεκριμένη έρευνα επιλέχθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω τύποι ερωτήσεων:

1. Κλειστές ερωτήσεις

Οι ερωτήσεις αυτές είναι πιο ξεκάθαρες, μπορούν να απαντηθούν γρηγορότερα και η επεξεργασία τους είναι πολύ πιο εύκολη. Προσφέρουν ένα συγκεκριμένο αριθμό επιλογών περιορίζοντας τις δυνατότητες απάντησης του ερωτώμενου, υποχρεώνοντας τον ως ένα σημείο να επιλέξει μεταξύ των διαθέσιμων επιλογών που θεωρεί περισσότερο συγγενές με τις δικές του απόψεις. Οι κλειστές ερωτήσεις απαιτούν προεργασία κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού της έρευνας καθώς πρέπει οι προσφερόμενες επιλογές να ανταποκρίνονται στις πιθανότερες απαντήσεις (Πιέρρος, 2000 : 44)

Οι κλειστές ερωτήσεις χωρίζονται σε υποκατηγορίες που αναλύονται παρακάτω:

➤ **Οι διχοτομικές ερωτήσεις:**

Επιτρέπουν στον ερωτώμενο να επιλέξει ανάμεσα από δύο απαντήσεις που δίνονται από τον ερευνητή και απαιτούν λιγότερο χρόνο ανάλυσης.

Παράδειγμα:(σ.4 Ερώτηση 4.2)

4.2. Διαβάζεται λογοτεχνικά έργα;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

➤ **Ερωτήσεις βαθμολόγησης:**

Στις ερωτήσεις αυτές ο ερωτώμενος μπορεί να απαντήσει σε μόνο μία από τις υπάρχουσες κατηγορίες.

Παράδειγμα:(σ.5 Ερώτηση 5.1)

5.1. Είμαι ικανοποιημένη Ινος (αναφορικά με το προσωπικό):

	Καθόλου	Ελάχιστα	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Συμπεριφορά					
Γνώσεις					
Ταχύτητα εξυπηρέτησης					
Αποτελεσματικότητα					

➤ **Ερωτήσεις κατάταξης:**

Ο ερωτώμενος καλείται να επιλέξει τις απαντήσεις με σειρά προτεραιότητας ανάλογα με το ποια απάντηση θεωρεί πιο σημαντική.

Παράδειγμα:(σ.6 Ερώτηση 6.3)

6.3. Ποιες κατηγορίες θεωρείτε ελλιπείς;

(Σημειώστε με σειρά προτεραιότητας από το 1 έως το 5 π.χ. 1 για την πρώτη προτίμηση, 2 για την δεύτερη προτίμηση κ. ο. κ.)

Γενικά έργα (υπολογιστές, πληροφορίες)	
Φιλοσοφία (ψυχολογία, ηθική, λογική)	
Θρησκεία	
Κοινωνικές επιστήμες (οικονομία, Δίκαιο, εκπαίδευση)	
Γλώσσα (Γλωσσολογία, Αρχαία, Νέα)	
Φυσικές επιστήμες (Μαθηματικά, Αστρονομία, φυσική, Χημεία, Βοτανική, Ζωολογία)	
Εφαρμοσμένες επιστήμες (ιατρική, Μηχανική, Γεωργία, Βιομηχανία)	
Καλές Τέχνες (Αρχιτεκτονική, Γλυπτική, Σχέδιο, Ζωγραφική, Φωτογραφία, Μουσική)	
Λογοτεχνία	
Ποίηση	
Γεωργία – Ιστορία	
Βιογραφίες	
Καμία από τις παραπάνω	

➤ Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής:

Στις ερωτήσεις αυτές ο ερωτώμενος μπορεί να επιλέξει περισσότερες από μία απαντήσεις.

Παράδειγμα:(σ. 2 Ερώτηση 1.6)

1.6 Γνωρίζεται κάποια ξένη γλώσσα;

Αγγλική Γερμανική Γαλλική

Βουλγαρική Τουρκική Άλλη

2. Ανοιχτές ερωτήσεις

Στις ανοιχτές τύπου ερωτήσεις, δίνεται στον ερωτώμενο η δυνατότητα να εκφράσει την γνώμη του ελεύθερα και χωρίς περιορισμούς. Απαιτείται περισσότερος χρόνος για την συμπλήρωσή τους αλλά η απάντηση δεν προβλέπεται ούτε προκαθορίζεται και ο ερωτώμενος είναι ελεύθερος να εκφραστεί όπως θέλει. (Javeau, 1996 : 98)

Οι ανοιχτές ερωτήσεις είναι καταλληλότερες για ερωτήσεις που αφορούν γνώμες, απόψεις και στάσεις όπου ο ερωτώμενος είναι σε θέση να αναπτύξει. (Πιέρος, 2000 : 45)

Χρήσιμο για τις περιπτώσεις που ο ερευνητής δεν είναι σίγουρος για το είδος των απαντήσεων. (Ζαφειρίου, 2003)

Παράδειγμα:(σ.7 Ερώτηση 6.4)

6.4. Έχετε να προτείνετε κάποιες βελτιώσεις αναφορικά με τη λειτουργία και τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης;

.....
.....
.....
.....

3. Ημι-ανοιχτές ή ημίκλειστες ερωτήσεις

Εδώ προβλέπονται οι κυριότερες πιθανές απαντήσεις όπως σε μια κλειστή ερώτηση, αλλά αφήνετε εξίσου το περιθώριο να προσθέσει ο ερωτώμενος από μόνος του και άλλες απαντήσεις έξω από τα καθοριζόμενα πλαίσια. (Javeau, 1996 : 100)

Παράδειγμα:(σ. 2 Ερώτηση 1.7)

1.7 Ποιο είναι το επάγγελμα σας;

Δημ. Υπάλληλος	☐	Φοιτήτρια / της	☐	Ελεύθ.Επαγγελματίας	☐
Μαθήτρια / της	☐	Άνεργος	☐	Ιδιωτ. Υπάλληλος	☐
Έμπορος	☐	Οικιακά	☐		
Άλλο.....					

4.6 Δομή του ερωτηματολογίου

4.6.1 Το μέγεθος του ερωτηματολογίου

Ένα μεγάλο ερωτηματολόγιο είναι εξ αρχής αποθαρρυντικό, σύμφωνα με τον Πιέρρο (2000). Το μέγεθος του ερωτηματολογίου γίνεται εκ πρώτης όψεως αντιληπτό από τον όγκο των σελίδων και από τον αριθμό των ερωτήσεων του. Για να μειωθεί το μέγεθος του σε σελίδες, χρησιμοποιήθηκε η κατάλληλη γραμματοσειρά, η οποία είχε ένα αρκετά ικανοποιητικό μέγεθος ώστε και να μην καλύπτει πολύ χώρο, αλλά και οι χαρακτήρες να είναι ευανάγνωστοι. Με αυτόν τον τρόπο γίνεται λιγότερο κουραστική και χρονοβόρα η διαδικασία συμπλήρωσης του από τους ερωτώμενους.

Το ερωτηματολόγιο είναι χωρισμένο σε έξι θεματικές ενότητες. Οι ερωτήσεις της κάθε ενότητας έχουν ξεχωριστή αρίθμηση, ώστε να είναι ευκολότερη η κατηγοριοποίηση των ερωτήσεων από τον ερευνητή. Αποφασίστηκε εξ' αρχής, οι ανοιχτές ερωτήσεις να χρησιμοποιηθούν μόνο εκεί που ήταν απολύτως απαραίτητες και σε μικρότερο αριθμό από τις κλειστές ερωτήσεις, λόγω ότι οι ερωτώμενοι θα αφιέρωναν περισσότερο χρόνο για να τις απαντήσουν.

4.6.2 Διατύπωση των ερωτήσεων

Ένα ερωτηματολόγιο για να ελκύει και να προκαλεί το ενδιαφέρον του ερωτώμενου, εκτός των άλλων, θα πρέπει για την διατύπωση των ερωτήσεων σύμφωνα με Javeau (2000: 138), να ακολουθούνται κάποιες αρχές που αφορούν το λεξιλόγιο και την φρασεολογία του ερωτηματολογίου καθώς επίσης και την εμφάνιση που θα πρέπει να έχει όπως:

- Οι ερωτήσεις να ακολουθούν τους κανόνες της γραμματικής και του συντακτικού.
- Να είναι διατυπωμένες με σαφήνεια και με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι κατανοητές από όλους τους χρήστες.
- Να μην περιέχουν τεχνικούς όρους, ιδιωτισμούς, λέξεις σπάνιες και δύσκολες. Ωστόσο, στην συγκεκριμένη έρευνα κάποιοι τεχνικοί όροι, οι οποίοι ήταν απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν για την

διατύπωση της ερώτησης, όπως Κοινωνικές επιστήμες και Εφαρμοσμένες επιστήμες, ο ερευνητής προκειμένου όλοι οι χρήστες να κατανοήσουν πλήρως τις έννοιες αυτές, αποφάσισε την πρόσθεση επεξήγησης μέσα σε παρένθεση (ιατρική, μηχανική, γεωργία, βιομηχανία για τις Εφαρμοσμένες επιστήμες και οικονομία, δίκαιο, και εκπαίδευση για τις Κοινωνικές επιστήμες).

- Όσον αφορά το περιεχόμενο των ερωτήσεων θα πρέπει να είναι απλές και περιεκτικές.
- Το ερωτηματολόγιο, να είναι εύκολο στη χρήση όσον αφορά το σχήμα, το βάρος του κ.τ.λ. (Javeau, 2000)
- Να είναι ευανάγνωστοι οι τυπογραφικοί χαρακτήρες του, οι ερωτήσεις να διαχωρίζονται καλά μεταξύ τους και να αριθμούνται με απλό τρόπο, ώστε να γίνεται εύκολα η ανάγνωση τους από τους χρήστες.
- Να είναι εύκολο και εύχρηστο στην συμπλήρωση του. Παράδειγμα, στην συγκεκριμένη έρευνα οι απαντήσεις των ερωτήσεων, περικλείονται από πίνακες ώστε να απαιτείτε λιγότερος χρόνος συμπλήρωσης τους. Καθώς επίσης, χρησιμοποιήθηκαν για τις κλειστές ερωτήσεις τετραγωνάκια (□) μέσα στα οποία οι ερωτώμενοι σημείωναν τις επιλογές τους, και για τις ανοιχτές ερωτήσεις έχει προβλεφθεί κάποιο πλαίσιο ικανοποιητικών διαστάσεων, ανάλογο με την υπολογιζόμενη έκταση των πιθανών απαντήσεων (.....).
- Η ποιότητα των φωτοτυπιών, το είδος και η ποιότητα του χαρτιού που χρησιμοποιείται, η σελιδοποίηση και η χρησιμοποίηση σχημάτων αποτελούν ένα αναπόσπαστο κομμάτι της καλής εμφάνισης του ερωτηματολογίου.

Η σωστή χρήση όλων των παραπάνω συμβάλει, αφενός στη συγγραφή ενός κατάλληλου για την έρευνα ερωτηματολογίου και αφετέρου στην καλύτερη συγκέντρωση των στοιχείων που θα προκύψουν από αυτή.

4.6.3 Η σειρά των ερωτήσεων

Εκτός από το μέγεθος του ερωτηματολογίου και τη διατύπωση των ερωτήσεων, ένας άλλος παράγοντας που παίζει σημαντικό ρόλο στη δημιουργία του κατάλληλου ερωτηματολογίου, είναι και η διάταξη που θα έχουν σε αυτό οι ερωτήσεις.

Η σειρά που ακολουθήθηκε για την διάταξη των ερωτήσεων μέσα στο ερωτηματολόγιο είναι:

- Ερωτήσεις στοιχείων ταυτότητας όπως φύλλο και ηλικία, που σαν σκοπό έχουν να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του ερωτώμενου, ώστε η πρώτη εντύπωση που θα σχηματίσει να είναι θετική,
- Αρχικά ερωτήσεις κατάλληλες να ευαισθητοποιήσουν και να προκαλέσουν ενδιαφέρον στον ερωτώμενο,
- *Οι ερωτήσεις που αναφέρονται στο ίδιο θέμα να είναι συγκεντρωμένες σε ενότητες, και οι ερωτήσεις γενικού τύπου να προηγούνται των ειδικών έτσι ώστε το ερωτηματολόγιο να έχει μια όψη συναφή και λογική για να μην νιώθει ο ερωτώμενος ότι εκτροχιάζεται.* (Javeau, 1996 : 138)
- *Στο μεσαίο τμήμα του ερωτηματολογίου τοποθετούνται οι δύσκολες ή λεπτές ερωτήσεις, όπου μεταξύ τους παρεμβάλλονται εύκολες για να αμβλύνουν την τεταμένη ατμόσφαιρα, ενώ στο τελευταίο τοποθετούνται οι ερωτήσεις υψηλού ενδιαφέροντος , ώστε να παρωθηθεί ο ερωτώμενος να συμπληρώσει όλο το ερωτηματολόγιο και να το επιστρέψει.* (Παρασκευόπουλος, 1993 :114)

Πιο αναλυτικά τα ερωτηματολόγια χωρίστηκαν σε 6 θεματικές ενότητες.

- I. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΡΗΣΤΗ
- II. ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
- III. ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
- IV. ΧΡΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΩΝ – ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ
- V. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
- VI. ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Στην πρώτη ενότητα, τοποθετήθηκαν ερωτήσεις που αφορούν τα προσωπικά στοιχεία του χρήστη και λοιπές δημογραφικές ερωτήσεις (π.χ. φύλλο, επάγγελμα κ.λ.π.). Στη δεύτερη ενότητα εντάχθηκαν ερωτήσεις που αφορούν τη χρήση της βιβλιοθήκης (π.χ. εάν ο χρήστης είναι μέλος, κάθε πότε την επισκέπτεται κ.λ.π.). Η τρίτη ενότητα, περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικά με τη χρήση και την αξιολόγηση των υπηρεσιών που προσφέρει η βιβλιοθήκη (π.χ. Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις παρακάτω υπηρεσίες, Είμαι ικανοποιημένη / νος από τις παρακάτω υπηρεσίες, κ.τ.λ.)

Στην τέταρτη ενότητα, τοποθετήθηκαν οι προτιμήσεις των χρηστών σχετικά με τη συλλογή της βιβλιοθήκης (π.χ. Ποιες θεματικές κατηγορίες βιβλίων προτιμούν, αν τους ενδιαφέρει το πληροφοριακό υλικό κ.λ.π.).

Στην πέμπτη ενότητα, οι ερωτήσεις έχουν να κάνουν με την αξιολόγηση του προσωπικού (π.χ. Το προσωπικό της Βιβλιοθήκης είναι προσιτό και ευγενικό κ.λ.π.) Τέλος, στην έκτη ενότητα ζητήθηκε από τους χρήστες να πουν την γνώμη τους σχετικά με τις μελλοντικές βελτιώσεις των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης (π.χ. Ποιες κατηγορίες θεωρείτε ελλιπείς, Υπάρχουν κάποια είδη βιβλίων που θα θέλατε να συμπεριλάβει στην συλλογή της η βιβλιοθήκη κ.τ.λ.)

4.6.4 Μέθοδοι συμπλήρωσης ερωτηματολογίου

Υπάρχουν τρεις μέθοδοι συμπλήρωσης ερωτηματολογίου

1. η προσωπική συνέντευξη,
2. η τηλεφωνική συνέντευξη,
3. το ταχυδρομικό ερωτηματολόγιο.

Παρακάτω θα παρουσιαστούν αναλυτικά οι τρεις αυτοί μέθοδοι έτσι ώστε να αποφασιστεί ποια είναι η καταλληλότερη σύμφωνα με τους σκοπούς και τους στόχους για την διεξαγωγή της έρευνας.

1. Προσωπική συνέντευξη

Πλεονεκτήματα:

- Πετυχαίνετε υψηλός βαθμός συνεργασίας με τους ερωτώμενους.

- Ο ερευνητής είναι παρών και μπορεί να δώσει εξηγήσεις και διευκρινίσεις για σημεία τα οποία δεν είναι τυχόν κατανοητά.

Μειονεκτήματα:

- Απαιτείται ο ερευνητής να είναι καλά εκπαιδευόμενος.

2. Τηλεφωνική συνέντευξη

Πλεονεκτήματα:

- Είναι απλή.
- Έχει μικρό κόστος.

Μειονεκτήματα:

- Είναι μια αποτελεσματική τεχνική συλλογής πληροφοριών αλλά μόνο σε περιοχές όπου είναι η τηλεφωνική επικοινωνία είναι διαδεδομένη και η τηλεφωνική συνέντευξη χρησιμοποιείται με συνεχώς αυξανόμενο ρυθμό, όπως π.χ. στην Σουηδία.
- Αν ο ερωτώμενος ενοχληθεί από μία ερώτηση μπορεί να διακόψει την συνέντευξη με μεγαλύτερη ευκολία απ' ότι σε μια προσωπική συνέντευξη.
- Το ερωτηματολόγιο το οποίο χρησιμοποιείται είναι πολύ μικρότερο, οι ερωτήσεις που χρησιμοποιούνται είναι υποχρεωτικά απλούστερες και με λιγότερες επιλογές.

3. Το ταχυδρομικό ερωτηματολόγιο

Πλεονεκτήματα:

- Χαμηλό κόστος

Μειονεκτήματα:

- Είναι αποτελεσματικό όταν απευθυνόμαστε σε πληθυσμό υψηλού μορφωτικού επιπέδου.
- Δεν μπορούν να δοθούν διευκρινίσεις και επεξηγήσεις.
- Σημαντικό ποσοστό δεν ανταποκρίνεται και δεν συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο αλλοιώνοντας την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος (Λαμπίρη – Δημάκη και Παπαχρίστου, 1995 :271-273)

Η μέθοδος συμπλήρωσης υλικού που επιλέχτηκε για την συγκεκριμένη έρευνα είναι η προσωπική συνέντευξη. Οι λόγοι για τους οποίους επιλέχτηκε η μέθοδος αυτή είναι:

1. Πετυχαίνετε υψηλός βαθμός συνεργασίας μεταξύ του ερωτώμενου και του ερευνητή.
2. Ο ερωτώμενος έχει τη δυνατότητα να ζητήσει διευκρινίσεις από τον ερευνητή για την καλύτερη κατανόηση των ερωτήσεων.
- 3.Υπάρχει η δυνατότητα παρατήρησης των συναισθημάτων και των αντιδράσεων του υποκειμένου
- 4.Δεν ήταν εφικτό να βρεθούν όλα τα προσωπικά στοιχεία των ερωτώμενων (διευθύνσεις)
- 5.Τέλος, είναι η λιγότερο χρονοβόρα μέθοδος και αυτό βοηθάει πολύ στην ολοκλήρωση της εργασίας αυτής, εφόσον ο χρόνος που έχουμε είναι περιορισμένος.

4.7 Πιλοτικό ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο υποβάλλεται σ' έναν περιορισμένο αριθμό ατόμων, τα οποία παρουσιάζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των μελών του δείγματος. Ο αριθμός τους δεν πρέπει να ξεπερνάει τα 20 με 30 άτομα και το μικρό αυτό σύνολο να μην είναι ομοιογενές. (Javeau, 1996: 148).

Οι δοκιμές αυτές, ασφαλώς, θα αποκαλύψουν μερικές περιπτώσεις ανεπάρκειας ορισμένων ερωτήσεων, λαθεμένης διατύπωσης, μη κατανοητών φράσεων, υπερβολικής χρησιμοποίησης τεχνικής ορολογίας, καθώς επίσης και περιπτώσεις ερωτήσεων που δεν είναι διατεθειμένοι ή ικανοί οι ερωτώμενοι να απαντήσουν. Μη αναμενόμενα κενά, παραλήψεις ή διφορούμενες διατυπώσεις μπορεί να εμφανιστούν. Με μια προσεκτική ανάλυση των αποτελεσμάτων αυτών των μικρών δοκιμών το ερωτηματολόγιο επανεξετάζεται και αναθεωρείται. (Λαμπίρη – Δημάκη και Παπαχρίστου, 1995: 315)

Σύμφωνα, με τον Javeau, θα πρέπει:

- ❖ *Οι χρησιμοποιούμενοι όροι να γίνονται εύκολα αντιληπτοί*
 - ❖ *Η σειρά των ερωτήσεων δεν προκαλεί τάσεις πιθανής διαστρέβλωσης*
 - ❖ *Ο τρόπος της διατύπωσης των ερωτήσεων επιτρέπει τη συλλογή των επιθυμητών στοιχείων*
 - ❖ *Το ερωτηματολόγιο δεν είναι ιδιαίτερα εκτενές προκαλώντας την αδιαφορία ή τον εκνευρισμό των ερωτώμενων ατόμων*
 - ❖ *Τα εισαγωγικά ή συνδετικά κείμενα είναι επαρκή και αποτελεσματικά.*
- (Javeau, 1996: 149)

Στη συγκεκριμένη έρευνα η δοκιμή έγινε σε 20 άτομα και παρατηρήθηκαν τα εξής σημεία:

- Πόση ώρα χρειάστηκε για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου
- Αν υπήρξαν ασαφείς ερωτήσεις
- Αν ήταν κουραστική η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου
- Αν υπήρξαν σημεία που τους δυσκόλεψαν
- Αν είχαν αντίρρηση να απαντήσουν σε κάποιες ερωτήσεις
- Αν επιθυμούσαν να προστεθούν επιπλέον ερωτήσεις

Παρατηρήθηκε λοιπόν ότι ο απαιτούμενος χρόνος που χρειάζεται για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι 5 με 10 λεπτά. Οι αντιδράσεις των ερωτώμενων ήταν πολύ ενθαρρυντικές, καθώς οι περισσότεροι παραδέχονται ότι το ερωτηματολόγιο, όχι μόνο δεν είναι κουραστικό, αλλά αντίθετα το βρήκαν πολύ ενδιαφέρον και το συμπλήρωσαν με μεγάλη προθυμία.

Παρ' όλα αυτά σε κάποια σημεία ζητήθηκαν διευκρινήσεις και κρίθηκε απαραίτητη η αλλαγή για την καλύτερη κατανόηση των ερωτήσεων.

Έτσι λοιπόν, βελτιώνοντας τη μορφή του ερωτηματολογίου έγιναν οι εξής αλλαγές:

- Στην ερώτηση 2.1. Για ποιο λόγο επισκέπτεστε συνήθως τη βιβλιοθήκη, δόθηκε μέσα σε παρένθεση η διευκρινιστική σημείωση: *(Σημειώστε με σειρά προτεραιότητας από το 1 έως το 5 π.χ. 1 για την πρώτη προτίμηση,*

2 για την δεύτερη κ. ο. κ.), έτσι ώστε η ερώτηση να μην περιορίζει των ερωτώμενο και να είναι περισσότερο κατανοητή.

➤ Στην ερώτηση 3.2. Έχεις συμμετάσχει ποτέ σε εκδήλωση που έχει γίνει στο χώρο της βιβλιοθήκης; προστέθηκε διευκρινιστική σημείωση η οποία δηλώνει σε ποιες εκδηλώσεις αναφέρεται η ερώτηση (λογοτεχνικά σεμινάρια, κινηματογραφική προβολή, έκθεση βιβλίου κ.α.)

➤ Στην ερώτηση 6.1. Το πληροφοριακό υλικό καλύπτει τις ανάγκες σας, προστέθηκε διευκρινιστική σημείωση πως κάνοντας λόγο για πληροφοριακό υλικό εννοούμε (Εγκυκλοπαίδειες, Λεξικά, Σχολικά βοηθήματα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

5. Ποσοτικά αποτελέσματα έρευνας

Το σύνολο των ερωτηθέντων, που εξετάστηκαν κατά την διεξαγωγή της έρευνας στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, είναι 150 άτομα.

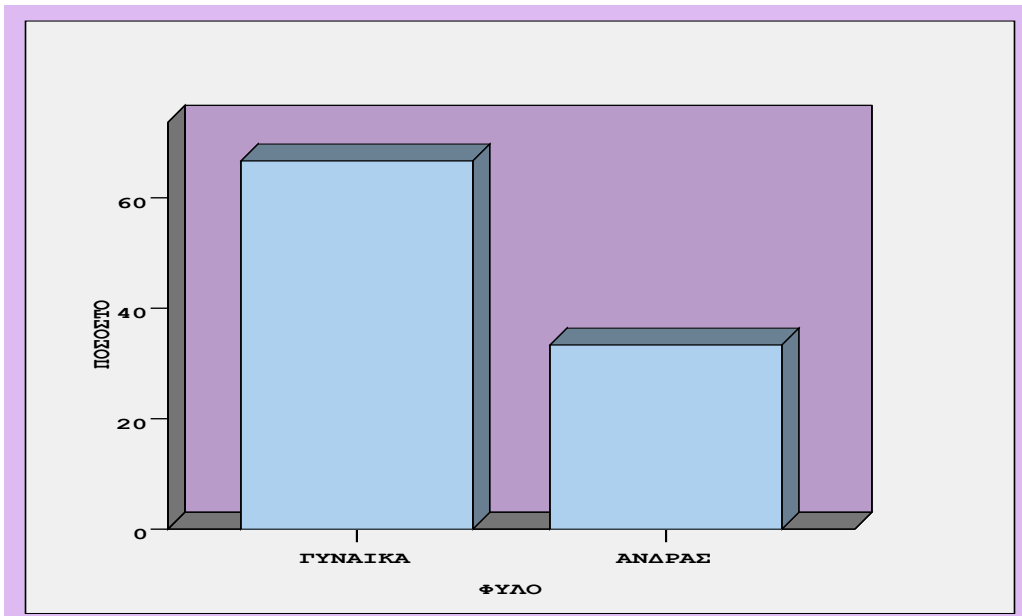
Τα αποτελέσματα που συγκεντρώθηκαν από την έρευνα αυτή, αναλύθηκαν με την βοήθεια του στατιστικού πακέτου S.P.S.S. (15^η έκδ.), εκτός από τις ανοιχτές ερωτήσεις για τις οποίες το πρόγραμμα δεν έχει προβλέψει δυνατότητα καταγραφής και έτσι οι ερωτήσεις καταγράφηκαν χειρόγραφα από τον ερευνητή. Από την ανάλυση αυτή προκύπτουν για καθεμιά από τις ερωτήσεις των ερωτηματολογίων τα παρακάτω στοιχεία:

5. 1. Ανάλυση στοιχείων

5. 1. 1 ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΡΗΣΤΗ

Ερώτηση 1: Φύλο

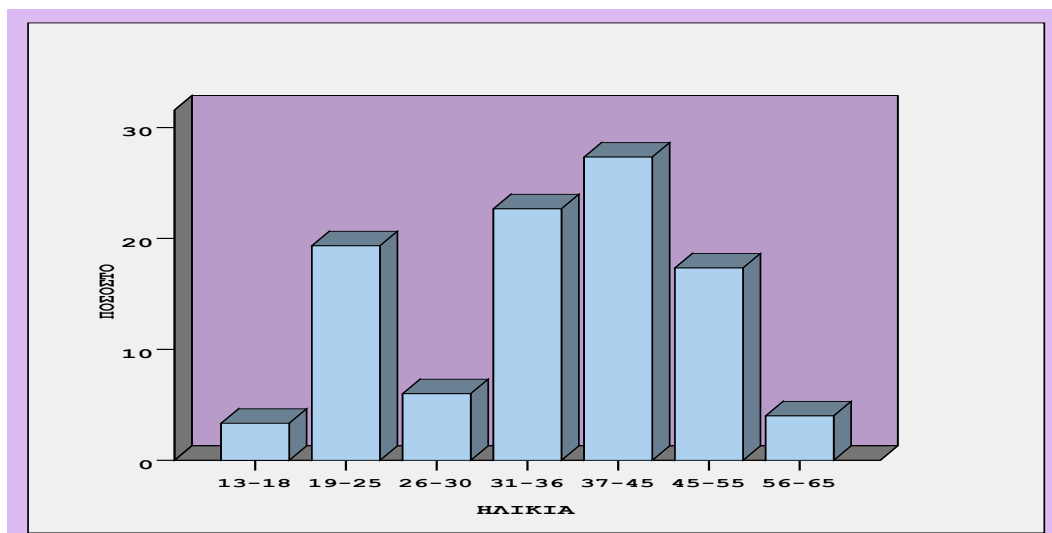
Από το σύνολο των ερωτηθέντων το 66,7% είναι γυναίκες και το 33.3% είναι άνδρες. Παρατηρούμε λοιπόν, ότι οι γυναίκες αποτελούν σχεδόν το διπλάσιο ποσοστό από τους άντρες.

Γράφημα 5. 1 Φύλο

Ερώτηση 1.1: Ηλικία

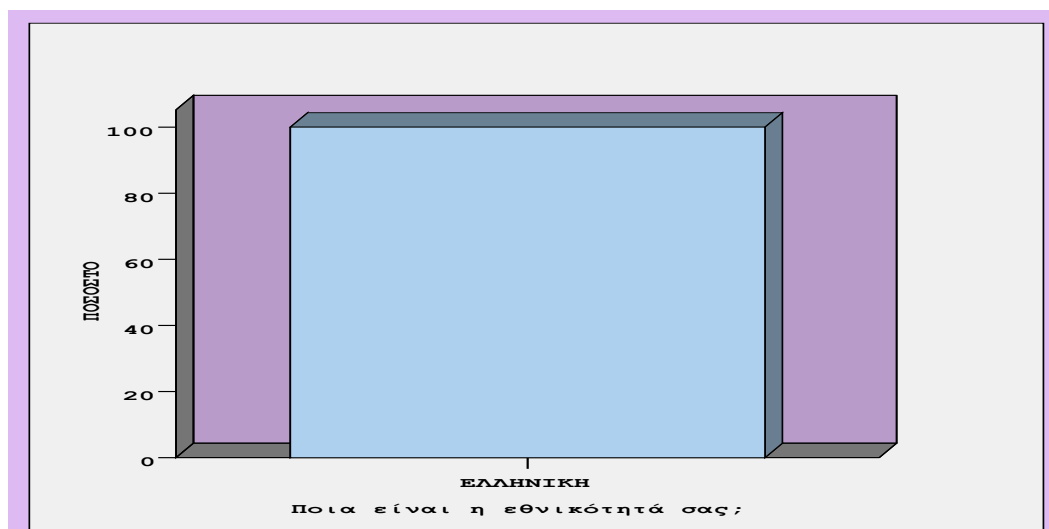
Σύμφωνα, με τα στοιχεία που προκύπτουν από την έρευνα το 3,3% των ερωτηθέντων, είναι ηλικίας μεταξύ 13-18, το 19,3% μεταξύ 19-25, το 6% μεταξύ 26-30, το 22,7% μεταξύ 31-36, το 27,3% μεταξύ 37- 45, το 17,3% μεταξύ 45-55 και τέλος το 4% μεταξύ 56-65.

Γράφημα 5.2 Ηλικία

Ερώτηση 1.2: Ποια είναι η εθνικότητά σας;

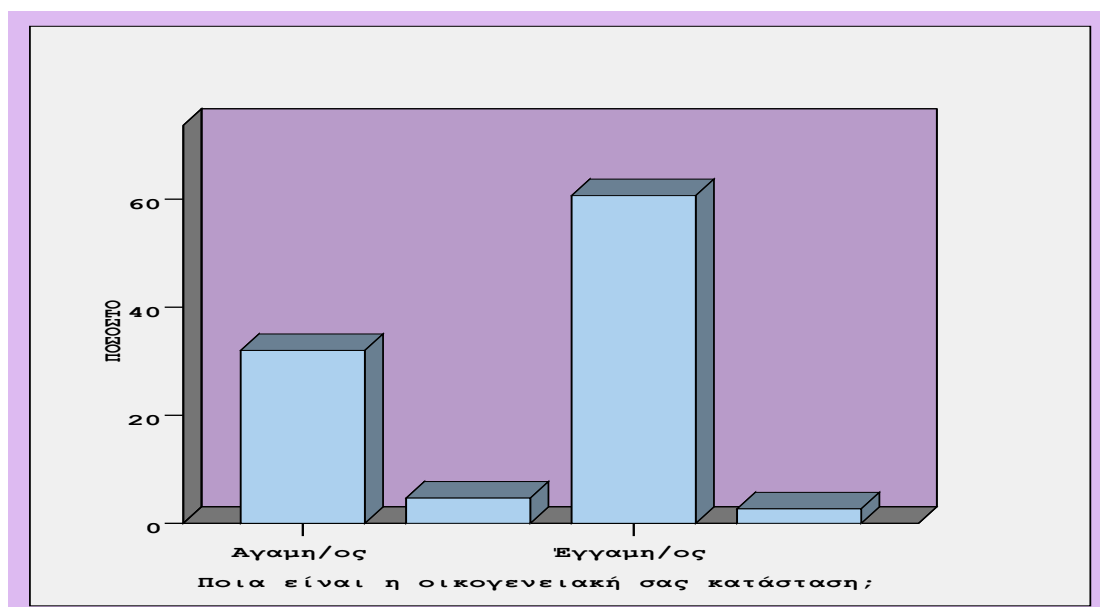
Στην ερώτηση αυτή όλοι οι χρήστες απάντησαν “Ελληνική”. Είχαμε δηλαδή 100% σε μία μόνο απάντηση.

Γράφημα 5.3 Εθνικότητα

Ερώτηση 1.3: Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;

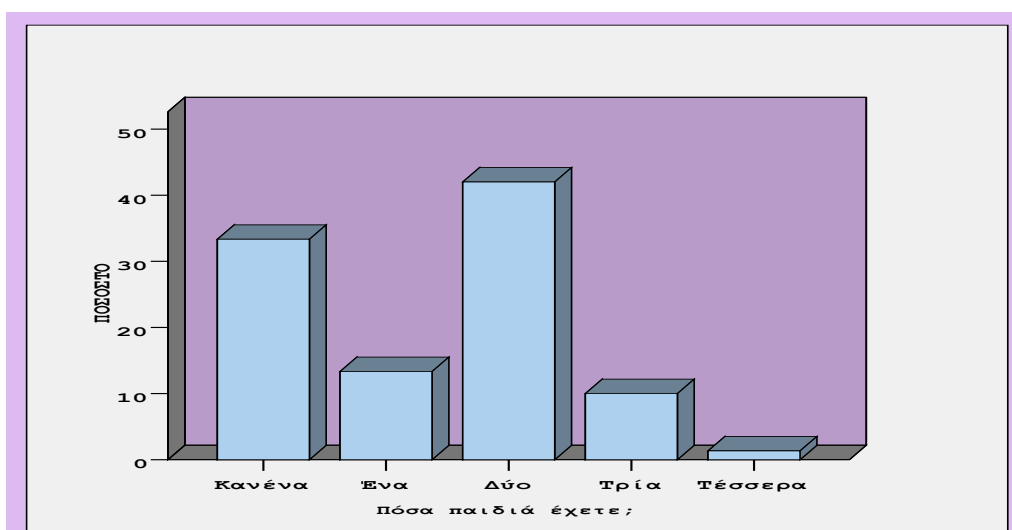
Από τους 150 ερωτώμενους ένα ποσοστό 32% είναι άγαμοι, το 4,7% είναι διαζευγμένοι, το 60,7% είναι έγγαμοι και τέλος το 2.7% των ερωτώμενων έχουν χηρέψει.

Γράφημα 5.4 Οικογενειακή κατάσταση

Ερώτηση 1.4: Πόσα παιδιά έχετε;

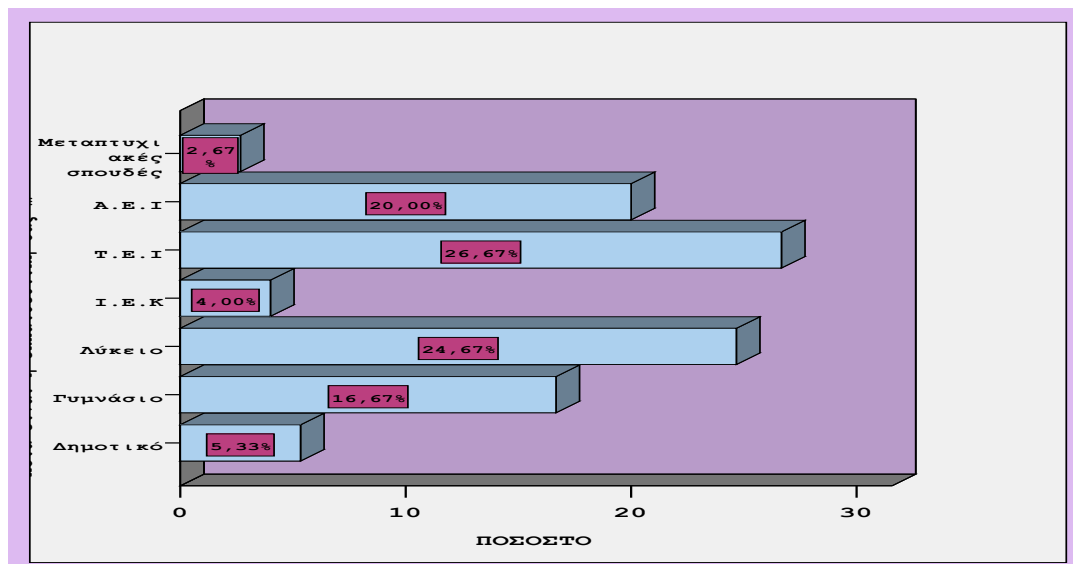
Εξετάζοντας τα στοιχεία το 33,3% απάντησε κανένα παιδί, το 13,3% ένα παιδί, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων 42% απάντησε ότι στην οικογένεια υπάρχουν δύο παιδιά, το 10% τρία παιδιά, και τέλος το 1,3% απάντησε ότι στην οικογένεια του υπάρχουν τέσσερα παιδιά.

Γράφημα 5.5 Αριθμός παιδιών

Ερώτηση 1.5: Ποια είναι η εκπαιδευτική σας κατάρτιση;

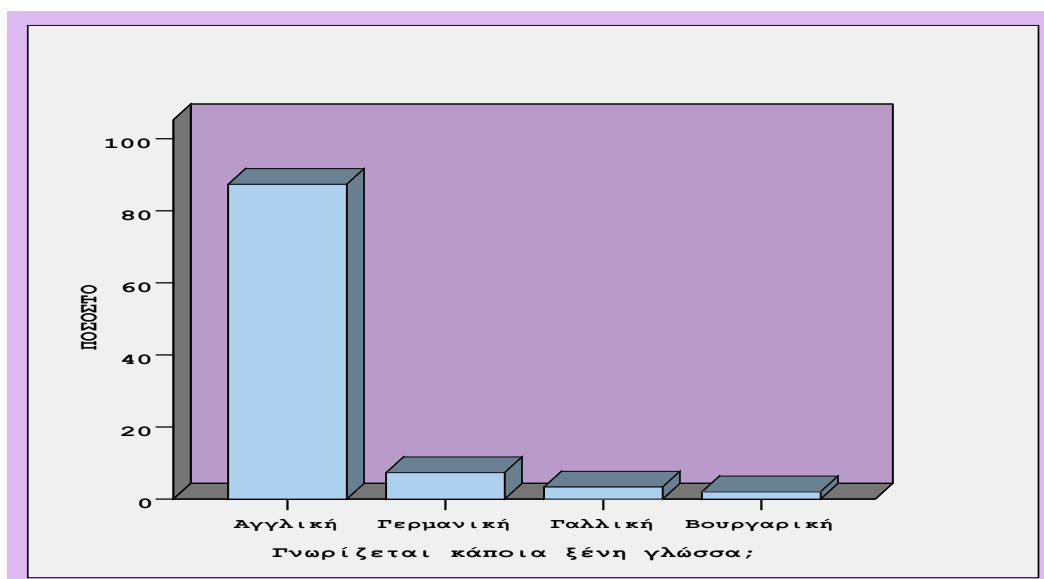
Εξετάζοντας τα στοιχεία παρατηρούμε ότι το 5,3% των ερωτηθέντων έχει αποφοιτήσει από το δημοτικό, το 16,7% από το γυμνάσιο, το 24,7% από το λύκειο, το 4% από ΙΕΚ, το 26,7% από ΤΕΙ, το 20% από ΑΕΙ και τέλος μόλις το 2,7% έχει κάνει κάποιο μεταπτυχιακό.

Γράφημα 5.6 Εκπαιδευτική κατάσταση

Ερώτηση 1.6: Γνωρίζεται κάποια ξένη γλώσσα;

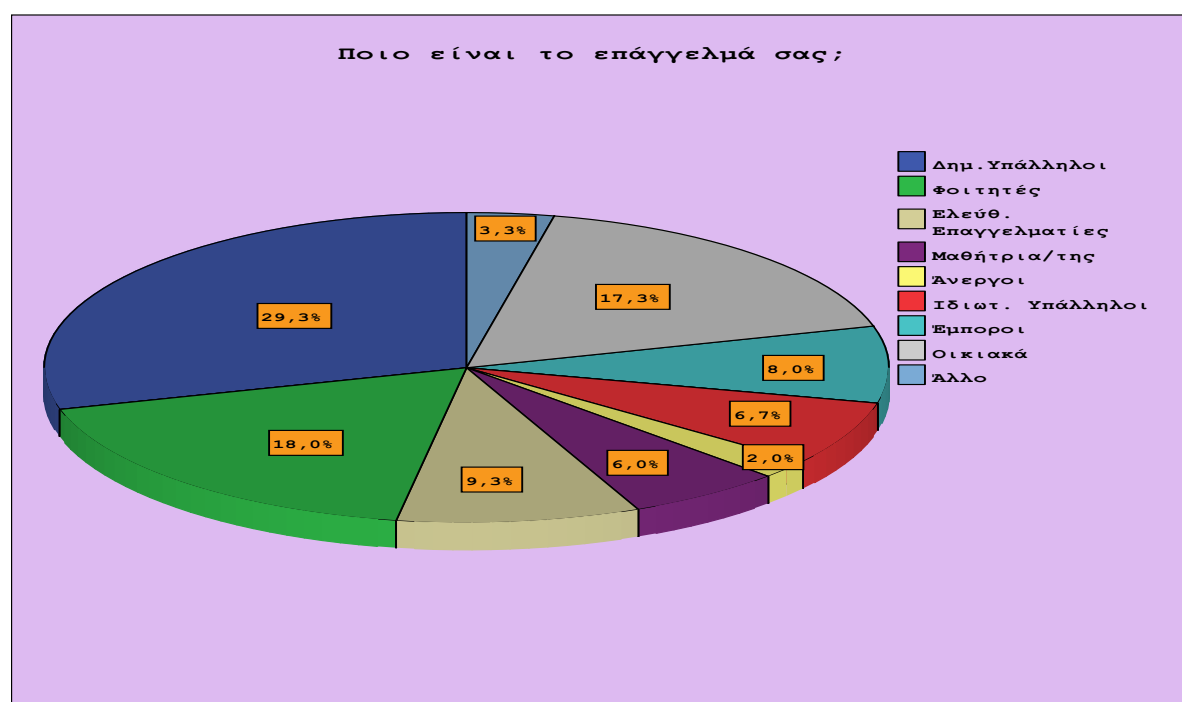
Στην ερώτηση, αν γνωρίζεται κάποια ξένη γλώσσα η συντριπτική πλειοψηφία με ποσοστό 87,3% απάντησε ότι γνωρίζει την αγγλική γλώσσα, ενώ ακολουθούν με ποσοστό 7,3% η γερμανική, η γαλλική με ποσοστό 3,3% και τέλος η βουλγαρική με ποσοστό 2%.

Γράφημα 5.7 Ξένες γλώσσες

Ερώτηση 1.7: Ποιο είναι το επάγγελμά σας;

Διακρίνουμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό 29,3% συγκεντρώνεται στους Δημόσιους υπαλλήλους, ακολουθούν οι φοιτητές με 18%, οι Ελεύθεροι Επαγγελματίες με 9,3%, οι μαθητές με 6%, οι άνεργοι με 2%, οι Ιδιωτικοί υπάλληλοι με 6,7%, οι Έμποροι με 8%, το 17,3% συγκεντρώνεται στα οικιακά και τέλος το 3,3% των ερωτηθέντων έχει απαντήσει κάποιο άλλο επάγγελμα (βλ. ανοιχτές ερωτήσεις)

Γράφημα 5.8 Επάγγελμα

5. 1. 2 ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Ερώτηση 2: Πόσο συχνά επισκέπτεστε την Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών;

Στην ερώτηση που τέθηκε σχετικά με το πόσο συχνά οι ερωτώμενοι επισκέπτονται τη Βιβλιοθήκη, το 4% απάντησε κάθε μέρα, το 24,7% μία φορά το μήνα, το 9,3% δύο με τρεις φορές το μήνα, το 5,3% μία φορά το τρίμηνο, το 50% επισκέπτεται μία φορά την εβδομάδα τη Βιβλιοθήκη και τέλος το 6,7% απάντησε ότι την επισκέπτεται σπάνια.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	%
κάθε μέρα	6	4,0%
1 φορά-μήνα	37	24,7%
2-3 φορές-μήνα	14	9,3%
1 φορά τρίμηνο	8	5,3%
1 φορά εβδομάδα	75	50%
σπάνια	10	6,7%
ΣΥΝΟΛΟ	150	100%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1 Συχνότητα επισκέψεων

Ερώτηση 2.1.: Για ποιο λόγο επισκέπτεστε συνήθως τη βιβλιοθήκη:

Στον Πίνακα 5.2, παρουσιάζονται τα ποσοστά των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης, που το κοινό επέλεξε σαν πρώτη του επιλογή στην ερώτηση "Για ποιο λόγο επισκέπτεστε συνήθως τη βιβλιοθήκη". Σύμφωνα με το δείγμα μας, το μεγαλύτερο ποσοστό 77,3% επέλεξε ως πρώτη προτίμηση το Δανεισμό λογοτεχνικών βιβλίων, και ως τελευταία του με ποσοστό 4,7% τις Σερραϊκές Συλλογές. Αναλυτικότερα τα αποτελέσματα φαίνονται στον πίνακα 5.2 που ακολουθεί.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	%	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
Αναγνωστήριο	16%	24	84%
Δανεισμός λογοτεχνικών βιβλίων	77,3%	116	22,7%
Δανεισμός παιδικών βιβλίων	35,3%	53	64,7%
Δανεισμός Βιντεοκασετών	26,7%	40	73,3%
Δανεισμός CD-ROM	6,7%	10	93,3%
Πληροφοριακό Υλικό	25,3%	38	74,7%
Έρευνα	30%	45	70%
Περιοδικά	15,3%	23	84,7%
Εφημερίδες	18%	27	82%
Σχολικά Βοηθήματα	20%	30	80%
Σερραϊκές Συλλογές	4,7%	7	95,3%
Internet / Χρήση Η/Υ	34,7%	52	65,3%
Φωτοαντίγραφα	10%	15	90%
Υλικό για εργασία	31,3%	47	68,7%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2 Λόγοι επισκέψεων

5.1.3 ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ερώτηση 3: Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις παρακάτω υπηρεσίες:

Παρατηρούμε, από τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους χρήστες, ότι το μεγαλύτερο ποσοστό 56%, χρησιμοποιεί περισσότερο την υπηρεσία του Δανεισμού και λιγότερο με ποσοστό 31,3%, τις υπηρεσίες που διαθέτει η Βιβλιοθήκη μέσω της ιστοσελίδας της. Αναλυτικότερα, τα ποσοστά των υπηρεσιών παρουσιάζονται στο Πίνακα 5.3 καθώς επίσης και τα ποσοστά των ατόμων που δεν απάντησαν στη συγκεκριμένη ερώτηση.

Υπηρεσίες	Καθόλου	Ελάχιστα	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	Σύνολο	Καμία απάντηση
Αναγνωστήριο	38,7%	23,3%	12%	8%	8,7%	90,7%	9,3%
Δανεισμός Υλικού	0,7%	5,3%	14,7%	20,7%	56%	97,3%	2,7%
Εφημερίδες	29,3%	34%	9,3%	9,3%	4,7%	86,7%	13,3%
Περιοδικά	27,3%	26,7%	19,3%	13,3%	3,3%	90%	10%
Internet / Χρήση Η/Υ	31,3%	14,7%	12,%	7,3%	24,7%	90%	10%
Ιστοσελίδα Βιβλιοθήκης	36%	20,7%	16,7%	10%	6,7%	90%	10%
Σχολικά Βοηθήματα	14%	12%	38%	6%	8,7%	78,7%	21,3%
Σερραϊκές Συλλογές	34%	33,3%	6%	8,7%	0%	82%	18%
Φωτοαντίγραφα	16,7%	23,3%	12,7%	18,7%	12,7%	84%	16%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3 Συχνότητα χρησιμοποίησης υπηρεσιών

Ερώτηση 3.1: Γνωρίζετε ότι η Βιβλιοθήκη:

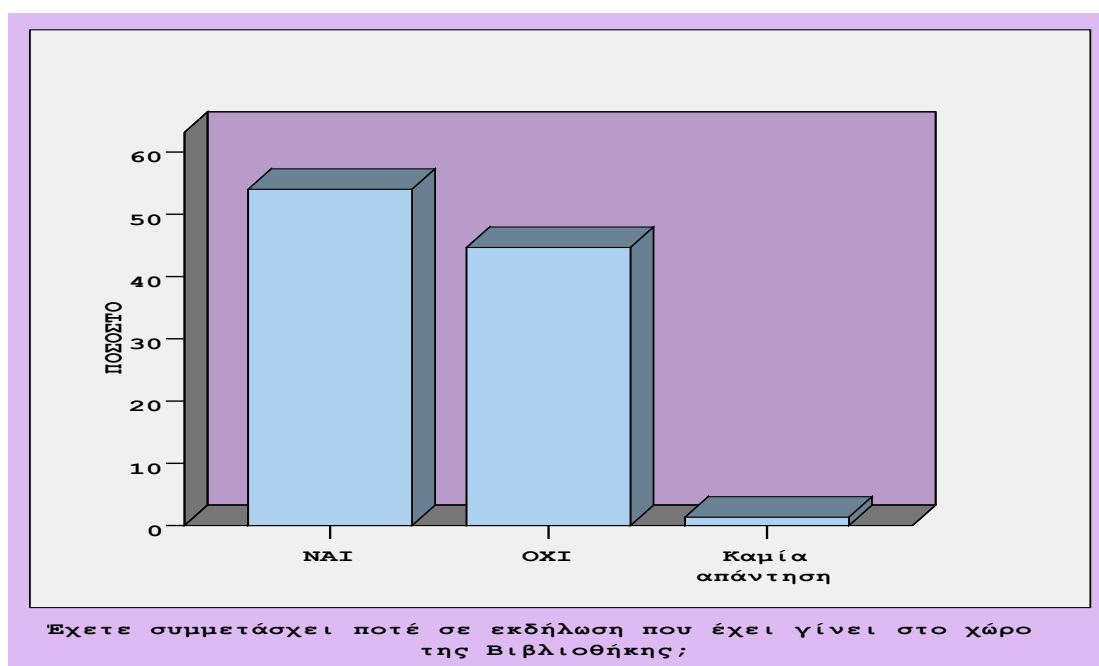
Όσον αφορά τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης, το μεγαλύτερο ποσοστό – άνω του 50% - των συμμετεχόντων απάντησε πως γνωρίζει τις περισσότερες από αυτές. Εκτός, από την ερώτηση που αναφέρεται στους σύγχρονους σταθμούς εργασίας για άτομα με αναπηρίες, που το 51,3% δεν το γνωρίζει. Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα ποσοστά όλων των υπηρεσιών, καθώς και τα ποσοστά των ατόμων, που δεν απάντησαν στην συγκεκριμένη ερώτηση.

Υπηρεσίες	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΣΥΝΟΛΟ	ΚΑΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
Διαθέτει αρχείο με παλαιές εκδόσεις	68%	27,3%	95,3%	4,7%
Διαθέτει σύγχρονους σταθμούς εργασίας για άτομα με αναπηρίες	44,7%	51,3%	96%	4%
Διοργανώνει συχνά σεμινάρια λογοτεχνίας	82,7%	13,3%	96%	4%
Προβάλλει ταινίες	68,7%	28,7%	97,3%	2,7%
Διαθέτει Κινητή βιβλιοθήκη	85,3%	12%	97,3%	2,7%
Διοργανώνει ή φιλοξενεί Πολιτιστικές εκδηλώσεις	67,3%	29,3%	96,7%	3,3%
Διοργανώνει ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα	57,3%	34,7%	92%	8%
Διαθέτει συλλογή περιοδικών, την οποία μπορείτε να διαβάσετε στο χώρο του αναγνωστηρίου	89,3%	9,3%	98,7%	1,3%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4 Υπηρεσίες

Ερώτηση 3.2: Έχετε συμμετάσχει ποτέ σε εκδήλωση που έχει γίνει στο χώρο της βιβλιοθήκης.

Σύμφωνα με την έρευνα, στην ερώτηση αν "Έχετε συμμετάσχει ποτέ σε εκδήλωση που έχει γίνει στο χώρο της βιβλιοθήκης," το 54% των ερωτηθέντων απάντησε θετικά, ενώ το 44,7% δήλωσε ότι δεν έχει συμμετάσχει σε εκδηλώσεις της Βιβλιοθήκης. Επίσης, υπήρξε και ένα ποσοστό της τάξης του 1,3% που δεν έδωσε καμία απάντηση στην συγκεκριμένη ερώτηση

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.9 Συμμετοχή σε εκδηλώσεις

Ερώτηση 3.3: Είμαι ικανοποιημένη / νος από:

Από τα στοιχεία που παραθέτονται στο Πίνακα 5.5, διαφαίνεται ότι το κοινό, είναι σε μεγάλο ποσοστό ικανοποιημένο - άνω του 30% - από τις υπηρεσίες που προσφέρει η Βιβλιοθήκη. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο ποσοστό 71,3% αφορά το Δανεισμό του υλικού, το 38% το Εκθετήριο νέων βιβλίων, το 28,7% τη Χρήση του αναγνωστηρίου, το 38% τη Χρήση των φωτοαντίγραφων μηχανημάτων, το 15,3% τη Χρήση του ιστορικού αρχείου, το 73,3% την Ανανέωση των βιβλίων (παράταση δανεισμού), το 33,3% το Δημόσιο Κέντρο Πληροφόρησης. Το 44% δηλώνει ικανοποιημένο από το ωράριο της Βιβλιοθήκης, το 38,7% από τη συλλογή της και το 40,7% από την τοποθεσία

της. Στο Πίνακα 5.5 που ακολουθεί, παρουσιάζονται και τα ποσοστά των ατόμων (Καμία απάντηση), που δεν απάντησαν στη συγκεκριμένη ερώτηση.

Υπηρεσίες	Καθόλου	Ελάχιστα	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	ΣΥΝΟΛΟ	Καμία απάντηση
Το δανεισμό του υλικού	0%	0%	6,7%	17,3%	71,3%	95,3%	4,7%
Το εκθετήριο νέων βιβλίων	0,7%	3,3%	14%	37,3%	38%	93,3%	6,7%
Τη χρήση του αναγνωστηρίου	2%	10%	18,7%	16%	28,7%	75,3%	24,7%
Τη χρήση των φωτοαντίγραφων μηχανημάτων	2%	2%	18%	26,7%	38%	86,7%	13,3%
Τη χρήση του ιστορικού αρχείου	3,3%	10%	20,7%	16,7%	15,3%	66%	34%
Την ανανέωση των βιβλίων (παράταση δανεισμού)	0%	0%	4%	12,7%	73,3%	90%	10%
Το Δημόσιο Κέντρο Πληροφόρησης	0,7%	6,7%	15,3%	20,7%	33,3%	76,7%	23,3%
Από το ωράριο της βιβλιοθήκης	0%	2,7%	17,3%	32,7%	44%	96,7%	3,3%
Από τη συλλογή της	0%	0,7%	17,3%	38%	38,7%	94,7%	5,3%
Από την τοποθεσία της	1,3%	4%	14,7%	36%	40,7%	96,7%	3,3%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5 Αξιολόγηση υπηρεσιών

5. 1. 4 ΧΡΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΩΝ – ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ

Ερώτηση 4. Ποια είδη βιβλίων προτιμάτε;

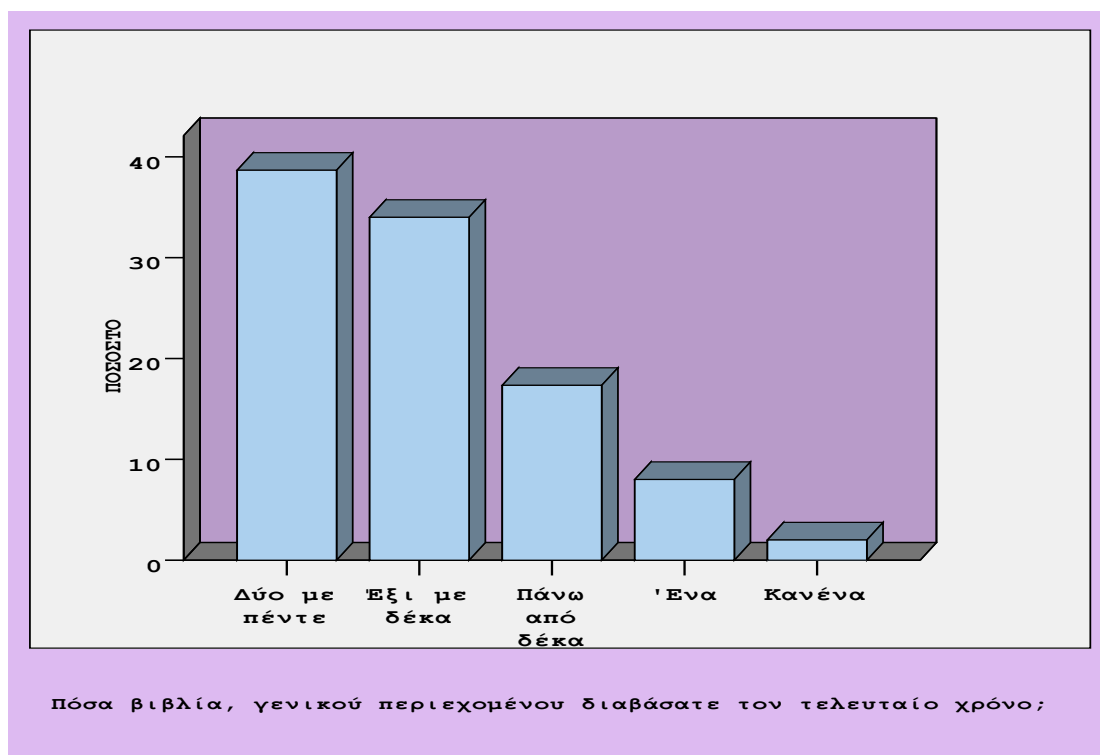
Σύμφωνα με τις επιλογές τους, οι ερωτώμενοι προτιμούν την *Λογοτεχνία* και μάλιστα η επιλογή αυτή ξεχωρίζει αρκετά από τις υπόλοιπες με ποσοστό 79,3%. Η αμέσως επόμενη επιλογή είναι η *Φιλοσοφία* με ποσοστό 35,3%. Ως τρίτη προτίμηση των χρηστών έρχονται με ποσοστό 22% η *Θρησκεία* και τα *Γενικά έργα*. Στον πίνακα 5.6 που ακολουθεί, δίνονται τα ποσοστά των υπόλοιπων κατηγοριών.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	%	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
Γενικά έργα	22%	33	78%
Φιλοσοφία	35,3%	53	64,7%
Θρησκεία	22%	33	78%
Κοινωνικές επιστήμες	14,7%	22	85,3%
Γλώσσα	12,7%	19	87,3%
Φυσικές επιστήμες	9,3%	14	90,7%
Εφαρμοσμένες επιστήμες	10%	15	90%
Μαγειρική, Ομορφιά, Εγκυμοσύνη	16%	24	84%
Καλές Τέχνες	14,7%	22	85,3%
Λογοτεχνία	79,3%	119	20,7%
Ποίηση	11,3%	17	88,7%
Γεωγραφία – Ιστορία	18%	27	82%
Βιογραφίες	12%	18	88%
Άλλη	11,3%	17	88,7%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.6 Προτίμηση βιβλίων

Ερώτηση 4.1: Πόσα βιβλία, γενικού περιεχομένου διαβάσατε τον τελευταίο χρόνο;

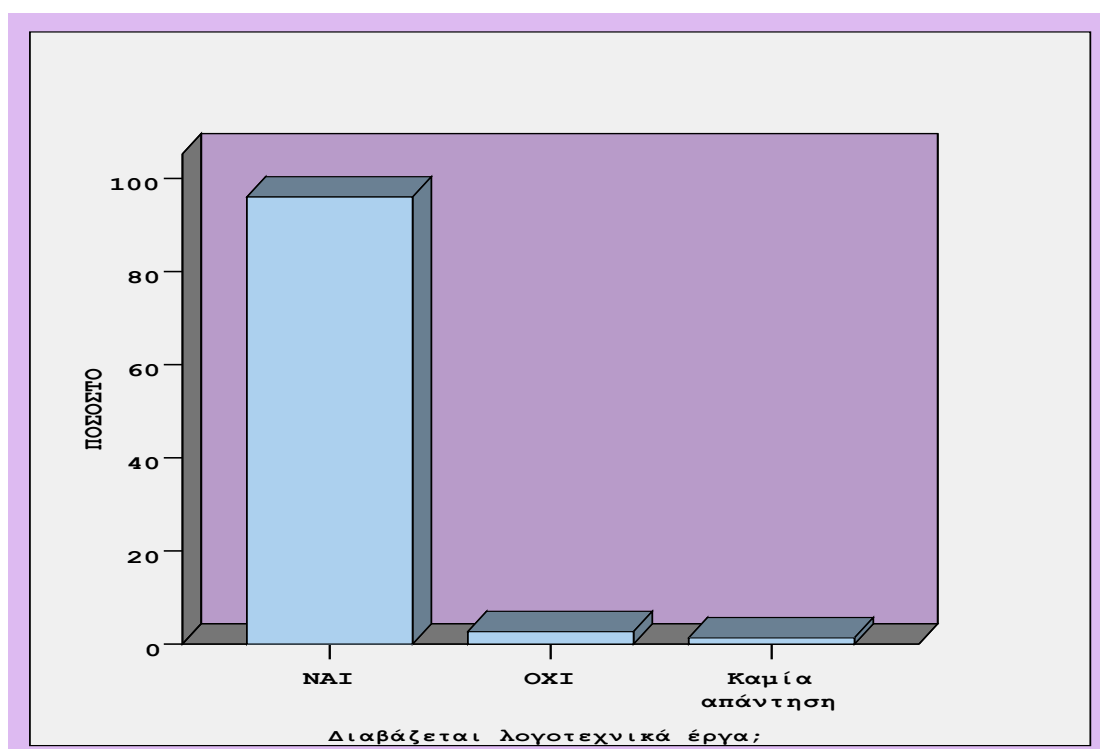
Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων, το μεγαλύτερο ποσοστό 38,7% έχει διαβάσει δύο με πέντε βιβλία τον τελευταίο χρόνο, το 28,7% έξι με δέκα βιβλία, το 17,3% πάνω από δέκα βιβλία, το 8% μονάχα ένα βιβλίο ενώ μόλις το 2% δεν έχει διαβάσει κανένα βιβλίο. Επιπλέον, το 5,3% του δείγματος, δεν έδωσε καμία απάντηση σε αυτήν την ερώτηση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.10 Βιβλία γενικού περιεχομένου

Ερώτηση 4.2: Διαβάζεται λογοτεχνικά έργα;

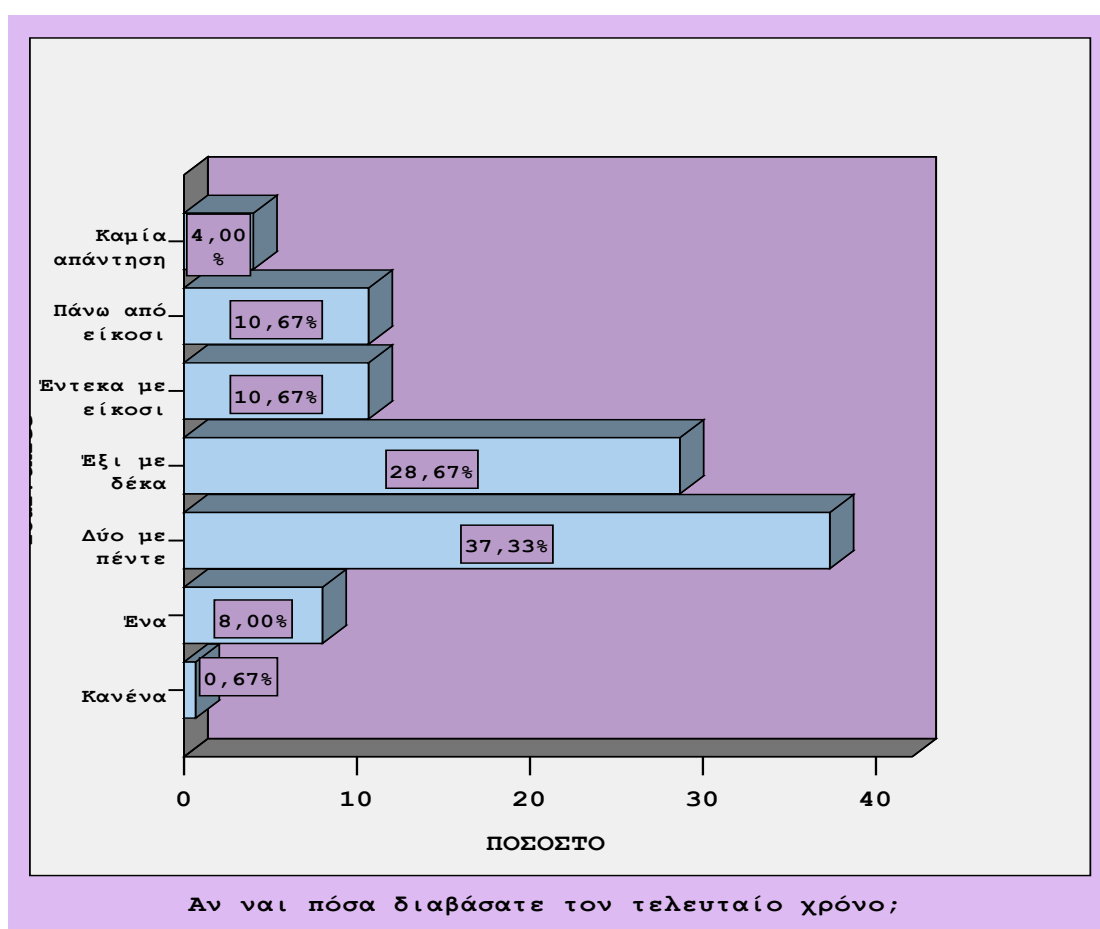
Η συντριπτική πλειοψηφία των χρηστών της Βιβλιοθήκης, απάντησε ότι διαβάζει λογοτεχνικά έργα με ποσοστό 96%, ενώ μόλις το 2,7% έδωσε αρνητική απάντηση. Επιπλέον, το 1,3% δεν έδωσε καμία απάντηση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.11 Λογοτεχνικά έργα

Ερώτηση 4.3: Αν ναι, πόσα διαβάσατε τον τελευταίο χρόνο;

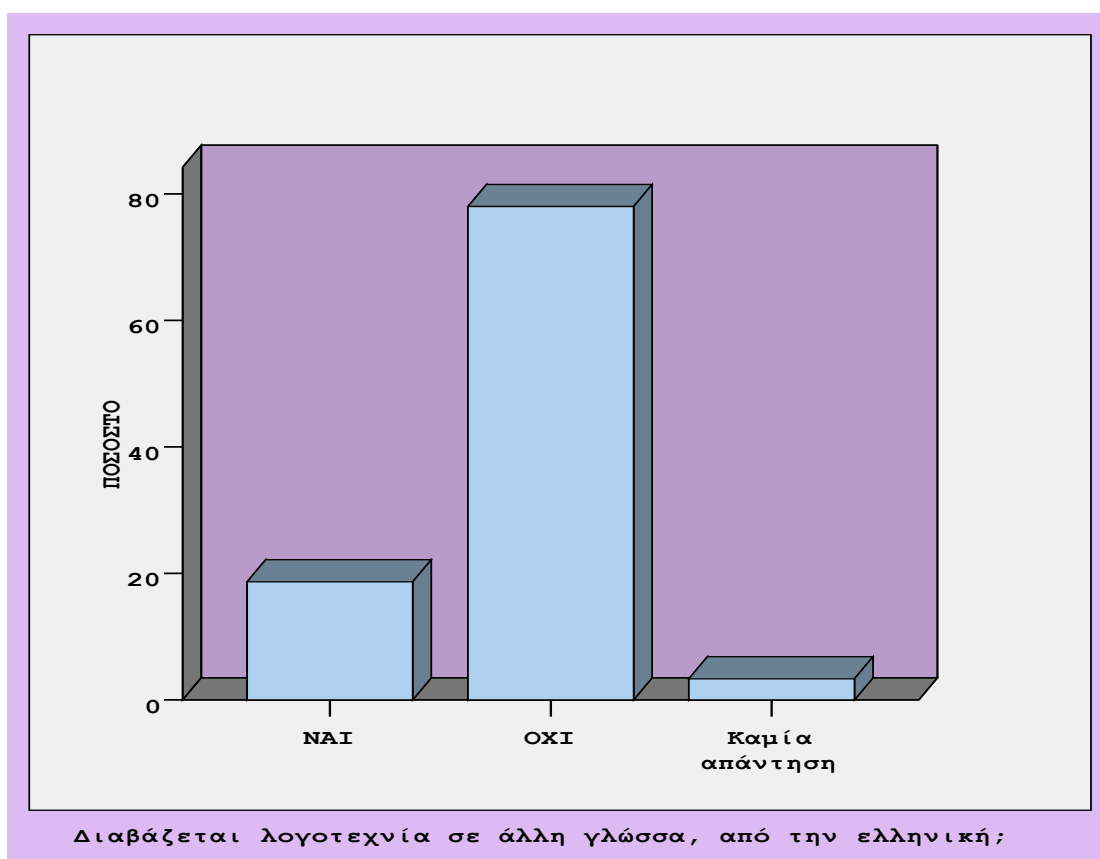
Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν από το κοινό, μόλις το 0,7% δεν έχει διαβάσει κανένα βιβλίο, το 8% έχει διαβάσει ένα βιβλίο, το 37,3% δύο με πέντε, το 28,7% έξι με δέκα βιβλία, το 10,7% έντεκα με είκοσι βιβλία και το ίδιο ποσοστό έχει διαβάσει πάνω από είκοσι βιβλία. Τέλος, το 4% δεν απάντησε σε καμία από τις προτεινόμενες απαντήσεις.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.12 Λογοτεχνικά έργα

Ερώτηση 4.4: Διαβάζεται λογοτεχνία σε άλλη γλώσσα, από την ελληνική;

Το 18,7% των χρηστών που συμμετείχαν στην έρευνα, απάντησε ότι διαβάζει λογοτεχνικά έργα σε άλλη γλώσσα πέραν της ελληνικής (βλ. ανοιχτές ερωτήσεις), ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό 78% έδωσε αρνητική απάντηση. Καθώς και το 3,3% δεν έδωσε καμία απάντηση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.13 Ξενόγλωσσα βιβλία

Ερώτηση 4.5: Τι είδους βιβλία προτιμάτε να διαβάζετε συνήθως;

Το μεγαλύτερο ποσοστό χρηστών της βιβλιοθήκης, δηλαδή το 60%, σαν πρώτη προτίμηση επιλέγει όταν επισκέπτεται την Βιβλιοθήκη να δανειστεί και να διαβάσει *Πεζογραφήματα (Μυθιστόρημα, Διήγημα)*. Σύμφωνα με τις επιλογές τους, οι ερωτώμενοι σαν δεύτερη προτίμηση επιλέγουν την *Ποίηση*, ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά οι υπόλοιπες κατηγορίες, όπως φαίνεται στον πίνακα 5.7.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	%	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ
Επιστημονικά, Κριτικές, Δοκίμια	8,7%	13
Πεζογραφήματα (Μυθιστόρημα, Διήγημα)	60%	90
Ποίηση	12%	18
Αστυνομική Λογοτεχνία	-	-
Φαντασία & Επιστημονική Φαντασία	6,7%	10
Εφηβική Λογοτεχνία	6,7%	10
Παιδική Λογοτεχνία & Παραμύθια	6%	9
Άλλο	-	-

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.7 Προτίμηση λογοτεχνικών βιβλίων

Ερώτηση 4.6: Με ποιο κριτήριο διαβάζετε ένα βιβλίο;

Από τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την έρευνα, οι περισσότεροι χρήστες της Βιβλιοθήκης, το 30,7%, επιλέγουν να διαβάσουν ένα βιβλίο σύμφωνα με την γνώμη κάποιου άλλου αναγνώστη ή αναγνώστριάς, σαν δεύτερο κριτήριο με ποσοστό 23,3% επιλέγουν το βιβλίο με βάση τον συγγραφέα, ακολουθεί με ποσοστό 20% το θέμα του βιβλίου, το 13,3% κρίνει με βάση την κυκλοφορία του, το 6,7% αν το βιβλίο έχει μεταφερθεί στον κινηματογράφο ή την τηλεόραση και τέλος το 6% επιλέγει ένα βιβλίο με βάση τη διαφήμιση που έχει γίνει για αυτό.

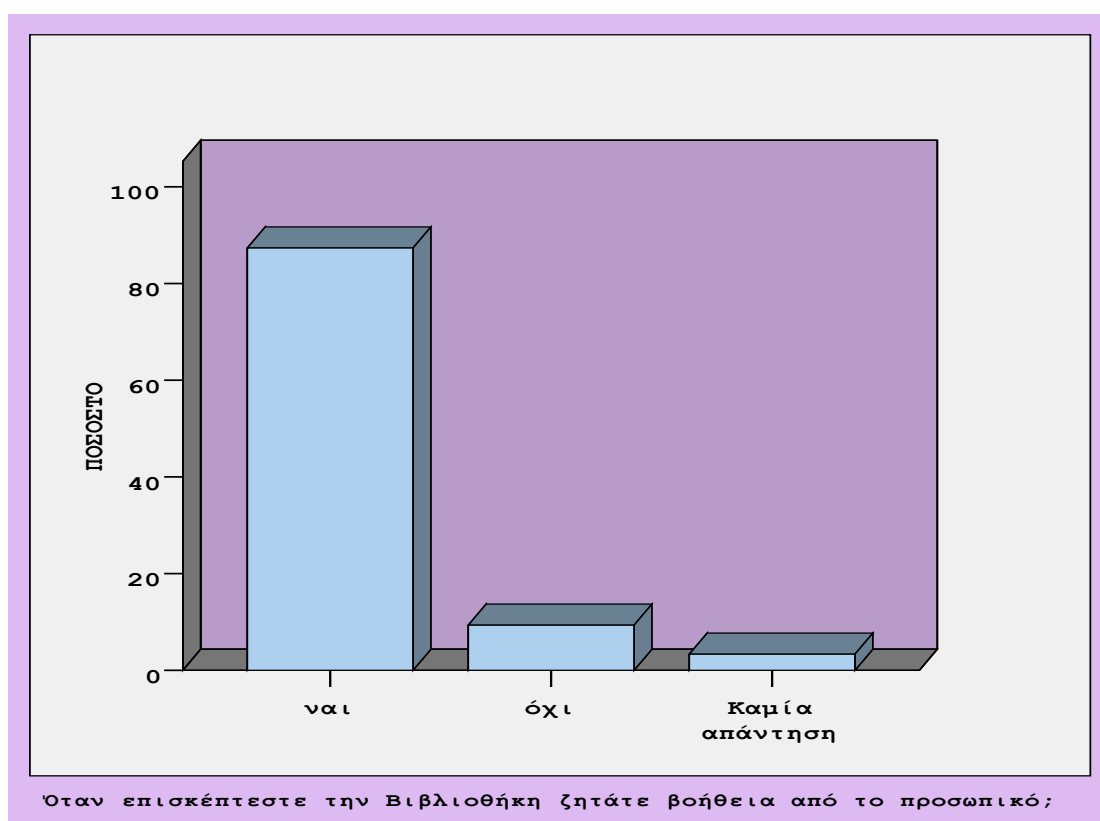
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	%	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
Το θέμα του	20%	30	-
Το εξώφυλλο του	-	-	-
Η τιμή του	-	-	-
Ο/Η συγγραφέας του	23,3%	35	-
Η μεγάλη κυκλοφορία του	13,3%	20	-
Ο μικρός ή μεγάλος αριθμός των σελίδων	-	-	-
Ο εκδοτικός οίκος του	-	-	-
Η διαφήμιση που έχει γίνει για αυτό	6%	9	-
Οι κριτικές του	-	-	-
Η μεταφορά του στον κινηματογράφο ή την τηλεόραση	6,7%	10	-
Η γνώμη κάποιου άλλου αναγνώστη /στριάς	30,7%	46	-
Η γνώμη φίλων και συγγενών	-	-	-
Η συμβουλή του βιβλιοθηκονόμου	-	-	-
Άλλο	-	-	-

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.8 Κριτήρια επιλογής βιβλίων

5. 1. 5. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Ερώτηση 5: Όταν επισκέπτεστε την βιβλιοθήκη ζητάτε βοήθεια από το προσωπικό;

Από την έρευνα προκύπτει, ότι το μεγαλύτερο ποσοστό 87,3% όταν επισκέπτεται την Βιβλιοθήκη ζητάει βοήθεια από το προσωπικό, ενώ το 9,3% απάντησε αρνητικά. Τέλος, το 3,3% δεν έδωσε καμία απάντηση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.14 Εξυπηρέτηση από το προσωπικό

Ερώτηση 5.1: Είμαι ικανοποιημένη /νος:

Όσον αφορά την αξιολόγηση του προσωπικού της Βιβλιοθήκης, τα μεγαλύτερα ποσοστά - άνω του 70% - συγκεντρώνονται στις απαντήσεις "Πολύ" και "Πάρα πολύ". Τα ποσοστά όλων των προτεινόμενων απαντήσεων παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.9.

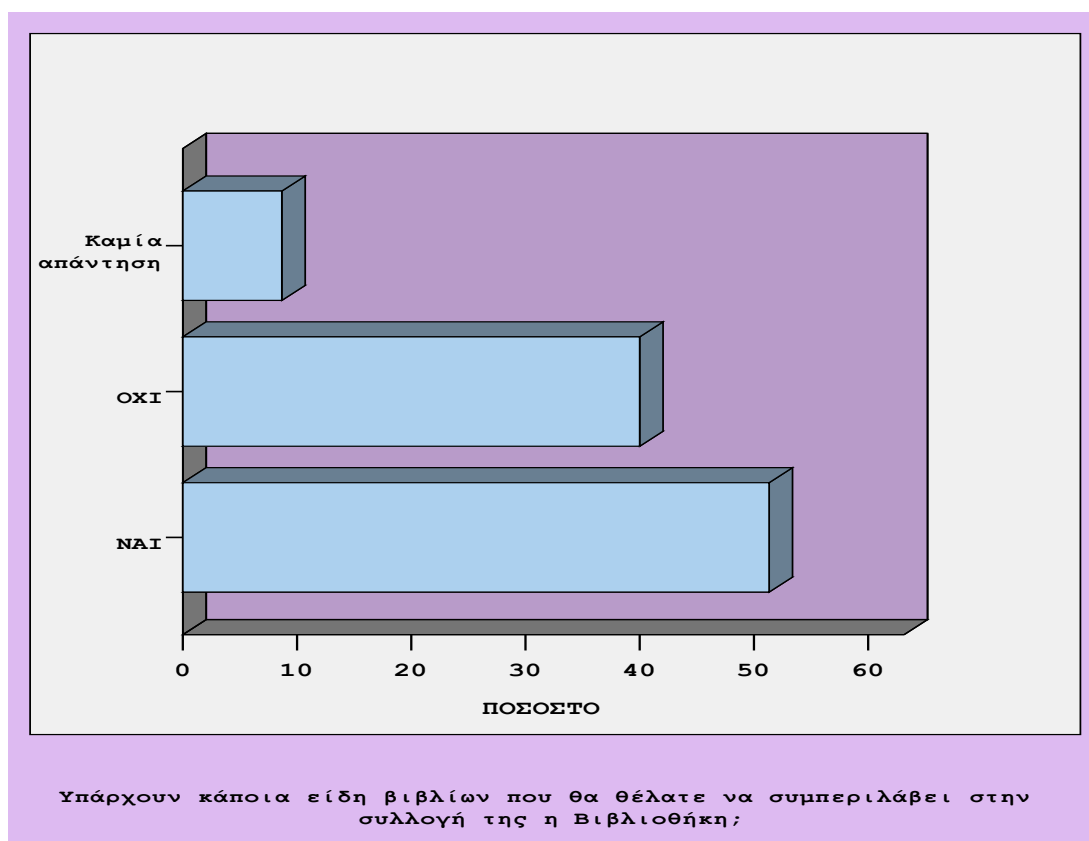
Απαντήσεις	Καθόλου	Ελάχιστα	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ	Σύνολο	Καμία απάντηση
Συμπεριφορά	-	-	-	23,3%	74,7%	98%	2%
Γνώσεις	-	-	1,3%	16,7%	78%	96%	4%
Ταχύτητα εξυπηρέτησης	-	-	2,7%	20%	73,3%	96%	4%
Αποτελεσματικότητα	-	-	10%	16%	69,3%	95,3%	4,7%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.9 Αξιολόγηση προσωπικού

5.1.6 ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Ερώτηση 6: Υπάρχουν κάποια είδη βιβλίων που θα θέλατε να συμπεριλάβει στην συλλογή της η βιβλιοθήκη;

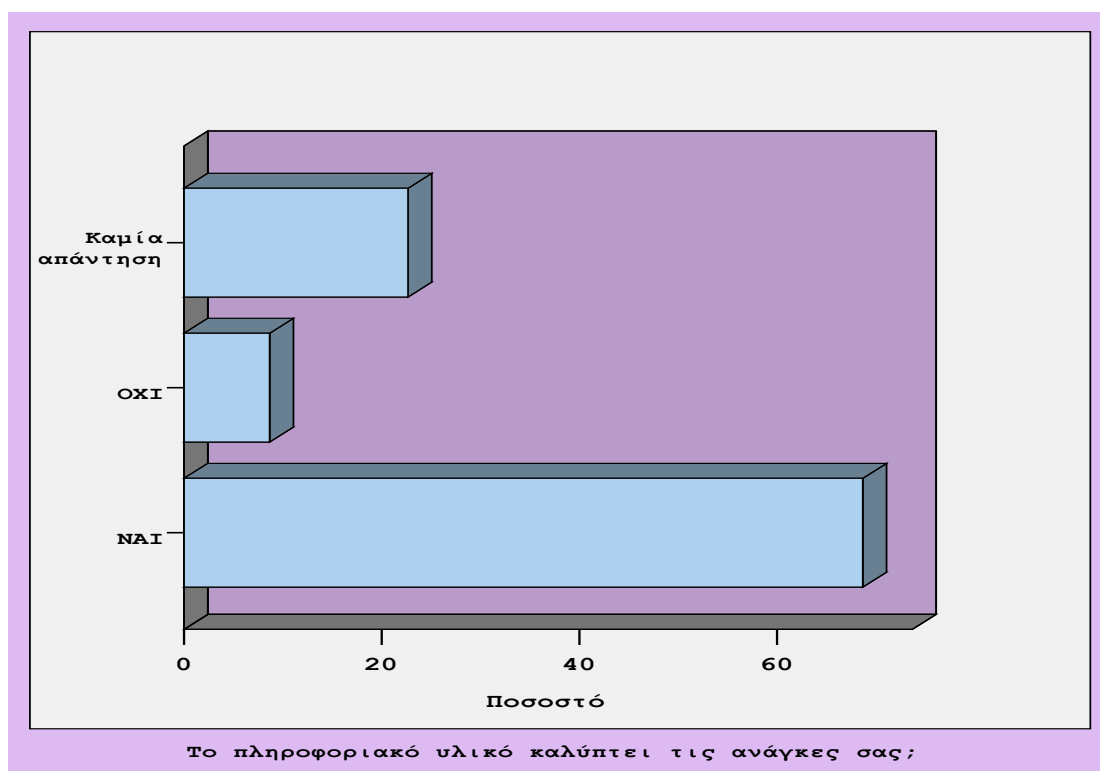
Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτώμενων, το μεγαλύτερο ποσοστό 51,3% επιθυμεί να ενταχθούν κάποια είδη βιβλίων στην ήδη υπάρχουσα συλλογή της Βιβλιοθήκης, (βλ. ανοιχτές ερωτήσεις), ενώ το 40% δηλώνει ότι δεν το επιθυμεί. Επίσης, το 8,7% δεν απάντησε ούτε θετικά ούτε αρνητικά.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.15 Εμπλουτισμός έντυπου υλικού

Ερώτηση 6.1: Το πληροφοριακό υλικό (Εγκυκλοπαίδειες, Λεξικά, Σχολικά βοηθήματα) καλύπτει τις ανάγκες σας;

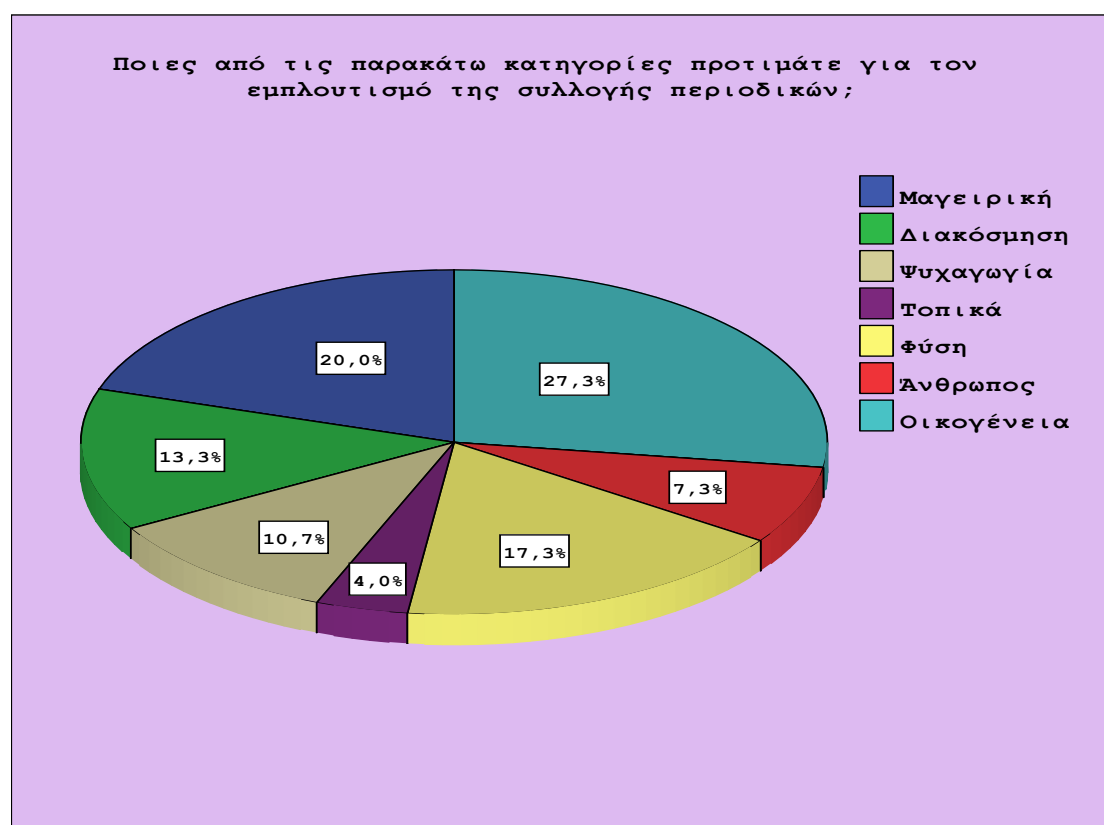
Σύμφωνα με το δείγμα, το 68,7% δηλώνει ότι το πληροφοριακό υλικό μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του ενώ αρνητική απάντηση έδωσε μόλις το 8,7% (βλ. ανοιχτές ερωτήσεις). Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό το 22,7% δεν απάντησε στην ερώτηση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.16 Εμπλουτισμός πληροφοριακού υλικού

Ερώτηση 6.2: Ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες προτιμάτε για τον εμπλουτισμό της συλλογής περιοδικών;

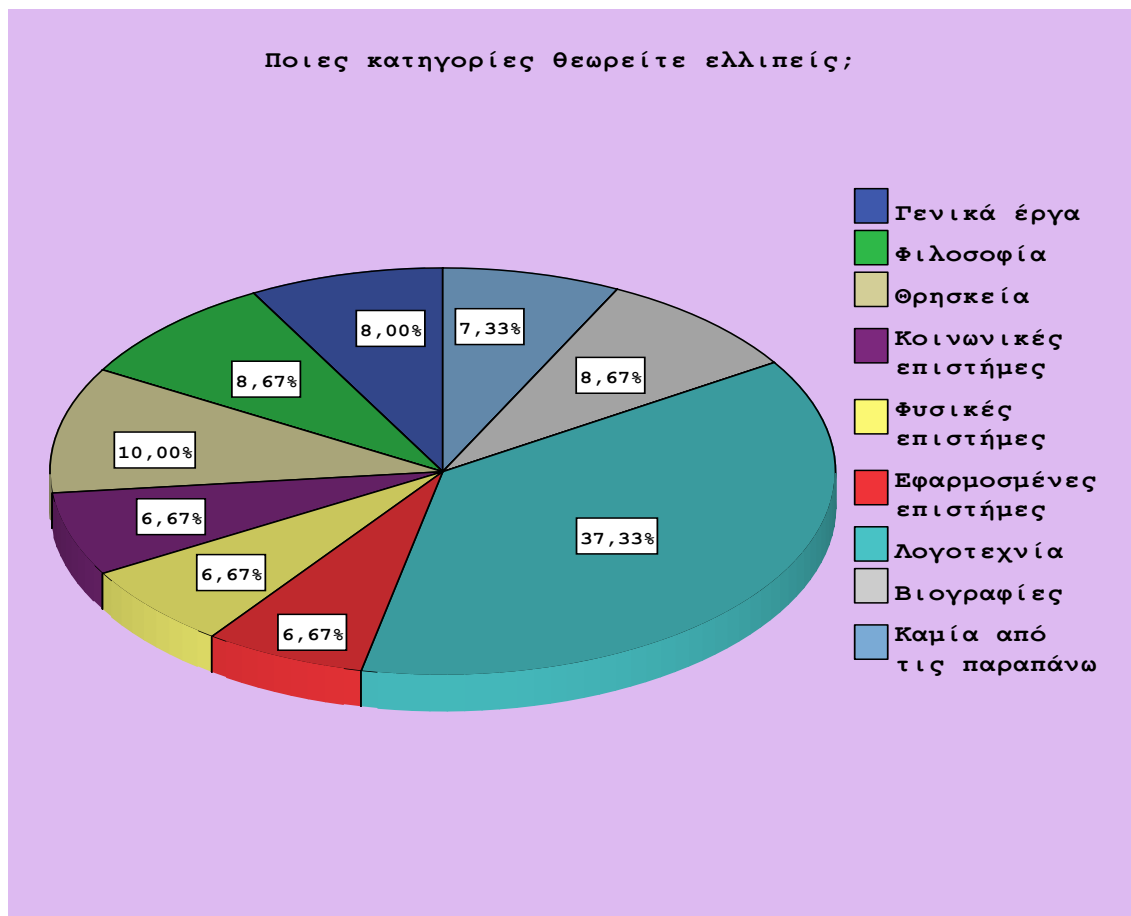
Σύμφωνα με τις επιλογές τους οι ερωτώμενοι, θεωρούν ότι για καλύτερη εξυπηρέτησή τους θα έπρεπε η Βιβλιοθήκη να εμπλουτίσει, τις παρακάτω κατηγορίες περιοδικών. Αρχικά με ποσοστό 27,3% οι χρήστες ζητούν να εμπλουτιστεί η συλλογή με περιοδικά που αφορούν την Οικογένεια, το 20% για περιοδικά που έχουν σαν θέμα τη Μαγειρική, το 17,3% για περιοδικά που αναφέρονται στη Φύση, το 13,3% για περιοδικά που ασχολούνται με τη Διακόσμηση, το 10,7% ενδιαφέρεται για περιοδικά Ψυχαγωγίας, το 7,3% για περιοδικά που αφορούν γενικά τον Άνθρωπο και τέλος το 4% των χρηστών ενδιαφέρεται να βελτιωθεί η συλλογή προσθέτοντας η Βιβλιοθήκη περιοδικά με Τοπικά θέματα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.17 Εμπλουτισμός συλλογής περιοδικών

6.3. Ποιες κατηγορίες θεωρείτε ελλιπείς;

Περισσότερο ελλιπή θεωρήθηκε η κατηγορία Λογοτεχνία με ποσοστό 37,3%, η Θρησκεία με ποσοστό 10% και ακολουθούν οι υπόλοιπες κατηγορίες με μικρότερα ποσοστά όπως φαίνεται και στο γράφημα 5.18. . Να σημειωθεί εδώ ότι οι ερωτηθέντες είχαν την δυνατότητα να επιλέξουν όσες από τις κατηγορίες θεωρούσαν ελλιπείς.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5.18 Ελλιπείς κατηγορίες έντυπου υλικού

5.1.7 ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Ερώτηση 6.4. Έχετε να προτείνετε κάποιες βελτιώσεις αναφορικά με τη λειτουργία και τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης;

Αρκετοί από τους χρήστες απάντησαν ότι, θα επιθυμούσαν να υπάρξει στο μέλλον από την πλευρά της Βιβλιοθήκης, μία αύξηση των θέσεων για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές στην αίθουσα του Δημόσιου Κέντρου Πληροφόρησης, καθώς θεωρούν πως είναι πολύ λίγες οι θέσεις που ήδη υπάρχουν. Επιπλέον, αναφέρεται από κάποιους χρήστες, η αναγκαιότητα εμπλουτισμού της έντυπης συλλογής – συμπεριλαμβανομένου και των περιοδικών – με την απόκτηση καινούργιων τίτλων βιβλίων σε άλλες γλώσσες, όπως η Ιταλική και η Γαλλική.

Από την καταγραφή των ανοιχτών ερωτήσεων εντοπίστηκαν, επίσης παρατηρήσεις των χρηστών πάνω στον κανονισμό του Δανεισμού Βιβλίων. Αρκετοί από αυτούς αναφέρουν συγκεκριμένα, ότι θα επιθυμούσαν να δανειστούν περισσότερα τεκμήρια τη φορά, όπως βιβλία και βιντεοκασέτες. Ωστόσο, μερικοί από τους ερωτώμενους κάνουν λόγο και για την μορφή των βιβλίων, να ενταχθούν δηλαδή περισσότερα βιβλία με μεγαλύτερα τυπογραφικά γράμματα και πιο πολλά αντίτυπα τους, ειδικότερα των λογοτεχνικών έργων.

Οι ώρες που λειτουργεί η Βιβλιοθήκη, φαίνεται να μην ικανοποιεί κάποιους χρήστες οι οποίοι δηλώνουν ότι επιθυμούν την άμεση αύξηση των ωρών λειτουργίας της και τα απογεύματα.

Όσο αναφορά τις εκδηλώσεις, το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών είναι ευχαριστημένοι από την διοργάνωσή τους, ωστόσο κάποιοι επισημαίνουν ότι θα ήθελαν να διοργανώνονται περισσότερες εκδηλώσεις με θέματα που αφορούν τα ήθη και τα έθιμα καθώς και την ιστορία του τόπου και κάποιες φορές να λειτουργεί η Βιβλιοθήκη ως λογοτεχνικό καφενείο με συζητήσεις και ανταλλαγή απόψεων πάνω σε διάφορα κείμενα,

Ερώτηση 6.5. Έχετε να σχολιάσετε ή να προτείνεται, οτιδήποτε, που δεν αναφέρθηκε στο παρόν ερωτηματολόγιο και το θεωρείται σημαντικό;

Στην παρούσα ερώτηση, κάποιοι από τους ερωτώμενους δήλωσαν πως θα επιθυμούσαν να εντάξει στη συλλογή της η Βιβλιοθήκη DVD από κινηματογραφικές ταινίες καθώς και περισσότερα CD-ROM. Επίσης, ορισμένοι από τους χρήστες αναφέρουν ότι θα ήθελαν να μεγαλώσει το χρονικό διάστημα δανεισμού των τεκμηρίων που ανήκουν στην κατηγορία του δεκαημέρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

6.1 Συμπεράσματα

Στο προηγούμενο κεφάλαιο, παρουσιάστηκαν αναλυτικά τα στοιχεία, με τη βοήθεια διαγραμμάτων, τα οποία προέκυψαν από τη ανάλυση των δεδομένων και δείχνουν κατά πόσο γνωρίζει ο εξεταζόμενος πληθυσμός τις υπηρεσίες που παρέχει η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών. Καθώς επίσης, τα ποσοστά των ερωτώμενων που τις χρησιμοποιούν και πώς οι ίδιοι τις αξιολογούν.

Σ' αυτή την ενότητα, θα παρουσιαστούν οι απόψεις των χρηστών και τα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν μέσα από την έρευνα, ώστε να προβληθούν τα σημεία εκείνα στα οποία υπερτερεί ή υστερεί η Βιβλιοθήκη. Σκοπός της έρευνας, είναι να αξιοποιηθούν τα στοιχεία και τα συμπεράσματα, τα οποία θα προκύψουν μέσα από αυτήν, για τη καλύτερη δυνατή βελτίωση της Βιβλιοθήκης και των λειτουργιών της. Καθώς, η Βιβλιοθήκη οφείλει να είναι αποτελεσματική και χρηστική.

6.1.1 Προσωπικά στοιχεία χρηστών

Από την αρχή της έρευνας καθορίστηκε το εύρος του δείγματος το οποίο θα έπαιρνε μέρος. Αποφασίσθηκε, το συνολικό δείγμα να ανέρχεται σε αριθμό, στους εκατό πενήντα χρήστες της Βιβλιοθήκης. Η επιλογή των χρηστών έγινε τυχαία και έτσι το δείγμα δεν ήταν ομοιογενές. Από τα στοιχεία αυτά που καταγράφηκαν και αναλύθηκαν προκύπτουν τα παρακάτω κυριότερα σημεία : Βάση των στοιχείων αυτών, από το σύνολο των χρηστών που πήραν μέρος το **66,7%** ήταν γυναίκες και το **33,3%** άντρες. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων είναι Ανώτερης Εκπαίδευσης, δηλαδή απόφοιτοι ΤΕΙ ή ΑΕΙ και μόνο ένα μικρό ποσοστό είναι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Επίσης, το μικρότερο ποσοστό αποτελούν οι ηλικίες πάνω από 55, ενώ τα μεγαλύτερα ποσοστά συγκεντρώνονται μεταξύ των ηλικιών από 19 έως 55.

Το γεγονός, ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων **29,3%** συγκεντρώνεται στους Δημόσιους υπαλλήλους, έπειτα ακολουθούν οι φοιτητές με **18%**, και τέλος το **17,3%** δηλώνουν ως επάγγελμα τα οικιακά,

οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η Βιβλιοθήκη με τη συλλογή που διαθέτει, έχει καταφέρει με επιτυχία να προσελκύσει τις παραπάνω ομάδες.

6.1.2 Χρήση της βιβλιοθήκης

Από τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα, είναι εμφανές ότι οι χρήστες επισκέπτονται την Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών αρκετά συχνά. Το 50% του δείγματος που εξετάστηκε, επισκέπτεται το χώρο της βιβλιοθήκης τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα, ενώ το 24,7% των χρηστών πηγαίνει στη Βιβλιοθήκη τουλάχιστον μια φορά το μήνα.

Οι λόγοι για τους οποίους οι χρήστες επισκέπτονται το χώρο της Βιβλιοθήκης είναι αρκετοί, αλλά όπως διαπιστώνεται από την έρευνα, η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων με ποσοστό **77,3%**, δηλώνουν ως πρώτη προτίμηση το Δανεισμό λογοτεχνικών έργων, ως δεύτερη με **35,3%** το Δανεισμό παιδικών βιβλίων ενώ μόλις το **4,7%** ενδιαφέρεται να χρησιμοποιήσει τις Σερραϊκές Συλλογές που υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη. Επίσης, το **31,3%** του δείγματος επισκέπτονται τη βιβλιοθήκη προς εύρεση υλικού για την διεκπεραίωση εργασιών στα πλαίσια των προπτυχιακών σπουδών τους ή για την έρευνα άλλων εργασιών, και αυτό είναι μάλλον αναμενόμενο αφού το **18%** του εξεταζόμενου πληθυσμού αποτελείται από φοιτητές. Ενώ, αρκετοί είναι οι χρήστες που κάνουν χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και του Παγκόσμιου Ιστού ή χρησιμοποιούν το πληροφοριακό υλικό στο χώρο του αναγνωστηρίου.

6.1.3 Χρήση και αξιολόγηση υπηρεσιών

Από τις υπηρεσίες που προσφέρει η Βιβλιοθήκη στους χρήστες της, ελάχιστοι είναι αυτοί που δεν έχουν γνώση για κάποιες από αυτές. Αξίζει να σημειωθεί, ότι δυστυχώς, ένα μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 51,3% δεν γνωρίζει για τους σύγχρονους σταθμούς εργασίας για άτομα με αναπηρίες που διαθέτει, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο η Βιβλιοθήκη. Επομένως, θα πρέπει να ενημερωθούν οι χρήστες της για την υπηρεσία αυτή που προσφέρει, ώστε να

μπορούν να την χρησιμοποιούν οι ομάδες των ανθρώπων, όπως άτομα με μειωμένη όραση, που δεν έχουν πρόσβαση στον Παγκόσμιο Ιστό.

Η υπηρεσία που χρησιμοποιείται πιο πολύ, όπως διαπιστώνεται από τα αποτελέσματα, είναι αυτή του δανεισμού υλικού αλλά και η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Παγκόσμιου Ιστού, καθώς και η ανάγνωση περιοδικών στο χώρο του αναγνωστηρίου. Οι υπόλοιπες υπηρεσίες χρησιμοποιούνται, αλλά με μικρότερη συχνότητα, σε σχέση με τα ποσοστά των παραπάνω.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων γνωρίζουν ότι η Βιβλιοθήκη, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, συνήθως δύο με τρεις φορές το μήνα, διοργανώνει σεμινάρια λογοτεχνίας, προβάλλει αξιόλογες κινηματογραφικές ταινίες, διοργανώνει ή φιλοξενεί Πολιτιστικές εκδηλώσεις και τέλος διοργανώνει ειδικά Εκπαιδευτικά προγράμματα. Από αυτούς, το **54%** δηλώνει ότι έχει συμμετάσχει σε κάποιες από αυτές και έχουν μείνει αρκετά ικανοποιημένοι από την διοργάνωση της εκδήλωσης.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών έκριναν πως είναι ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες της βιβλιοθήκης και δήλωσαν ότι είναι *πολύ καλές* ή *καλές*.

Αναλυτικότερα, παρατηρούμε ότι οι χρήστες είναι αρκετά ικανοποιημένοι με τη τοποθεσία και το ωράριο της Βιβλιοθήκης (ποσοστά **40,7%** και **44%** αντιστοίχως), θεωρώντας τα *πάρα πολύ καλά*. Επίσης, κάποιοι χρήστες προτείνουν να λειτουργεί η Βιβλιοθήκη περισσότερα απογεύματα την εβδομάδα για να μπορούν να την επισκέπτονται.

Συμπερασματικά, οι υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης ικανοποιούν τους χρήστες της, αλλά παρ' όλα αυτά η τελευταία, θα πρέπει συνεχώς να βελτιώνει τις υπηρεσίες της στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, ώστε να έλκει συνεχώς τους χρήστες.

6.1.4. Χρήση συλλογών – Καταγραφή προτιμήσεων των χρηστών

Από τις παρατηρήσεις των χρηστών αλλά και από την χρήση της Βιβλιοθήκης, εύκολα συμπεραίνεται, ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των επισκεπτών της το **79,3%**, ως πρώτη προτίμηση τους από όλες τις

κατηγορίες τεκμηρίων, δηλώνουν το δανεισμό *Λογοτεχνικών έργων*. Συγκεκριμένα, το **60%** επιλέγει να διαβάσει *Πεζογραφήματα (Μυθιστόρημα, Διήγημα)*. Ακολουθεί, με εξίσου μεγάλο ποσοστό η *Φιλοσοφία* και ως τρίτη προτίμηση τους δηλώνουν με ποσοστό **22%** τη *Θρησκεία* και τα *Γενικά έργα*.

Στην ερώτηση, *πόσα βιβλία, γενικού περιεχομένου διαβάσατε τον τελευταίο χρόνο*, σύμφωνα με τις απαντήσεις το **38,7%** έχει διαβάσει *δύο με πέντε βιβλία* τον τελευταίο χρόνο. Σε αντίστοιχη ερώτηση που αφορά τα λογοτεχνικά έργα το ποσοστό ανέρχεται σε το **37,3%**. Ποσοστό που δηλώνει ότι οι χρήστες εκτός από τα λογοτεχνικά έργα, ενδιαφέρονται και για τις γενικές κατηγορίες βιβλίων. Επίσης, το **18,7%** των ερωτηθέντων διαβάζει λογοτεχνικά έργα σε άλλη γλώσσα πέραν της ελληνικής (βλ. *ανοιχτές ερωτήσεις*).

Στην ερώτηση, *με ποιο κριτήριο επιλέγεται να διαβάσετε ένα βιβλίο*, το **30,7%**, επιλέγει το βιβλίο που θα διαβάσει σύμφωνα με την γνώμη κάποιου άλλου αναγνώστη ή αναγνώστριας και σαν δεύτερο κριτήριο με ποσοστό **23,3%** επιλέγει ένα βιβλίο με βάση τον συγγραφέα και μόλις το **6%** επιλέγει ένα βιβλίο με βάση τη διαφήμιση που έχει γίνει για αυτό.

6.1.5 Προσωπικό

Το **87,4%** των χρηστών προτιμούν να ζητήσουν βοήθεια κατά τις επισκέψεις τους στη Βιβλιοθήκη και οι περισσότεροι από αυτούς δηλώνουν πολύ ευχαριστημένοι από το προσωπικό της, με ένα μικρό ποσοστό να δηλώνει ότι είναι *λίγο* ή *καθόλου* ευχαριστημένοι. Αναλυτικότερα, για την εξυπηρέτηση που τους παρέχει το προσωπικό, δηλώνουν πολύ ευχαριστημένοι σε ποσοστό **73,3%**. Παρατηρείται, λοιπόν από τα αποτελέσματα που προέκυψαν πως οι περισσότεροι χρήστες της Βιβλιοθήκης, είναι ευχαριστημένοι γενικότερα από το προσωπικό και για τις κατευθύνσεις που τους δίνουν μέσω των γνώσεων που διαθέτουν αλλά και για την συμπεριφορά που έχουν απέναντί τους. Ωστόσο, πάντα θα υπάρχει και ένα μικρό ποσοστό που θα διαφωνεί, αλλά κατά γενική ομολογία, γίνεται μια πάρα πολύ καλή προσπάθεια από το προσωπικό, ώστε να καταφέρει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του κοινού. Βέβαια δε θα πρέπει να επαναπαύονται και οι ίδιοι

αλλά αντιθέτως να προσπαθούν συνεχώς να βελτιώνονται ώστε να καταφέρουν να πείσουν και να ικανοποιήσουν το ποσοστό εκείνο των χρηστών που τώρα δηλώνουν δυσαρεστημένοι.

6.2 Βελτιώσεις

Όσον αφορά τις βελτιώσεις που θα ήθελαν οι χρήστες να γίνουν στη συλλογή της Βιβλιοθήκης, το μεγαλύτερο ποσοστό **51,3%** επιθυμεί να ενταχθούν κάποια είδη βιβλίων στην ήδη υπάρχουσα συλλογή της Βιβλιοθήκης, (βλ. ανοιχτές ερωτήσεις). Περισσότερο ελλιπή θεωρήθηκε η κατηγορία Λογοτεχνία με ποσοστό **37,3%**, η Θρησκεία με ποσοστό **10%** και ακολουθούν οι υπόλοιπες κατηγορίες με μικρότερα ποσοστά.

Το **89,3%** γνωρίζει για την συλλογή των περιοδικών που διαθέτει η Βιβλιοθήκη, η οποία ίσως θα πρέπει στο μέλλον να κάνει κάποιες αλλαγές όσον αφορά τη συλλογή περιοδικών και να εντάξει μία από τις θεματικές κατηγορίες που προτείνουν οι χρήστες, όπως είναι η οικογένεια, η μαγειρική και η φύση. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι το **27,3%** των ερωτηθέντων, ζητούν να εμπλουτιστεί η συλλογή με περιοδικά που αφορούν την Οικογένεια, το **20%** για περιοδικά που έχουν σαν θέμα τη Μαγειρική και τέλος το **17,3%** για περιοδικά που αναφέρονται στη Φύση.

Τέλος, σε ερώτηση που αφορά το πληροφοριακό υλικό το **68,7%** δηλώνει ότι αυτό μπορεί να καλύψει τις ανάγκες των χρηστών, ενώ μόλις το **8,7%** πιστεύει ότι δεν επαρκεί η συλλογή. (βλ. ανοιχτές ερωτήσεις).

6.3 Προτάσεις

Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας των χρηστών της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών και την καταγραφή των συμπερασμάτων μπορούμε να υποδείξουμε ορισμένες προτάσεις πρωταρχικής σημασίας για την βελτίωση και την ανάπτυξη της Βιβλιοθήκης. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που αναλύθηκαν και παρουσιάστηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο οι χρήστες εμφανίζονται αρκετά ικανοποιημένοι από τις υπηρεσίες που προσφέρει η Βιβλιοθήκη.

Παρόλα αυτά κάποιοι χρήστες στις ανοιχτές ερωτήσεις 6.4 και 6.5 (βλ. κεφ. 5: αποτελέσματα έρευνας – ανάλυση στοιχείων), αναφέρουν προβλήματα που κατά καιρούς έχουν αντιμετωπίσει αλλά και κάποιες προτάσεις βελτίωσης οι οποίες αποσκοπούν στην επίλυση των προβλημάτων αυτών, αλλά και στην πλήρη κάλυψη των αναγκών των χρηστών.

Αναλυτικότερα οι προτάσεις αυτές παρουσιάζονται στο κεφ. 5.

1. Όσον αφορά το **υλικό** της βιβλιοθήκης οι χρήστες προτείνουν :

- Εμπλουτισμός λογοτεχνικών έργων με ξένη λογοτεχνία και ξένη ποίηση,
- Ποικιλία στο ξενόγλωσσο πληροφοριακό υλικό,
- Βιβλία με μεγαλύτερα τυπογραφικά γράμματα αλλά και πιο γερά βιβλία,
- Περισσότερα αντίτυπα βιβλίων (ιδιαίτερα αυτά με μεγάλη ζήτηση),
- Αντικατάσταση των παλαιών βιβλίων με νέα
- Και τέλος, οι χρήστες να μπορούν να δανείζονται περισσότερα βιβλία.

2. Όσον αφορά τις **εκδηλώσεις** κάποιοι από τους χρήστες προτείνουν να πραγματοποιηθούν:

- Εκδηλώσεις, που θα διοργανώνονται στην αρχή κάθε εποχής και θα αφορούν τα ήθη, έθιμα καθώς και την ιστορία του τόπου,
- Να λειτουργεί κάποιες φορές η βιβλιοθήκη ως λογοτεχνικό καφενείο με συζητήσεις και ανταλλαγή απόψεων πάνω σε διάφορα κείμενα,

3. Όσον αφορά την **οργάνωση** της βιβλιοθήκης :

- Αύξηση του προσωπικού, έτσι ώστε η προσέλευση του κόσμου είναι μεγάλη να μην υπάρχει πρόβλημα εξυπηρέτησης,
- Αύξηση του ωραρίου,
- Λειτουργία της Βιβλιοθήκης από δύο απογεύματα την εβδομάδα σε τέσσερα,
- Πρακτικότερη διακόσμηση χάρη στην οποία τα βιβλία που βρίσκονται σε πολύ ψηλά ράφια θα είναι πιο άμεσα προσβάσιμα,

- Καλύτερη προβολή και ενημέρωση για τις νέες προσκτήσεις καθώς και για τις υπηρεσίες που παρέχονται από την Βιβλιοθήκη, και τέλος,
- Να μεγαλώσει το χρονικό διάστημα δανεισμού των τεκμηρίων που ανήκουν στην κατηγορία του δεκαημέρου.

Οι παραπάνω προτάσεις των χρηστών βρίσκουν σύμφωνο και τον ερευνητή. Μελετώντας και αναλύοντας τα ερωτηματολόγια έχει εντοπίσει και κάποιες άλλες βελτιώσεις που θα πρέπει με την υιοθέτηση τους, σε πολλούς τομείς της, να γίνει πιο λειτουργική και χρήσιμη στο κοινό που εξυπηρετεί.

Οι προτάσεις λοιπόν του ερευνητή είναι οι εξής:

1. Η Βιβλιοθήκη να εστιάσει στις ανάγκες των παιδιών με την στέγαση του παιδικού τμήματος σε δικό του χώρο. Με αυτόν τον τρόπο θα παρέχει ένα ασφαλές και ευχάριστο περιβάλλον, όπου τα παιδιά θα μπορούν να διαβάζουν εξωσχολικά βιβλία και να περνούν τον ελεύθερο χρόνο τους. Το περιβάλλον αυτό, θα πρέπει να προσφέρει παιχνίδια, νέες τεχνολογίες, όπως ηλεκτρονικούς υπολογιστές, και να διοργανώνονται σε συνεργασία με τα σχολεία και άλλους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, ποικίλες δραστηριότητες και εκπαιδευτικά προγράμματα. Στο μέλλον, πρέπει να υπάρξουν επιπλέον χώροι ανάγνωσης και απασχόλησης, για να αποτελέσει η Βιβλιοθήκη για τους μικρούς χρήστες πρώτη επιλογή προτίμησης τον ελεύθερο χρόνο τους.

2. Να αναπτυχθεί η υπηρεσία του διαδανεισμού με άλλες βιβλιοθήκες, για να διευρύνει τις υπηρεσίες πληροφόρησης, συμβάλλοντας συγχρόνως στη μείωση των δαπανών εμπλουτισμού έντυπου ή μη έντυπου υλικού. Η συνεργασία μεταξύ των βιβλιοθηκών αλλά και άλλων τοπικών πολιτιστικών ιδρυμάτων, έχει ως απώτερο σκοπό πάντα την καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών και θα πρέπει να εφαρμόζεται από όλες τις βιβλιοθήκες.

3. Η κοινωνία της πληροφορίας επιτάσσει τους χρήστες να έχουν τα τεχνικά μέσα και τις απαραίτητες δεξιότητες ώστε να έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις τους, για σωστή και γρήγορη πληροφόρηση. Η Βιβλιοθήκη, θα πρέπει να διευκολύνει τους χρήστες μέσω της οργάνωσης σεμιναρίων εκπαίδευσης χρηστών σχετικά με τη χρήση των

νέων τεχνολογιών. Η οργάνωση των σεμιναρίων, μπορεί να πραγματοποιηθεί με την παραχώρηση του Δημόσιου Κέντρου Πληροφόρησης για τη διδασκαλία της χρήση των υπολογιστών, της πλοήγησης του ηλεκτρονικού καταλόγου της Βιβλιοθήκης για αναζήτηση βιβλίων, την εξοικείωση των χρηστών με τις υπηρεσίες των νέων τεχνολογιών και τον Παγκόσμιο Ιστό.

4. Τέλος, την Βιβλιοθήκη επισκέπτονται αρκετοί νέοι, έφηβοι και γονείς. Αυτό οδηγεί αναπόφευκτα, πως στο μέλλον η Βιβλιοθήκη πρέπει να εντάξει στο ενεργητικό της, εκδηλώσεις που να αφορούν σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα όπως είναι το AIDS, τα ναρκωτικά κ.α. είτε μέσω διάφορων ενημερωτικών βιντεοπροβολών είτε μέσω συζητήσεων από ειδικούς επιστήμονες.

6.4 Μετανάστες

Λόγω του μεταναστευτικού ρεύματος προς την πόλη των Σερρών, θα πρέπει η Βιβλιοθήκη να εντάξει στη συλλογή της, ειδικές συλλογές για τους νέους αυτούς χρήστες, όπως την διαθεσιμότητα έντυπου ή μη έντυπου υλικού στη μητρική τους γλώσσα.

Καθώς επίσης, να βοηθήσει του μετανάστες με τη δημιουργία προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού, ώστε να μπορέσουν να ενσωματωθούν στη τοπική κοινωνία. Επιπλέον, η οργάνωση σεμιναρίων για την εξοικείωση των χρηστών, σχετικά με τις υπηρεσίες των νέων τεχνολογιών, όπως τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Παγκόσμιου Ιστού, καθώς και η πλοήγηση στις σελίδες του καταλόγου της Βιβλιοθήκης, είναι μία απαραίτητη υπηρεσία που θα βοηθήσει σημαντικά την συγκεκριμένη ομάδα χρηστών.

Κλείνοντας, από τα αποτελέσματα τις έρευνας μπορούμε να καταλάβουμε πως οι χρήστες έχουν πολλές απαιτήσεις από τη βιβλιοθήκη την οποία επισκέπτονται. Ο όγκος των πληροφοριών είναι τεράστιος και όλες οι υπηρεσίες που ασχολούνται με τη πληροφόρηση θα πρέπει να αναβαθμίζονται διαρκώς.

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, προσπαθεί συνέχεια να αναπτύσσεται και να βελτιώνεται ακούγοντας τις επιθυμίες και τα προβλήματα

των χρηστών της. Συγχρόνως, προσπαθεί να βελτιώνει συνεχώς τις υπηρεσίες της ώστε να είναι πιο ευέλικτες και ενημερωμένες για να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του κοινού.

6.5 Περιορισμοί της παρούσας έρευνας

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθούν κάποιοι μεθοδολογικοί περιορισμοί της παρούσας έρευνας. Η έρευνα διεξήχθη με τη μέθοδο των ερωτηματολογίων. Για να γίνει η καταγραφή της εικόνας της Βιβλιοθήκης επιλέχθηκε από το σύνολο των χρηστών της ένα δείγμα. Το δείγμα αυτό είναι μια μικρογραφία του κοινού και γι' αυτό το λόγο δεν μπορούμε να κάνουμε γενικεύσεις.

Επιπλέον η έρευνα αυτή αφορά μόνο τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, οπότε τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η έρευνα δεν γίνεται να γενικευτούν και να χαρακτηρίσουν και άλλες ελληνικές βιβλιοθήκες .

Αναγκαίο θα ήταν στο μέλλον να γίνουν και άλλες έρευνες που να αφορούν τη Βιβλιοθήκη στην οποία πραγματοποιήθηκε η παρούσα έρευνα καθώς είναι η πρώτη έρευνα που γίνεται και την αφορά, για να διαπιστωθεί αν τα αποτελέσματα στα οποία κατέληξε επιβεβαιώνονται αλλά και αν θα υπάρξει εξέλιξη και βελτίωση των υπηρεσιών.

6.6 Αξιοπιστία και ηθική

Κλείνοντας την παρουσίαση της έρευνας θα πρέπει να αναφερθεί ότι όλα τα στοιχεία που προκύπτουν από αυτήν θα χρησιμοποιηθούν μόνο για τη διεκπεραίωση της συγκεκριμένης εργασίας. Η έρευνα έχει διεξαχθεί στα πλαίσια της προπτυχιακής εργασίας της φοιτήτριας Πετρούλας Λιάμη, που απαιτείται από τη σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης.

Η έρευνα έχει γίνει ανώνυμα και δεν υπάρχει περίπτωση προσβολής των δικαιωμάτων των χρηστών που έλαβαν μέρος σε αυτήν. Έχει υπάρξει απόλυτη εχεμύθεια καθώς δεν υπάρχει σκοπιμότητα στο να θίξει ή να προσβάλλει απόψεις από τα στοιχεία τα οποία προκύπτουν και έχουν

συγκεντρωθεί, καθώς όπως προαναφέρθηκε όλα τα στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν μόνο για την συγκεκριμένη έρευνα .

Τα αποτελέσματα της έρευνας που προέκυψαν, θα κοινοποιηθούν και θα σταλούν στους υπεύθυνους της διοίκησης της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σερρών, για τον προβληματισμό των υπευθύνων και για να τους προτρέψει να ενεργήσουν άμεσα ώστε να λυθούν τυχόν προβλήματα τα οποία έχουν προκύψει όσο αναφορά, τη βελτίωση και την αποτελεσματικότητα της Βιβλιοθήκης και των υπηρεσιών της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ, ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ, ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ι. Ξένη Βιβλιογραφία

1. Gerolimos, M. and Konsta, R. (2008) 'Librarians' skills and qualifications in a modern informational environment', *Library Management*, 29 (8/9), pp: 691 – 699.
2. Crawford, W. and Gorman, M. (1995) 'Future Libraries: Dreams, Madness and Reality. ALA, Chicago.
3. Javeau, C. (1996) *Η έρευνα με ερωτηματολόγιο: το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή*, Αθήνα, Τυπωθήτω.
4. Javeau, C. (2000) *Η έρευνα με Ερωτηματολόγιο: το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή*, Αθήνα, Τυπωθήτω.
5. Holt, G. (2007) *Communicating the value of your libraries, The Bottom Line, Managing Library Finances*, 20 (3), pp: 119-124
6. Lancaster, (χ.χ) *όπως αναφέρεται Ζάχος,(1997))*
7. Lerner, F. (1998) *The story of public libraries from the invention of writing to the computer age*, London, Continuum.
8. Morris, A. and Sumsion, J. (2001) *Socio-economic features of UK public library users*, *Library Management*, 22 (6/7), pp: 258-265.
9. Svanhild, A. (2005) *The role and value of public libraries in the age of digital technologies*, *Journal of Librarianship and Information Science*, 37(4), pp: 205-211
10. PULMAN Europe's Network for Excellence for Public Libraries, Museums and Archives (2004) *Κατευθυντήριες Οδηγίες για Βιβλιοθήκες, Αρχεία και Μουσεία*, Βέροια, Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας.
11. PULMAN Europe's Network for Excellence for Public Libraries, Museums and Archives (2003) 'Το μανιφέστο Oeiras: η ατζέντα PULMAN για την Ηλεκτρονική Ευρώπη'. *Διεθνής Διάσκεψη*, σ.1-6, Διαθέσιμο στο: www.pulmanweb.org/documents/manifesto/Manifesto-Greek-version.doc - [Πρόσβαση 20/11/2008]
12. Ugonna, J. (1999) 'Information Professionals for the 21st Century', *Pakistani Librarian*, (5), pp. 1-14.

II. Ελληνική Βιβλιογραφία

13. Βασιλακάκη, Ε. και Χαλεπλιόγλου, Α. (2007) 'Στρατηγικός Σχεδιασμός για τη Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες', *Πρακτικά 16^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*, 1-3 Οκτωβρίου, Αθήνα.
14. Γναρδέλλης, Χ. (2006) *Ανάλυση δεδομένων με το SPSS 14.0 for Windows*, Αθήνα, Παπαζήσης.
15. Δαράκη, Π. (1986) *Λαϊκές βιβλιοθήκες*, Αθήνα, Gutenberg.
16. Δημητρόπουλος, Ε. Γ. (1994) *Εισαγωγή στην μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας*, Αθήνα, Ελλην.
17. Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων και Ινστιτούτων Τμήμα Λαϊκών Βιβλιοθηκών της IFLA,(2005), *Σειρά Επαγγελματικών Αναφορών της IFLA No. 86: Βιβλιοθήκες για Τυφλούς στην Εποχή της Πληροφορίας- Κατευθυντήριες Οδηγίες για Ανάπτυξη*. Διαθέσιμο στο: <http://www.ifla.org/VII/s31/pub/Profrep86.pdf> [Πρόσβαση: 5/12/2008].
18. Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Ινστιτούτων Τμήμα Λαϊκών Βιβλιοθηκών της IFLA (2000) *Λαϊκές βιβλιοθήκες : κατευθυντήριες οδηγίες*, Σπάρτη, Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σπάρτης.
19. *Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Λαρούς Μπριτάννικα / έκδοση συνεργασίας Grande Encyclopedie Larousse, Encyclopaedia Britannica*, Εκδοτικός Οργανισμός Πάπυρος, Αθήνα: Πάπυρος, 1981-1994. τ. 14, λήμμα *Βιβλιοθήκη*.
20. Ζαφειρίου, Γ. (2003) *Μέθοδοι έρευνας: σημειώσεις από το μάθημα*, Σίνδος, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό ίδρυμα Θεσσαλονίκης.
21. Ζάχος, Γ. (1997) 'Διοικητικές και οικονομικές προκλήσεις στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες. Ιδέες και προτάσεις αντίδρασης', *Πρακτικά 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*, 5-7 Νοεμβρίου, σσ. 17-26. Αθήνα: ΕΚΠΑ.
22. Θεοφανίδης, Σ. (1998) *Μεθοδολογία της επιστημονικής σκέψης και έρευνας: πως γίνεται η επιστημονική έρευνα και πως γράφεται μια επιστημονική εργασία*, Αθήνα, Εκδόσεις Ευγ. Μπένου.
23. Κατσιρίκου, Α. (2001) 'Ο ρόλος του Βιβλιοθηκάρου κατά την περίοδο των αλλαγών', *Πρακτικά 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*, Θεσσαλονίκη.
24. Κουλικούρδη, Α. (2007) 'Ο Ρόλος των Βιβλιοθηκών στην Εκπαίδευση των ΑμεΑ: Ελληνική και Διεθνής Πραγματικότητα', *Πρακτικά Ποιότητα Ζωής*

Προσώπων με Αναπηρία: Η Συμβολή της Εκπαίδευσης. Προβλήματα & Προοπτικές, Αθήνα.

25. Λαμπίρη – Δημάκη, Ι. και Παπαχρίστου, Θ. Κ. (1995) *Κοινωνικές έρευνες με στατιστικές μεθόδους*, Αθήνα, Σάκκουλα.

26. Μαντάς, Ν. και Ντάνος, Α. (1994) *Μεθοδολογία εκπόνησης πτυχιακών εργασιών : συμβολή στην έρευνα και στη συγγραφή της επιστημονικής εργασίας*, Αθήνα, Σύγχρονη Εκδοτική.

27. Μαργιόλα, Α. και Κωσταγιόλας, Π. (2008) 'Ανάλυση του μοντέλου LISIM για την εφαρμογή του στις Ελληνικές Δημόσιες Βιβλιοθήκες', *Πρακτικά 17^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*, 24-26 Σεπτεμβρίου, Ιωάννινα.

28. Μελετλίδου, Ι. (2007) 'Έρευνα για την δημοτική βιβλιοθήκη Ελευθέριου Κορδελιού, η συμβολή, οι ανάγκες και οι προοπτικές εξέλιξης της, Πτυχιακή εργασία', Θεσσαλονίκη, ΤΕΙ Θεσσαλονίκης Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης.

29. Μοσχόπουλος, Δ. (2006) 'Παροχή κυβερνητικής πληροφορίας', *Πρακτικά Συνέδριο με θέμα Αρχεία, Βιβλιοθήκες και Δίκαιο στην Κοινωνία της Πληροφορίας*, 2-3 Φεβρουαρίου, Αθήνα.

30. Παλαμιώτη, Σ. (1998) *Λαϊκές Βιβλιοθήκες: οδηγός για την οργάνωση τους*, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνική Τραπέζης.

31. Πανελλήνια Ομοσπονδία Εκδοτών Βιβλιοπωλών και Εθνικό Κέντρο Βιβλίου και Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκάρων (1997) 'Η βιβλιοθήκη και το βιβλίο στην εκπαίδευση', *Πρακτικά Διημερίδας* 13 -14 Μαΐου, Αθήνα.

32. Παπατσικουράκης, Χ. (2004) 'Ανάγκες και βαθμός ικανοποίησης χρηστών: Έρευνα σε τριάντα δύο ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες'. *13^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών* Κέρκυρα, σ.1-13,. Διαθέσιμο στο: <http://www.ionio.gr/libconf/pdfs/Papatsikourakis.pdf> [Πρόσβαση: 5/3/2008].

33. Παρασκευόπουλος, Ι. Ν. (1993) *Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας*. Αθήνα, [χ.ό.].

34. Πιέρρος, Σ. (2000) *Μέθοδοι έρευνας στην βιβλιοθηκονομία*, Σίνδος, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης.

35. Σταθακόπουλος, Β. (1997) *Μέθοδοι έρευνας αγοράς*, Αθήνα, Σταμούλης.

36. Στάϊκος, Κ. Σπ. (1996) *Βιβλιοθήκη: από την αρχαιότητα έως την Αναγέννηση και σημαντικές ουμανιστικές και μοναστηριακές βιβλιοθήκες (3000 π.Χ.-1600 μ.Χ.)*, Αθήνα, (χ.ό.).

37. Σταϊκος, Κ. Σπ. , (χ. χ.) *Βιβλιοθήκες: από την αρχαιότητα έως την Αναγέννηση και σημαντικές ουμανιστικές και μοναστηριακές βιβλιοθήκες (3000 π.Χ. - 1600 μ.Χ.)*, [online]. Αθήνα, Κοτινός.

Ανάκτηση από: <http://www.libraries.gr/nonmembers/gr/main.htm>
[Πρόσβαση:10/2/2008].

38. *Συνέδριο για το παιδί και το βιβλίο*. (1994). *Ραφήνα*, (1995). Αθήνα, Πνευματικό πολιτιστικό κέντρο Ραφήνας.

39. Τρέντου, Κ. (1989) *Η βιβλιοθήκη των Σερρών: εργασία στο μάθημα ιστορία βιβλιοθηκών*, Αθήνα, ΤΕΙ Αθήνας, Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας.

40. Τροχόπουλος, Γ. (2003) *Έλληνικές δημόσιες βιβλιοθήκες: από την ανάπτυξη συλλογών στην εξυπηρέτηση του κοινού μια πρώτη θεώρηση του νέου τοπίου*, *Πρακτικά 12^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών* 12-14 Νοεμβρίου, Σέρρες.

41. Τόγια, Α. Ι. (1997) *Εισαγωγή στην βιβλιοθηκονομία : είδη βιβλιοθηκών*, Σίνδος, Τ.Ε.Ι.Θ.

42. Τσάφου, Σ. (2006) *Έκπαίδευση στην επιστήμη της βιβλιοθηκονομίας και της πληροφόρησης στην Ελλάδα* , *Πρακτικά Ημερίδας για τα 50 χρόνια από την ίδρυση του Ιδρύματος Ευγενίδου* 19 Μαΐου, Αθήνα.

43. Τσιούτσιου, Καλλιόπη, (2005), *Έρευνα χρηστών της Δημόσιας Βιβλιοθήκης της Σιάτιστας: πτυχιακή εργασία*, Θεσσαλονίκη, ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης.

44. Φραγγεδάκης, Α. (2003) *Υπηρεσίες ακαδημαϊκών και λαϊκών βιβλιοθηκών για την αντιμετώπιση του ψηφιακού αποκλεισμού*, *Πρακτικά 12^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών* 12-14 Νοεμβρίου, Σέρρες.

45. Χαλεπλιόγλου Α. και Βασιλακάκη, Ε. (2007) *Νέες μορφές υπηρεσιών, νέες λειτουργίες και νέοι ρόλοι της Υπηρεσίας Πληροφόρησης: τεκμηριωμένη αποτύπωση των τάσεων* , *Πρακτικά 16^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών* 1-3 Οκτωβρίου, Αθήνα.

III. Νόμοι

46. Ν. 1328/2001 *Πολιτική Στέγασης Δημοσίων Βιβλιοθηκών (ΦΕΚ 1328/τ.Β'12-10-2001)*.

IV. Δικτυακοί τόποι

47. ADA Accessibility Guidelines for Buildings and Facilities (2008) [online]. Διαθέσιμο στο: <http://www.access-board.gov/adaag/html/adaag.htm>. [Πρόσβαση: 20/4/2009].
48. Δημόσια Βιβλιοθήκη Βέροιας (2008) *Η Βιβλιοθήκη με λίγα λόγια* [online]. Βέροια. Διαθέσιμο στο: <http://www.libver.gr> [Πρόσβαση: 18/5/2008].
49. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Γρεβενών (2008) *Ιστορικό* [online]. Γρεβενά. Διαθέσιμο στο: <http://www.infolibraries.gr/grevena/> [Πρόσβαση: 18/5/2008].
50. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Δράμας (2008) *Μια Σύντομη Ιστορική Αναδρομή* [online]. Δράμα. Διαθέσιμο στο: <http://www.infolibraries.gr/drama/> [Πρόσβαση: 18/5/2008].
51. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ελευθερούπολης (2008) *Πληροφορίες* [online]. Ελευθερούπολη. Διαθέσιμο στο: <http://www.lib-elfth.gr/info.htm> [Πρόσβαση: 18/5/2008].
- Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (2008) *Δραστηριότητες: εκπαιδευτικά προγράμματα* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.serrelib.gr/drastiriotites.html> [Πρόσβαση: 25/6/2008].
52. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (2008) *Δραστηριότητες: λογοτεχνικά σεμινάρια* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: http://www.serrelib.gr/logotexnika_seminaria.html [Πρόσβαση: 25/6/2008].
53. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (2008) *Δραστηριότητες: παρουσιάσεις βιβλίων* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: http://www.serrelib.gr/parousiaseis_bibliion.html [Πρόσβαση: 25/6/2008].
54. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (2008) *Εκδόσεις :εκδοθέντα βιβλία* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.serrelib.gr/ekdoseis.html> [Πρόσβαση: 25/6/2008].
55. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (2008) *Κινηματογραφική λέσχη* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.serrelib.gr/cine.php?list=1> [Πρόσβαση: 25/6/2008].
56. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (2008) *Κινητή βιβλιοθήκη* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: http://www.serrelib.gr/kiniti_bibliothiki.html [Πρόσβαση: 25/6/2008].

57. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (2008) *Όμιλος Ορφέας Σερρών* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.serrelib.gr/orfeas.htm> [Πρόσβαση: 22/6/2008].
58. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (2008) *Πληροφορίες γενικά: ιστορικό* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.serrelib.gr/pliorefies.html> [Πρόσβαση: 22/6/2008].
59. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (2008) *Σερραϊκοί σύλλογοι: Μαξίμιο πνευματικό και πολιτιστικό κέντρο της ιεράς Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.serrelib.gr/maximio.htm> [Πρόσβαση: 22/6/2008].
60. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (2008) *Υπηρεσίες: ΦΕΚ* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.serrelib.gr/fek.html> [Πρόσβαση: 25/6/2008].
61. Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Φλώρινας «Βασιλικής Πιτόσκα» (2008) *Για τη Βιβλιοθήκη* [online]. Φλώρινα. Διαθέσιμο στο: <http://www.library-florina.gr/> [Πρόσβαση: 18/5/2008].
62. Δήμος Σερρών (2008) *Συνοπτική ιστορία των Σερρών του Γιώργου Καφταντζή* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: http://www.serres.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=79&Itemid=112 [Πρόσβαση: 20/6/2008].
63. Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (2009) *Σχολικές Βιβλιοθήκες: κινητές βιβλιοθήκες* [online]. Αθήνα. Διαθέσιμο στο: <http://www.ekt.gr/school-library/kinites.htm> [Πρόσβαση: 2/4/2009].
64. Η Ελλάδα στο internet (2008) *Αξιοθέατα: ακρόπολη Σερρών* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.e-city.gr/serres/home/view/1102.php> [Πρόσβαση: 20/6/2008].
65. Η Ελλάδα στο internet (2008) *Αξιοθέατα: λίμνη Κερκίνη* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.e-city.gr/serres/home/view/1302.php> [Πρόσβαση: 20/6/2008].
66. Η Ελλάδα στο internet (2008) *Αξιοθέατα: λιοντάρι της Αμφίπολης* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.e-city.gr/serres/home/view/1105.php> [Πρόσβαση: 20/6/2008].
67. Η Ελλάδα στο internet (2008) *Αξιοθέατα: σπήλαιο Αλιστράτης* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.e-city.gr/serres/home/view/1301.php> [Πρόσβαση: 20/6/2008].
68. Η Ελλάδα στο internet (2008) *Αξιοθέατα: σπήλαιο Αλιστράτης* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.e-city.gr/serres/home/view/1301.php>

[Πρόσβαση: 20/6/2008].

69. Η Ελλάδα στο internet (2008) *Αξιοθέατα: χιονοδρομικό κέντρο Λαϊλιά* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.e-city.gr/serres/home/view/1304.php>

[Πρόσβαση: 20/6/2008].

70. Ελληνικός ορειβατικός Σύλλογος Σερρών (2008) *Ελληνικός ορειβατικός Σύλλογος Σερρών* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://geocities.com/skiteamserres/> [Πρόσβαση: 22/6/2008].

Εσπερινό Γυμνάσιο Σερρών και Λυκειακές τάξεις (2008) *Η πολιτιστική κληρονομιά στο παρελθόν σαν πηγή για το μέλλον: συνοπτική ιστορία των Σερρών* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο:

http://gym-esp-serron.ser.sch.gr/comenious/comenious_gr/istoria_tvn_serron.htm

[Πρόσβαση: 20/6/2008].

71. Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης (2008) *Ιερά Μονή Παναγίας Βυσσιανής Μετόχι Σερρών* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο:

<http://www.imsn.gr/imsn/?cat=11>

[Πρόσβαση: 22/6/2008].

72. Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης (2008) *Ιερά Μονή Προφήτη Ηλία Άγιο Πνεύμα* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο:

<http://www.imsn.gr/imsn/?cat=12>

[Πρόσβαση: 22/6/2008].

73. Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης (2008) *Ιερά Μονή Τιμίου Σταυρού Άγιο Πνεύμα* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο:

<http://www.imsn.gr/imsn/?cat=13>

[Πρόσβαση: 22/6/2008].

74. Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης (2008) *Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο:

<http://www.imsn.gr/imsn/?cat=10>

[Πρόσβαση: 20/6/2008].

75. Ιερά Μητρόπολη Σερρών και Νιγρίτης (2008) *Συνοπτική ιστορία της Μητροπόλεως Σερρών και Νιγρίτης* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο:

<http://www.imsn.gr/imsn/?cat=34>

[Πρόσβαση: 20/6/2008].

76. Λύκειο των Ελληνίδων Σερρών (2008) *Λύκειο των Ελληνίδων Σερρών* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.les.gr/>

[Πρόσβαση: 22/6/2008].

77. Μανούσεια Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σιάτιστας (2008) *Η Βιβλιοθήκη μας* [online]. Σιάτιστα. Διαθέσιμο στο:

<http://www.siatistabibl.gr/index.php> [Πρόσβαση: 18/5/2008].

78. Ρούπελ, το οχυρό της ιστορίας και της μνήμης (2008) *Η κατασκευή του οχυρού* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: <http://www.roupel.gr/history.html> [Πρόσβαση: 20/6/2008].

79. 1^ο Λύκειο Σερρών (2008) *Συνοπτική ιστορία της πόλεως και της περιοχής του νομού Σερρών* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: http://users.forthnet.gr/ser/lykeio1/syn_istor_N_Serron.htm [Πρόσβαση: 20/6/2008].

80. 6^ο γυμνάσιο Σερρών (2008) *Ιστορία των οχυρών Ρούπελ* [online]. Σέρρες. Διαθέσιμο στο: http://www.6gymnasio.gr/ACTIVITIES/tur_odhgos/arx_rupel.html [Πρόσβαση: 20/6/2008].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Ονομάζομαι Λιάμη Πετρούλα και είμαι φοιτήτρια του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης στο Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης (Α.Τ.Ε.Ι.). Η παρακάτω έρευνα γίνεται στα πλαίσια εκπόνησης πτυχιακής εργασίας με θέμα: «**Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών, οι ανάγκες των χρηστών της**». Οι απαντήσεις του ερωτηματολογίου θα χρησιμοποιηθούν για την ανάλυση στατιστικών στοιχείων. Ευχαριστώ πολύ για την συμμετοχή σας.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΡΗΣΤΗ

1. Φύλο

Γυναίκα

Άνδρας

1.1 Ηλικία:

Ως 12 13-18 19-25 26-30 31-36

37-45 45-55 56-65 66 -75 75 και

1.2. Ποια είναι η εθνικότητά σας;

Ελληνική Ρωσική Γερμανική Γαλλική

Αγγλική Αλβανική Βουλγαρική
Άλλη.....

1.3 Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;

Άγαμη/ος Διαζευγμένη/ος

Έγγαμη/ος Χήρα/ος

1.4 Πόσα παιδιά έχετε;

Κανένα Ένα Δύο

Τρία Τέσσερα Πάνω από τέσσερα

1.5 Ποια είναι η εκπαιδευτική σας κατάρτιση;

Δημοτικό Γυμνάσιο Λύκειο ΙΕΚ
ΤΕΙ ΑΕΙ Μεταπτυχιακές Σπουδές

1.6 Γνωρίζεται κάποια ξένη γλώσσα;

Αγγλική Γερμανική Γαλλική
Βουλγαρική Τουρκική Άλλη

1.7 Ποιο είναι το επάγγελμά σας;

Δημ. Υπάλληλος Φοιτήτρια / της Ελεύθ.
Επαγγελματίας
Μαθήτρια / της Άνεργος Ιδιωτ. Υπάλληλος
Έμπορος Οικιακά
Άλλο.....

ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

2. Πόσο συχνά επισκέπτεστε την Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών;

Κάθε μέρα 1 φορά/ μήνα
2-3 φορές/ εβδομάδα 1 φορά/ 3μηνο
1 φορά/ εβδομάδα Σπάνια

2.1. Για ποιο λόγο επισκέπτεστε συνήθως τη βιβλιοθήκη; (Σημειώστε με σειρά προτεραιότητας από το 1 έως το 5 π.χ. 1 για την πρώτη προτίμηση, 2 για την δεύτερη κ. ο. κ.)

Αναγνωστήριο		Περιοδικά	
Δανεισμός λογοτεχνικών βιβλίων		Εφημερίδες	
Δανεισμός παιδικών βιβλίων		Σχολικά Βοηθήματα	
Δανεισμός Βιντεοκασετών		Σερραϊκές Συλλογές	

Δανεισμός CD-ROM		Internet / Χρήση Η/Υ	
Πληροφοριακό Υλικό (εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, κ.α.)		Φωτοαντίγραφα	
Έρευνα		Υλικό για εργασία	

ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

3. Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις παρακάτω υπηρεσίες;

Υπηρεσίες	Καθόλου	Ελάχιστα	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Αναγνωστήριο					
Δανεισμός Υλικού					
Εφημερίδες					
Περιοδικά					
Internet / Χρήση Η/Υ					
Ιστοσελίδα Βιβλιοθήκης					
Σχολικά Βοηθήματα					
Σερραϊκές Συλλογές					
Φωτοαντίγραφα					

3.1. Γνωρίζετε ότι η Βιβλιοθήκη:

Υπηρεσίες	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Διαθέτει αρχείο με παλαιές εκδόσεις		
Διαθέτει σύγχρονους σταθμούς εργασίας για άτομα με αναπηρίες		
Διοργανώνει συχνά σεμινάρια λογοτεχνίας		
Προβάλλει ταινίες		
Διαθέτει Κινητή βιβλιοθήκη		
Διοργανώνει ή φιλοξενεί Πολιτιστικές εκδηλώσεις		
Διοργανώνει ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα		
Διαθέτει συλλογή περιοδικών, την οποία μπορείτε να διαβάσετε στο χώρο του αναγνωστηρίου		

3.2. Έχεις συμμετάσχει ποτέ σε εκδήλωση που έχει γίνει στο χώρο της βιβλιοθήκης; (λογοτεχνικά σεμινάρια,κινηματογραφική προβολή,έκθεση βιβλίου κ.α.)

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν ναι, ποια ήταν αυτή;

.....

Αν όχι, έχετε να προτείνεται κάποια άλλη εκδήλωση που δεν έχει γίνει στο χώρο της βιβλιοθήκης και θα θέλατε να παρακολουθήσετε;

.....

3.3. Είμαι ικανοποιημένη / νος από:

Υπηρεσίες	Καθόλου	Ελάχιστα	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Το δανεισμό του υλικού					
Το εκθετήριο νέων βιβλίων					
Τη χρήση του αναγνώστη					
Τη χρήση των φωτοαντίγραφων μηχανημάτων					
Τη χρήση του ιστορικού αρχείου					
Την ανανέωση των βιβλίων (παράταση δανεισμού)					
Το Δημόσιο Κέντρο Πληροφόρησης					
Από το ωράριο της βιβλιοθήκης					
Από τη συλλογή της					
Από την τοποθεσία της					

ΧΡΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΩΝ – ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ

4. Ποια είδη βιβλίων προτιμάτε; (Σημειώστε με σειρά προτεραιότητας από το 1 έως το 5 π.χ. 1 για την πρώτη προτίμηση, 2 για την δεύτερη κ. ο. κ.)

Γενικά έργα (υπολογιστές, Internet)	
Φιλοσοφία (ψυχολογία, ηθική, λογική)	
Θρησκεία	
Κοινωνικές επιστήμες (οικονομία, Δίκαιο, εκπαίδευση)	
Γλώσσα (Γλωσσολογία, Αρχαία, Νέα)	
Φυσικές επιστήμες (Μαθηματικά, Αστρονομία, φυσική, Χημεία, Βοτανική, Ζωολογία)	
Εφαρμοσμένες επιστήμες (Διοίκηση, Ιατρική, Μηχανική, Γεωργία, Βιομηχανία)	
Μαγειρική, Ομορφιά, Εγκυμοσύνη	
Καλές Τέχνες (Αρχιτεκτονική, Γλυπτική, Σχέδιο, Ζωγραφική, Φωτογραφία, Μουσική)	
Λογοτεχνία (Ελληνική, Ξένη)	

Ποίηση	
Γεωγραφία – Ιστορία	
Βιογραφίες	
Άλλη	

4.1. Πόσα βιβλία, γενικού περιεχομένου διαβάσατε τον τελευταίο χρόνο;

- Κανένα Έξι με δέκα
Ένα Πάνω από δέκα
Δύο με πέντε

4.2. Διαβάζεται λογοτεχνικά έργα;

- ΝΑΙ
ΟΧΙ

4.3. Αν ναι, πόσα διαβάσατε τον τελευταίο χρόνο;

- Κανένα Έξι με δέκα
Ένα Έντεκα με είκοσι
Δύο με πέντε Πάνω από είκοσι

4.4. Διαβάζεται λογοτεχνία σε άλλη γλώσσα, από την ελληνική; π.χ. αγγλική, γερμανική ή ρωσική;

- ΝΑΙ
ΟΧΙ

Αν ναι, σε ποια γλώσσα προτιμάται να διαβάζεται λογοτεχνία;

.....
.....
.....

4.5. Τι είδους βιβλία προτιμάτε να διαβάζετε συνήθως; (Σημειώστε με σειρά προτεραιότητας από το 1 έως το 5 π.χ. 1 για την πρώτη προτίμηση, 2 για την δεύτερη κ. ο. κ.)

Επιστημονικά, Κριτικές, Δοκίμια	Φαντασία & Επιστημονική Φαντασία	
Πεζογραφήματα (Μυθιστόρημα, Διήγημα)	Εφηβική Λογοτεχνία	

Ποίηση		Παιδική Λογοτεχνία & Παραμύθια	
Αστυνομική Λογοτεχνία		Άλλο...	

4.6. Με ποιο κριτήριο διαβάζετε ένα βιβλίο; (Σημειώστε με σειρά προτεραιότητας από το 1 έως το 5 π.χ. 1 για την πρώτη προτίμηση, 2 για την δεύτερη κ. ο. κ.)

Το θέμα του	
Το εξώφυλλο του	
Η τιμή του	
Ο/Η συγγραφέας του	
Η μεγάλη κυκλοφορία του	
Ο μικρός ή μεγάλος αριθμός των σελίδων	
Ο εκδοτικός οίκος του	
Η διαφήμιση που έχει γίνει για αυτό	
Οι κριτικές του	
Η μεταφορά του στον κινηματογράφο ή την τηλεόραση	
Η γνώμη κάποιου άλλου αναγνώστη /στριας	
Η γνώμη φίλων και συγγενών	
Η συμβουλή του βιβλιοθηκονόμου	
Άλλο.....	

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

5. Όταν επισκέπτεστε την βιβλιοθήκη ζητάτε βοήθεια από το προσωπικό;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

5.1. Είμαι ικανοποιημένη /νος (αναφορικά με το προσωπικό):

	Καθόλου	Ελάχιστα	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Συμπεριφορά					
Γνώσεις					
Ταχύτητα εξυπηρέτησης					
Αποτελεσματικότητα					

ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

6. Υπάρχουν κάποια είδη βιβλίων που θα θέλατε να συμπεριλάβει στην συλλογή της η βιβλιοθήκη;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν ναι, πείτε ορισμένα από αυτά:

.....
.....
.....

6.1. Το πληροφοριακό υλικό (Εγκυκλοπαίδειες, Λεξικά, Σχολικά βοηθήματα) καλύπτει τις ανάγκες σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν όχι, μπορείτε να εξηγήσετε τους λόγους για τους οποίους θεωρείτε ότι το πληροφοριακό υλικό δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες σας;

.....
.....
.....

6.2. Ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες προτιμάτε για τον εμπλουτισμό της συλλογής περιοδικών;

(Σημειώστε με σειρά προτεραιότητας από το 1 έως το 5 π.χ. 1 για την πρώτη

Μαγειρική	Τεχνολογία	Μεταφυσική	Οικολογία
Κυνήγι	Ψυχαγωγία	Φύση	Οικογένεια
Διακόσμηση	Τοπικά	Άνθρωπος	Άλλο.....

προτίμηση, κ.ο.κ.)

6.3. Ποιες κατηγορίες θεωρείτε ελλιπείς;

(Σημειώστε με σειρά προτεραιότητας από το 1 έως το 5 π.χ. 1 για την πρώτη προτίμηση, 2 για την δεύτερη προτίμηση κ. ο. κ.)

Γενικά έργα (υπολογιστές, πληροφορίες)	
Φιλοσοφία (ψυχολογία, ηθική, λογική)	
Θρησκεία	
Κοινωνικές επιστήμες (οικονομία, Δίκαιο, εκπαίδευση)	
Γλώσσα (Γλωσσολογία, Αρχαία, Νέα)	
Φυσικές επιστήμες (Μαθηματικά, Αστρονομία, φυσική, Χημεία, Βοτανική, Ζωολογία)	
Εφαρμοσμένες επιστήμες (ιατρική, Μηχανική, Γεωργία, Βιομηχανία)	
Καλές Τέχνες (Αρχιτεκτονική, Γλυπτική, Σχέδιο, Ζωγραφική, Φωτογραφία, Μουσική)	
Λογοτεχνία	

Ποίηση	
Γεωργία – Ιστορία	
Βιογραφίες	
Καμία από τις παραπάνω	

6.4. Έχετε να προτείνετε κάποιες βελτιώσεις αναφορικά με τη λειτουργία και τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης;

.....
.....
.....
.....

6.5 Έχετε να σχολιάσετε ή να προτείνεται, οτιδήποτε, που δεν αναφέρθηκε στο παρόν ερωτηματολόγιο και το θεωρείται σημαντικό;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Σας ευχαριστώ πολύ για τη συμμετοχή σας
Πετρούλα Λιάμη

